

ଉତ୍ତମ
ବାରିବାହୀ

ଆଶା

ଶ୍ରେଷ୍ଠ ରଚନା ନିମିତ୍ତ ପୁରସ୍କୃତ ନାଟକ,
ନିଖିଳ ଭାରତ ନାଟକ ପ୍ରତିଯୋଗିତା : ୧୯୭୮

ଆତ୍ମଲିପି

ନାଟ୍ୟକାର
ଶ୍ରୀ ରମେଶ ପ୍ରସାଦ ପାଣିଗ୍ରାହୀ

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରକାଶନ

ଆତ୍ମଲିପି

କାଟ୍ୟକାର :

ଶ୍ରୀ ରମେଶ ପ୍ରସାଦ ପାଣିଗ୍ରାହୀ

ପ୍ରକାଶକ :

ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦଚରଣ ପାତ୍ର

ଓଡ଼ିଶା ବୁକ୍ ଷ୍ଟୋର

ବିନୋଦ ବିହାରୀ, କଟକ-୭୫୩୦୦୨

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ : ଦଶହରା, ୧୯୭୮

ମୁଦ୍ରଣ । ଶ୍ରୀ ପ୍ରିଣ୍ଟର୍ସ, ପୁରୀ

ମୂଲ୍ୟ : ପାଞ୍ଚ ଟଙ୍କା ମାତ୍ର

(ବଡ଼େଇ ଏକ ଟଙ୍କା)

ATMALIPI

by :

Ramesh Prasad Panigrahi

Published by :

Gobindcharan Patra

ORISSA BOOK STORE

Binod Bihari, Cuttack-753002

First Edition :

Dashahara, October 1978

Printed at :

Sri Printers, Puri

Price : Rupees Six only.

ତୋ' ଯନ୍ତ୍ରଣା, ଲୁହ ଓ ସହନଶୀଳତାର ସମ୍ବନ୍ଧ ଆଗରେ
'ଆତ୍ମଲକ୍ଷି' ଛୋଟ ଗାୟକଟିଏ ଭଳି ।
ଉଥାଯି ଏହା ତୋର ଦାନ, ତୋର ପ୍ରେରଣା ।
ଜୀବନରେ କେବେ ଏକୁଟିଆ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଆସିଲେ
ହୁଏତ 'ଆତ୍ମଲକ୍ଷି' ହିଁ ମୋ କଥା ମନେ ପକେଇ ଦେବ ।
ତେଣୁ ତୋ' ହାତରେ.....

॥ ଆତ୍ମଲିପି ॥

‘ଆତ୍ମଲିପି’ ନାଟକର ନାଟକ । ଏଥିରେ ନାଟକ ସଂପର୍କରେ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଓ ନୌବୀରକ ଉନ୍ମା ଓ ବୁଦ୍ଧର ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି । ତେଣୁ ଏହାର ଏକ ପୃଷ୍ଠବନ୍ଧ ନିହାତି ଆଦର୍ଶ୍ୟକ ନୁହେଁ । ତଥାପି ଏଇ ଦୁଇବର୍ଷ ଭିତରେ ‘ଆତ୍ମଲିପି’ ଓଡ଼ିଶାର ଉନ୍ନତି ମଞ୍ଚରେ ଅଭିନୀତ ହୋଇ ଦର୍ଶକଙ୍କ ମନରେ କିଛିଟା ପ୍ରତିକ୍ରିୟା-ଦୃଷ୍ଟି କରୁଛି । କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ନାଟ୍ୟ ସମାଲୋଚକ ନାହାନ୍ତି ଏବଂ ଯୋଡ଼ି ସମାଲୋଚକ ମାନେ ଲେଖୁଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ନାଟକ ଓ ତାର ପ୍ରଯୋଜନା ସଂପର୍କରେ ବହୁ ବିଚାରାଳୟ ଚଳି ରହିଛି । ଓଡ଼ିଶାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଓ ଅଭିନେତା/ଅଭିନେତ୍ରୀ ମାନେ ପରିଶ୍ରମକାତର । ବୁଦ୍ଧିର ଗନ୍ତାଘରେ ତାଙ୍କ ପକେଇ ଦେଇ କେତେ ସହଜରେ ନାଟକଟା କଣ-ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ଅର୍ଥାତ୍ କେତେ ସହଜରେ ଓକି ହବ-ତାର ସାଧନା କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ତେଣୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମେ ନାଟ୍ୟପ୍ରେମୀ ଦର୍ଶକମାନଙ୍କୁ ଏକ ନିଜସ୍ବ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ଆନନ୍ଦ, ମନୋରଞ୍ଜନୀ ବା କଳାସୃଜନ ଦେଇ ପାରିଲୁ ନାହିଁ । ଯାହା ଗୁଡ଼ିକ ଠିକ୍ ସାମାଜିକ ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ନିଷ୍ପା ସହଜରେ ବିନା ସ୍ଥାନରେ ଅଭିନୀତ ହେଉଛି ବୋଲି କୌଣସିମତେ ଚିନ୍ତା ରହିଛି । ବ୍ୟବସାୟିକ ମଞ୍ଚରେ କେବଳ ସହଜିଆ ଉପାୟ ଖୋଜୁ ଖୋଜୁ ବ୍ୟବସାୟ ମାନ୍ୟ । ଏଣୁ ଓଡ଼ିଆ ନାଟକ ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ବରୂପରେ ଏକ ପରମାନ ଗାଡ଼ିଆ ଭିତରେ ସଜୁଛି । ଏଣେ ବୌଦ୍ଧିକତା ନାମରେ ଯାହା ବ୍ୟକ୍ତି କରାଯାଉଛି ତାହା ବାସ୍ତବରେ ବୌଦ୍ଧି-କତାର ସେଇଭାବ ଏବଂ ସେହି ଗୁଡ଼ିକ ଓଡ଼ିଶାର ଦୁଇ-ବୁଦ୍ଧେଷି ଅଧ୍ୟାପକ/ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ପୁଷ୍ପ ମାଗାଜିନରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରରେ ଉଇ ମାନଙ୍କର ଖାଦ୍ୟ ହେବାପାଇଁ ରଖା ଯାଉଛି । ଯଦି ତଥାକଥିତ ବୌଦ୍ଧିକ ନାଟ୍ୟକାର ଜାତି କୁହୁମ୍ବ କରି ଦୁଇ-ବୁଦ୍ଧିବୃଦ୍ଧ ବୌଦ୍ଧିକ ସମାଲୋଚକଙ୍କୁ ଖଟେଇ ଘାବୁର ତାର ପ୍ରଶ୍ନର ପୁରସ୍ତ ଓ ତାଙ୍କ ଘାବୁ ପ୍ରକାଶ ପାଟକୁଣ୍ଡଳ ପୁରସ୍କିତ ରହିବ ।

ଏକ ଅବସ୍ଥାରେ ହଠାତ୍ ସିନେମା ଛାଡ଼ି ଫୁଟୁଛି । ଗୁଡ଼ିଏ କଳା ଟଙ୍କା ଥିବା ଅକେଲାକାର ସହକରେ ମଦ ଓ ନାରୀ ମିଳୁଥିବା ଏକ ଫେସନବୁଲ୍ ବ୍ୟବସାୟ କରି ଓଡ଼ିଆ ଅଭିନୟ, କଥାବସ୍ତୁ ଓ ନନ୍ଦନତତ୍ତ୍ୱକୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ପଛକୁ ଠେଲି ଦେଲେ । ଏକ ସବୁ ସାଂସ୍କୃତିକ ଅବସ୍ଥା ଏବଂ ନିଜେ ବଡ଼ ବୋଲି ନିଜ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱମ ପିଠି ଅଙ୍ଗ କନକାଙ୍ଗୁ ଭ୍ରମାସୁକ ରାସ୍ତାରେ ଟାଣି ନେଇ ଫାଇଦା ଉଠାଉଥିବା ସାଂସ୍କୃତିକ ଜୀବାଣୁ ମାନଙ୍କ ପରିବେଶରେ ‘ଆତ୍ମଲକ୍ଷି’ ଲେଖା ହୋଇଛି ।

ମୁଁ ପୁଣି ଆସିବା ପରେ ‘ଆତ୍ମଲକ୍ଷି’ରେ ମୋର ଅନୁଭୂତି ଗୁଡ଼ିକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛି, ଯେହେତୁ ମୋ’ ଘର ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାରେ ଏବଂ ମୁଁ ଅନେକ ଦିନ ବଲ୍ଲଜୀର ଓ କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲାରେ ଥିଲି; କଟକ, ପୁରୀ ଓ ଭୁବନେଶ୍ୱରର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସାଂସ୍କୃତିକ ଜୀବଜନ୍ତୁ ମାନେ ପ୍ରଥମେ ଏକ ଅଞ୍ଚଳରେ ମତେ ଆବିଷ୍କାର କରି ଦାନ୍ତ ନିକୁଟିଲେ । ଏଗୁଡ଼ିକ କୁକୁର ପ୍ରକୃତି, ଅନ୍ୟ ସାହରୁ/ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରୁ କୁକୁରଟିଏ ଆସିଲେ ଯେପରି ସେଇ ଅଞ୍ଚଳର କୁକୁରମାନେ ଭୁଲନ୍ତି, ମତେ ଦେଖି ସେୟା କଲେ ଏଇଠିକାର ସାହରୁରଥୀମାନେ । ଜୟପୁରରେ ମଧ୍ୟ ଏଇ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ମୋ’ ନାଁରେ ଭଜନମନ୍ଦିରରେ ମିଛ ଖବର ଦେଲେ ଯେ ମୁଁ ଜଣେ ନକ୍ସାଲାଇଟ୍ ଏବଂ ଆଞ୍ଚଳିକତା ପ୍ରସାର କରୁଛି । ଏଣୁ ଜଣେ ଡ଼. ଏସ୍. ପି. ସୁନାବେଡ଼ା ଠାରୁ ବ୍ରହ୍ମପୁର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ଓ ମୋର ପରିବାର ବର୍ଗଙ୍କର ଚିତ୍ତ ଧରି ଶେଷରେ ମୋ’ ନାଁରେ ଥିବା ଗିଫୋଟ କଥା ମତେ ଜଣାଇଲେ ।

ମୋଟ ଉପରେ ଏକ ସବୁ ଟିପ୍ପଣୀ ପ୍ରତିଟିପ୍ପଣୀ ଓଡ଼ିଆ ମାନଙ୍କର ନିଜର ଅନ୍ଧମତା ପ୍ରକାଶ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପରସ୍ପରଙ୍କର ଗୋଡ଼ ଟଣାଟଣି ହାନମନ୍ୟତାକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିଫଳିତ କରୁଛି । ପୁରୀରେ ମୋର ଆବିଷ୍କାର ବହୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଲେଖକ, ସାଂସ୍କୃତିକ ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କୁ ନିଷ୍ପ୍ରୟ ଆନନ୍ଦ ଦେଇ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟାୟ ଓ ଅସତ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିପ୍ଳବ କଲେ କଥା ଗୁଡ଼ିକ ନିଷ୍ପ୍ରୟ ବ୍ୟାଙ୍ଗାତ୍ମକ ଓ ଅପ୍ରିୟ ହେବ । ତେଣୁ ଅନେକ ଚେଷ୍ଟା କରି ସୁଦ୍ଧା ମୋ’ ଲେଖନୀରୁ ମୁଁ ବ୍ୟଙ୍ଗକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ ପାରୁନାହିଁ । ‘ଆତ୍ମଲକ୍ଷି’ରେ ମଧ୍ୟ ସେଇଭଳି କରାଯାଇଛି । ‘ତା’ ପୁଅରୁ ଏକାଡ଼େମୀ ଉତ୍ସବ ପାଇଁ ମୋ’ ଠାରୁ ନାଟକ ନେଇ ଓଡ଼ିଶାର କଳା ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓ ତାର ଠିକାଦାରମାନେ ନାଟକ

କରେଇ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି । ମୋ' ଉପରେ ବଳପ୍ରୟୋଗ କରି ଧମକ୍ତୁ
ଦିଆ ଯାଇଛି ।

ଏଣେ ଜୀବନ ସହଜ, ଅନ୍ୟ ଏକ ପରିଚୟ । ଯେଉଁ ଅନୁଷ୍ଠାନ
ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମୁଁ ଜୀବନର ବହୁ ମହାର୍ଥ ସମୟ ବ୍ୟୟ କରିଥିଲି ସେମାନେ
ମତେ ପାନ ଖାଇ ସିଠା ଫୋପାଡ଼ିଲି ପରି ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲେ । ସାଂସ୍କୃତିକ
ଠିକାଦାରମାନେ କହିଲେ ଆମେ ତମକୁ ଡାୟାସ୍ ଦେଇ ବଡ଼ କରିଛୁ ।
ମୁଁ କହିବା କଥା ମୁଁ ଜୀବନ ଦେଇ ତମ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ଗଢ଼ିଛି ଓ ତଳେଇଛି ।
ତମ ମାନଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବିଳାସ ପାଇଁ ମୁଁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଜଗିଆରେ ପଇସା
କରେଇ ଦେଇଛି ।

ଏଇ ଦୁଇ ଓ ଅନ୍ୟ ଟଙ୍କକର କେବଳ ମୋର ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ
ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ନୁହେଁ । ଏହାର ସାମାଜିକ ଓ ରାଜନୈତିକ ପ୍ରୟୋଗୀକରଣ ମଧ୍ୟ
ଆଜିକାଲିର ଜୀବନ ଦର୍ଶନ — ଭଳି ମନେ ହୁଏ । ଏହାହିଁ ଗୃହ ଯୁଦ୍ଧ ଠାରୁ
ଆରମ୍ଭ କରି ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଘଟୁଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟର କାରଣ ।
'ଆତ୍ମଲକ୍ଷି'ର ମୂଖ୍ୟ ନାୟକ ଏଇ ଭଳି ଏକ ଜୀବନ ସହଜ କମ୍ପ୍ରେମାଇଜ୍
କରି ପାରି ନାହିଁ ବୋଲି ଭାବିବେଶ ହୋଇ ନିଜକୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ଦେଇଛି
ଏକ ମହା ପ୍ରସ୍ଥାନର ଅନୁଷ୍ଠାନ ସମୟ ଭିତରେ । ଏବଂ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅର୍ଥାତ୍
ଏଇ ଯୁଦ୍ଧ ଯନ୍ତ୍ରଣାରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ 'ସହନଶୀଳତା' ବୋଲି ଗୋଟିଏ ଭାବବାଚକ
ବିଶେଷ୍ୟ ପଦ ସୃଷ୍ଟି କରି ତାର ଭିତରେ ହସିବାକୁ ଓ ସୁନାସୁଅ ଅଭିନୟ
କରିବାକୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇ ରହିଯାଇଥିବା ଚରିତ୍ରଟି ହେଲା ଶେଲ୍ ଦାସ ।
ଏଇ ନାଟକର ନାୟିକା । ସେ ସହପାରେ । ତେଣୁ ସେ ସୁଦୂର
ଭାବରେ ବଞ୍ଚି ପାରିଲା । ସେ ନିଜକୁ ସମାଜରେ ଏକ ସଫିୟ ଅଙ୍ଗ ଓ ଏ
ସମାଜ ପ୍ରତି ତାର କିଛି ପ୍ରୟୋଜନୀୟତା ଅଛି ବୋଲି କେବେ ଭାବି ପାରି
ନାହିଁ । ନାଟ୍ୟକାର ନିଜକୁ ଅସଫଳ ବୋଲି ଜାଣି ପାରିବ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ
ସମାଜ ସହଜ ତାର ପ୍ରଥମ ସଫର୍ପ ହୋଇ ସେ ହାରିଗଲା ପରେ । ସେତକ-
ବେଳକୁ ସେ ଜାଣିପାରୁଛି ଯେ ତାର ଆଉ କିଛି କହିବାପାଇଁ ନାହିଁ ।
କାରଣ ତାର ଅନ୍ତମ ବସ୍ତୁବାଦୀ ପରିଚୟ ହେଲା ସେ ଜଣେ କ୍ଷୀତିଦାସ ।
ବିଶ୍ୱ ନାଟ୍ୟ ସମାବେଶର ହେଲସିଙ୍ଗି ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଭାଷଣ ଦେଇ ଏହି
ସାଂସ୍କୃତିକ ଠିକାଦାର କରୁଥିବା ରାଜନୈତିକ ପ୍ରତିନିଧି ମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଇ

ଆୟୋନେସ୍କୋ (Ionesco) କହିଥିଲେ “ଏଇ ମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ପିୟୁଲ୍‌ଟେ ବାହାର କରିବା ପାଇଁ ମୋ’ ହାତଟା ପଡ଼େଇବୁ ବୁଲିଯାଏ ।” ‘ଆସ୍କଲପି’ର ନାଟ୍ୟକାର ଦେଖିଛୁ: ତାର ସେଇ ସାହସ ନାହିଁ କାରଣ ସେ ଜୀବଦାସ । ଦେହକୁ କୁଆଡ଼େ ‘ଘଟ’ କୁହାଯାଏ !! ଦେହ ବନ୍ଧୁନେ ନାଟକ ଲେଖିବା ସମ୍ଭବ ପର ନୁହେଁ । ଏତେ ଅଳ୍ପ କଥା କହି ଶହେଦ ହେଇଗଲେ ତାକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରତିଯୁଗ ବା ପ୍ରତିସଂସ୍କୃତି ଭିତରେ ଜନତା କହିବେ: ନାଟ୍ୟକାର ଟା ଗୋଟାଏ ବୋକା !! ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯୁଗରେ ତା’ ଗୋଥସବୁ ମୂଳଅମ୍ଳ ବୁଲିଯିବ । ତା’ପରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଲୁନ । ଏବଂ ସହର ଛକରେ ଥିବା ତାଙ୍କ ଶ୍ଵାତ୍ମକୁ କୌଣସି ବିପ୍ଳବୀ ଗୁପ୍ତ ନେତାମାନେ ଘାଣ୍ଟି ଦେଇ ପାରନ୍ତି । ତା’ଠାରୁ ଭଲ ନିର୍ବିକାର ଭାବରେ ଏଇ ମହାଜୀବନର ଅରଣ୍ୟ-ଭିତରେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହେଇଯିବା ।

‘ଆସ୍କଲପି’ର ଅନ୍ତଃସ୍ଵର ମୁଁ, ମୋ’ ବୃତ୍ତପଟର ପରିବେଶ ଓ ସମାଜ, ମୋ’ ନାଟ୍ୟ ପରମ୍ପରା ଏବଂ ନାଟ୍ୟଚେତା ବ୍ୟକ୍ତିର ମାନଙ୍କର ଅନ୍ତଃସ୍ଵର ସହଜ ସମାନ । ‘ଆସ୍କଲପି’ର କଥା ଓ ଭାବ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଣିଷର ପ୍ରକାଶିତ ବା ଅବଦମିତ ଇଚ୍ଛାର ଅଇନା ଭଳି । କାରଣ ‘ଆସ୍କଲପି’ର ଦର୍ଶକମାନେ ତାର ମୁଖ୍ୟଭାବ ଓ ନାଟ୍ୟନିର୍ଦ୍ଦେଶର ପ୍ରଭାବ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସିକ୍ଷା ହୋଇଛନ୍ତି ନାଟ୍ୟରସରେ । କେଉଁ ଦର୍ଶକ ପାଖରେ ହୁଏତ ତାହା ଯତ୍ନସାର କଣ୍ଠା ଭଳି; ଆଉ କେଉଁ ପ୍ରତିର ଫୁଲ ତୋଡ଼ା ଭଳି ଅନେକ ନିର୍ଜନ ଅସଫଳ ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନଙ୍କର ସାଥ ।

‘ଆସ୍କଲପି’ର କଥା ନିଛକ ଜୀବନର କଥା । ‘ଇଜମ୍’ର ନୁହେଁ । ସବୁ ଇଜମ୍ ସବୁ ନାଟ୍ୟଶୈଳୀ, ମୁକ୍ତି ଓ ଦର୍ଶନର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵରେ ଗୋଟିଏ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଜୈବିକ ଜୀବନ ବିଦ୍ୟମାନ, ତେଣୁ ଏଇ ନାଟକର ବହୁ ଅଂଶ ମୋ’ ନିଜ କଥା, ମୋ’ ବନ୍ଧୁ ମାନଙ୍କର କଥା କିମ୍ବା ଆମର ଭିତରୁ କାହାର ଏକ ଛିନ୍ନା ଜଣା କଥା । କିନ୍ତୁ ଦୁଃଖର କଥା, କୌଣସି କାରଣ ନଥାଇ ଏଇ ନାଟକଟି ସାହଚ୍ୟ ଏକାଡ଼େମୀଙ୍କ କଣ୍ଠିକ ଯାଅ କବ୍ ସାଧିଥିଲା ଓ ଏହାର ଅନେକ ସଂଳାପ ମୁଁ କାଟି ଦେଇଛି । ମୁଁ ଯେହେତୁ ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ଏକାଡ଼େମୀ ପାଇଁ ଲେଖିବାପାଇଁ ରାଜି ହେଇଛି, ସେମାନଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ମାନିବା ମଧ୍ୟ ତା’ର ଅନ୍ତର୍ଗତ । ତାହା ଏମାରଜେନସୀର ସମୟ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଆକାଶ ଦେଖି ନଥିବା ଲୋକମାନେ ବି କହୁଲେଣି ପୁଣି ଦିଗରେ କୋଉଠି କୁଆଡ଼େ ସିନ୍ଦୂର ଫାଟିଛି । ତେଣୁ ‘ଆତ୍ମଲିପି’କୁ ଲେକେ କେମିତି ଗ୍ରହଣ କରିବେ ଜାଣିବାପାଇଁ କୌତୃହଳ ହେଉଛି । ଏଇ ନାଟକରେ ବହୁ ଦେଶୀ ବିଦେଶୀ ପୁସ୍ତକର ପ୍ରଭାବ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ସପ୍ତର୍ଷି ନଜର ବୋଲି ଆମେ କାହାକୁ କହୁବା ? ମୁଁ କ’ଣ ସପ୍ତର୍ଷି ଭାବେ ମୋ’ ନଜର ? ଆଦୌ ନୁହେଁ । ମୁଁ ଏକ ସମୟରେ ବହୁ ବିଖଣ୍ଡିତ । ସେହି ଭଳି ମୋ’ ଚେତନା ମଧ୍ୟ, ନାଟକ ଚେତନାର ବିକେନ୍ଦ୍ରୀକରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା । ଅନ୍ୟ ଭାଷାରେ କହୁଲେ, ଅନେକ ଚେତନାର ସମନ୍ବୟ । ବାପା ମରିଗଲେ ପୁଅ କାନ୍ଦିବା ଅନୁଭୂତିଟି ଯେପରି ସାବଜମାନ ସେଇ ଭଳି ଦେଶୀ/ବିଦେଶୀ ଲେଖକର ଅନୁଭୂତି ମୋ’ ଅନୁଭୂତି ସହିତ ସମାନ ହେଇପାରେ । ତା’ ବୋଲି ଆତ୍ମଗାନରେ ମୁଁ ସେ କଥାଟା କହିବି ନାହିଁ କାହିଁକି ? ବରଂ କହୁ ଦେଇ ନିଜର ସ୍ବାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ବଜାୟ ରଖିବା ଶ୍ରେୟସ୍କର ଏବଂ ନିଶ୍ଚୟଟି ବ୍ୟାପାର । କିନ୍ତୁ ପିରାଂଦେଲେଙ୍କର Six characters ନାଟକ ସହିତ ଏହାର ଭୁଲନା କରିବା ଏବଂ ଏହାକୁ ‘ବେଲିପି’ର ସଂସ୍କରଣ ଭାବିବା କେତେଦୂର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ମୁଁ ବୁଝିପାରେ ନାହିଁ ।

ବୁଝିବା ଦାୟିତ୍ବ ଆପଣମାନଙ୍କର । ଏ ସବୁ ପ୍ରତିଟିୟା ସତ୍ତ୍ୱେ ମୁଁ ‘କାଳୀ ନାଟ୍ୟନାଟ୍ୟ’ ସହଯୋଗୀ ପୁସ୍ତକର ସମସ୍ତ ସଭ୍ୟ ଓ ଶୁଭେଚ୍ଛୁମାନଙ୍କର ଯୌଜନ୍ୟରେ ଅଭିଭୂତ ଏବଂ ‘ଆତ୍ମଲିପି’ ମୋ’ଠାରୁ ଯେଉଁମାନେ ଲେଖିଲେ, ନେଇଥିଲେ ସେଇ ଦୁଇ ବ୍ୟୁତୀ ଦୁର୍ଗାଚରଣ ଶତପଥୀ (ଯୋଇ) ଏବଂ ଶ୍ରୀ କାଶୀନାଥ ମହାନ୍ତିଙ୍କ ପାଖରେ କୃତଜ୍ଞ । ଏବଂ କୃତଜ୍ଞ ଏଇ ନାଟକର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦର୍ଶକ ବ୍ୟୁତୀ କବି ଓ ନାଟ୍ୟକାର ହରିହର ମିଶ୍ରଙ୍କ ପାଖରେ । ନାଟକ ଦେଖିସାରିଲା ପରେ ସେ ଆମ ଗହଣରେ ଗୋଟାଏ ରାତିର ଭାବ ବିନିମୟ କରିଛନ୍ତି । ଅଧ୍ୟାପକ ବ୍ୟୁତୀ ବିମଳ ମହାପାତ୍ର ‘ଆତ୍ମଲିପି’ ନାଟକ ପାଇଁ ଯେଉଁ ମଞ୍ଚ ସଜ୍ଜା ତିଆରି କରିଥିଲେ ତା’ର ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ସବୁଦିନ ବହୁ ଥିବ । ଏଇ ନାଟକର ଭାବ ସମ୍ବଳିତ ଗୀତିଟି ପାଇଁ ଆମ ସ୍ବତନ୍ତ୍ରରେ ଚିରଦିନ ରହିବେ ଶ୍ରୀ ଶିବବ୍ରତ ଦାଶ, ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତିନୁ ମହାପାତ୍ର ଓ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଣବ ପଟ୍ଟନାୟକ । ସତେ ଯେମିତି ‘ଏଇ ଜୀବନଟା ଏକ ନାଟକ’ ଗୀତିଟି ଆମ ପାଇଁ ରେକର୍ଡ ହେଇଥିଲା ।

ମୁଁ ସେଇ ଦୁଇଜଣ ଦର୍ଶକଙ୍କ ପାଖରେ ମଧ୍ୟ କୃତଜ୍ଞ । ଜଣେ ଅବସର ପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଖ୍ୟାତ ଗାଳ୍ପିକ, ଅଭିନେତା ଏବଂ ବକ୍ତା ଓ ଦ୍ଵିତୀୟ ଜଣକ ଜଣେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ପ୍ରଯୋଜକ, ପ୍ରଥମ ଜଣକ କହିଲେ “ଅଧଘଣ୍ଟାଏ କାଳ ମଞ୍ଚ ଉପରେ ଗୋଟାଏ ଭୂତ ନାଚିଲା ।” ଦ୍ଵିତୀୟ ଜଣକ କହିଲେ: “ଆଜ୍ଞା ନାଟକ ଦେଖି ଆସିଲା ମଣିଷ, ମୋର ଦୁଇ ଟଙ୍କାର ଭାଙ୍ଗ ନିଶାଟା ଗୁଡ଼ିଗଲା !”

ସେମାନେ ଦୁଇଜଣ ଅଧଘଣ୍ଟା ପରେ ଚାଲିଗଲେ । ତା’ପରେ ଆହୁରି ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା କାଳ ନାଟକ ଚାଲିଥିଲା ଓ ଲୋକେ ଦେଖୁଥିଲେ ।

ରମେଶ ପାଣିଗ୍ରାହୀ

ପୁରୀ

ରଜ ସକ୍ରାନ୍ତି

୧୫ - ୭ - ୭୮

॥ ଅମ୍ବୁଲିପି ॥

ପ୍ରଥମ ପ୍ରଯୋଜନା : ଜୁଲାଇ, ୧୯୭୭ : ଜୟପୁର,

ଉଡ଼ିଶା ସଙ୍ଗୀତ ନାଟକ ଏକାଡେମୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଯୋଜନା : ଅଗଷ୍ଟ, ୧୯୭୭ : ଅନୁପୁଷ୍ପା ରଙ୍ଗମଞ୍ଚ, ପୁରୀ

ତୃତୀୟ ପ୍ରଯୋଜନା : ଫେବୃଆରୀ, ୧୯୭୮ : ଜଟଣୀ,

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଶ୍ରୀମତୀ ନାଟକ ପ୍ରତିଯୋଗିତା

(ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାଟକ ରଚନା ପୁରସ୍କାର ପ୍ରାପ୍ତ)

ପରିବେଷଣ : କାଳୀ ସଙ୍ଗୀତ ନୃତ୍ୟ ନାଟ୍ୟ ସଂସଦ, ବାଲିସାହୁ, ପୁରୀ ।

ଭୂମିକାରେ : ନାଟ୍ୟକାର : ଶ୍ରୀ ନବନିଶୋର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ : ଶ୍ରୀ ଦୁର୍ଗାଚରଣ ଶତପଥୀ (ଧୋଇ)

ପ୍ରଯୋଜକ : ଶ୍ରୀ କାଶୀନାଥ ମହାନ୍ତି

ସାଂସ୍କୃତିକ ଠିକାଦାର : ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ପ୍ରତିହାରୀ (ହାତୀ)

: ଶ୍ରୀ ରାଜକିଶୋର ଶତପଥୀ

ନିର୍ଲିପ୍ତ : ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲଚନ୍ଦ୍ର ତ୍ରିପାଠୀ

ସ୍ୱରସ୍ଥ : ଶ୍ରୀ କାହ୍ନୁଚରଣ ଖୁଣ୍ଟିଆ

ଶ୍ରୀ ବିନାୟକ ରଥ

ମାଧ୍ୟମ : ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ନନ୍ଦ

ଶ୍ରୀ କିଶୋରଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର

ଶେଲ : ମଞ୍ଜୁ ପ୍ରଧାନ / ରମା

ସ୍ଥାପନ : ଶ୍ରୀ ଦେବରାଜ ରଣା/ଶ୍ରୀ ଭୂପତି ଭୂଷଣ ମହାନ୍ତି

ପାଣ୍ଡୁଲିପି : ଶ୍ରୀ ଗଙ୍ଗାଧର ବାରିକ

ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟନାରାୟଣ ଦାସ

ମଞ୍ଚ ସଜ୍ଜା : ଶ୍ରୀ ବିମଳ ମହାପାତ୍ର

ଆବହୁ ଶବ୍ଦ/ସଙ୍ଗୀତ : ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ ବୋଷ/ଶ୍ରୀ ମୋହନମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆଲୋକ : ଶ୍ରୀ ରମେଶ ମହାନ୍ତି

ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା : ଶ୍ରୀ ଦୁର୍ଗାଚରଣ ଶତପଥୀ (ଧୋଇ)

ଆମ୍ବଲପି ॥

ଅନେକ ଅସଂସ୍ପୃଶ୍ୟ ନାଟକର ଆକ ଆକ ଚନ୍ଦ୍ରା
ଭିତରେ ଶୋଇ ଯାଇଛି ନାଟ୍ୟକାର ।

ମଧ୍ୟରାତ୍ରି ।

ହଠାତ୍ ବାହାରୁ କବାଟ ଖଟ୍ ଖଟ୍ ହେବା ଶବ୍ଦ ।

ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କ ଠାରୁ କୌଣସି ଉତ୍ତର ନାହିଁ ।

କବାଟ ବାଡ଼େଇବା ଶବ୍ଦ ଶାନ୍ତଭର । ବାହାରେ
ଗୋଟାଏ ଅର୍ଥେ କୁକୁର ଭୁଲିଲେ ।

“ନାଟ୍ୟକାର ! ନାଟ୍ୟକାର !”

ନାଟ୍ୟକାର ଚମକ ଉଠି ବସିଲେ । ବାହାରୁ
ପୁଣି ଶୁଭିଳ :

“ନାଟ୍ୟକାର ! ନାଟ୍ୟକାର !!”

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ନିଦ ବାଉଳା ସ୍ଵରରେ) ଯାଉଛି, ଯାଉଛି, ଗୋଟାଏ
ମିନଟ୍ । ଓଃ ! (ବିରକ୍ତ ହୋଇ) କହିଲି ପରା ଯାଉଛି ।

[ନାଟ୍ୟକାର କବାଟ ଖୋଲିଲେ ଓ ଏକ ଚୁକ
ନୁହେଁ — ଯୁବକ ନୁହେଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଓହାରିଆ ହସଟିଏ
ମୁହଁରେ ଧରି ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଲେ । ପଛରେ
ତାଙ୍କର ଗୁମ୍ଫା । ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ
ଅଦୃଶ୍ୟ]

ଆପଣ... କିଏ ଆପଣ ?

ଠିକାଦାର ॥ (ଜବରଦସ୍ତ ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସୁ ଆସୁ) ହେ...
ହେ... ହେ... ସାଂସ୍କୃତିକ ଠିକାଦାର, (କ’ଣ
ଗୋଟାଏ ଖୋଲୁ ଖୋଲୁ) ଆପଣ ତାହେଲେ ସେଇ
ନାଟ୍ୟକାର ? ଯା’ହଉ, ଆପଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଦେଖା

ହେଇଗଲା, ଦେଖା ନ ହୋଇଥିଲେ ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଖୁବ୍ ଶୁଣି
ଯାଇଥାନ୍ତି । ଏଇଠି ବସିବା ପାଇଁ ଚୌକି ନାହିଁ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ବରକ୍ର ହୋଇ) ସାଂସ୍କୃତିକ ଠିକାଦାର କିଏ ?

ଠିକାଦାର ॥ ମୁଁ ନିଜେ, (ଶୁଣିଯାଇ) କେତେ ଥର କହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ମୁଁ
ଜଣେ ‘ଏ’ କ୍ଲାସ ସାଂସ୍କୃତିକ ଠିକାଦାର ବୋଲି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ଚମକି ଉଠିଲେ) ‘ଏ’ କ୍ଲାସ ସାଂସ୍କୃତିକ ଠିକାଦାର ?
କାହିଁ, ମୁଁ ତ ଆପଣଙ୍କ ବିଷୟରେ...

ଠିକାଦାର ॥ ବୁଝିଲି, ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନ ପଣ୍ଡାରେ ତମେ ନିଶ୍ଚୟ ଫେଲ୍
ହୋଇଥିବ । (ଖୁବ୍ ହସ) ଏତେ ସବୁ ଖବର ରଖୁଥିଲେ
ତ ତମେ ଆଇ. ଏ. ଏସ୍. ପାଇଥାନ୍ତି ! ନାଟକ
ଲେଖୁଥାନ୍ତି କାହିଁକି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ଅବାକ୍ ହୋଇ) ସ୍ତ୍ରୀ’ ଭିତରେ ତା’ହେଲେ ଗୋଟାଏ
ଠିକାଦାର...

ଠିକାଦାର ॥ ସ୍ତ୍ରୀ ଭିତରେ ନୁହେଁ, ଅନେକ ମୁଗରୁ । ଆବହମାନ
କାଳରୁ ମୁଁ ସଂସ୍କୃତିର ଠିକା ନେଇ ଆସିଛୁ ଓ ଆସୁଥିବ
ମଧ୍ୟ । କୋଉଯାଏଁ ଗଲା ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କ’ଣ ?

ଠିକାଦାର ॥ କାମ, ତମ କାମ କୋଉଯାଏଁ ଗଲା ? ବର୍ତ୍ତମାନ କ’ଣ
କରୁଥିଲ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଶୋଇଥିଲି । ନିଦରେ ଶୋଇ ଯାଇଥିଲି ।

ଠିକାଦାର ॥ ଓ ! ତା’ ମାନେ ଚେଇଁ ରହି ଶୋଇନା ? ଭଲ ।
ଗୁଡ଼୍ ବସ୍ତୁ । ନାଟକ ଲେଖା କୋଉଯାଏଁ ଗଲା ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ନାଟକ ? ପ୍ରାୟ ସରି ଗଲାଣି ।

ଠିକାଦାର ॥ ହଅ, ମୁଁ ଯିବି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସରି ଗଲାଣି ମାନେ... ସରିନି କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କୁ କାହିଁକି ମୁଁ
ନାଟକ ଦେବି ?

ଠିକାଦାର ॥ ସବୁ ଅଛି । ତମ ଘର କେଉଁଠି ? ଦକ୍ଷିଣ ? ଦେଖିବ
ଏଇନା ମ୍ୟାଜିକ୍ କରି ତମକୁ ଗୋଟାଏ ନାଲିଆ ଲଙ୍କାମରିଚ
କରି ଦେବି !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଆପଣ ଏମିତି ଚାଲୁଛନ୍ତି କାହିଁକି ?

ଠିକାଦାର ॥ ଆହୁରି ଚାଲିଗଲେ ଛେଡ଼ି ପକେଇବି, ତଟଣୀ କରିଦେବି,
ଭରୁଥାଣି କରିଦେବି । ନାଟକ ଲେଖିବ କି ନାହିଁ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ନାଟକଟେ ଲେଖିବା ଯେ କି ଯନ୍ତ୍ରଣାଦାୟକ ବ୍ୟାପାର
ଆପଣ ଚାହୁଁନ୍ତିନି । କବିତା ନୁହେଁ ସେ ଉତ୍ତର ହେଉଗଲେ
ବାହାରି ପଡ଼ିବ !

ଠିକାଦାର ॥ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ବକ୍ ବକ୍ କରୁଛ । ପାଣ୍ଡୁଲିପିଟା ଦିଅ, ମୁଁ
ଯାଏ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଶୁଭ୍ର ସଂଳାପଗୁଡ଼ିକୁ ଆଉ ଥରେ ଟିକିଏ... ମାନେ...
ଦେଖି ନିଅନ୍ତି ।

ଠିକାଦାର ॥ ଆଉ ଥରେ ଦେଖିବା କ'ଣ ଦରକାର ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କଥା ହେଲା ସାଂସ୍କୃତିକ ଜଙ୍ଗଲରେ ଆଜି କାଲି ଅନେକ
ମାଙ୍କଡ଼ ତ... ସେଇଥି ପାଇଁ ଅନେକ ନାଟକର ଧାନକ୍ଷେତ-
ଆଡ଼କୁ ଡେଇଁଛନ୍ତି ଆପଣଙ୍କର ।

ଠିକାଦାର ॥ ନାଟକଟା ଶେଷ ହେଲାଣି ନା ନାହିଁ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କହିଲି ନା ସଂଳାପଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ପୁଣି ଥରେ ଆଖି
ଚୁଲାଇ ଆଣୁଛି !

ଠିକାଦାର ॥ ନାଟକଟା ଶେଷ ନ ହେଉଣୁ ? ଇଏ କି ପ୍ରକାରର ଲେଖା ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୁଁ ସେମିତି କରେ ।

ଠିକାଦାର ॥ ତମେ ନାଟକଟା ଲେଖିନା ତା'ହେଲେ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ପାଣ୍ଡୁଲିପିଟା ଖୋଜୁ ଖୋଜୁ) ନାଁ, ମୁଁ କହୁଥିଲି...
ଏଇଠି ନାଟକଟା ଥିଲା... ଏଇତ... ସେଇଟାକୁ ପଢ଼ୁ ପଢ଼ୁ
ମୁଁ ଖୋଜି ଯାଇଥିଲି ।

[ପୁଣି ଥରେ ପାଣ୍ଡୁଲିପିଟାକୁ ଖୋଜିଲେ ।
ପାଇଲେ ନାହିଁ ।]

ଠିକାଦାର ॥ ହୁଅଁଲି । ସେମାନେ ମାଲ୍‌ଫାଲ୍ ସବୁ ଠିକ୍ ଯୋଗେଇ
ଥିଲେ ତମକୁ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ‘ମାଲ୍’ ?

ଠିକାଦାର ॥ କେତେ ବୋତଲ ମଦ ଦେଇଛନ୍ତି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସେ ହସାବଟା ଆପଣଙ୍କର କ’ଣ ଦରକାର ?

ଠିକାଦାର ॥ ମୁଁ ସାଂସ୍କୃତିକ ଠିକାଦାର । ଦେଶରେ ଲେଖକମାନେ ଠିକ୍ ପ୍ରେରଣା ପାଉଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ଦେଖିବା ମୋର ଆଦର୍ଶ କାମମାନଙ୍କ ଉତରୁ ଗୋଟେ ! ବେଶ୍, ଇଏ ଗଲ ମାଲ୍ । ଆଉ ‘ଫାଲ୍’ ହେଲି... ଫାଲ୍ (ଗୋଟିଏ ଗଣେଶ ମୁର୍ତ୍ତି ଦେଖେଇଲି ଭଳି ହାତର ମୁଦ୍ରା କଲେ) ‘ଟୋକା’, ଯୋଗେଇଛନ୍ତି ? ଏମିତି ଆବାକାବା ହେଇ ଚାହିଁବ କ’ଣ ? ବୁଝି ପାରୁନାହିଁ ? ସେଇଥିପାଇଁ ନାଟକ ଲେଖିବ । ମୁଣ୍ଡରେ ଯଦି ଆଉ କିଛି ମସଲ ଆଆନ୍ତା କବିତା ଲେଖି ପାରନ୍ତି...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସେ ଅଭ୍ୟାସ ମୋର ନାହିଁ ।

ଠିକାଦାର ॥ ଆଉ ? କ’ଣ ପରସ ? ତମେ ଜଣେ ପରସ ଚରିତ୍ରବାନ୍ ଲୋକ ବୋଲି ବୁଝେଇବାକୁ ଚାହଁଛ ? (ଲୋକମାନଙ୍କୁ) ଭାଇ ଓ ଭଉଣୀମାନେ ! ଇଏ ହେଉଛନ୍ତି ଆଜିର ନାଟ୍ୟକାର । ଆଉ ମୁଁ ହେଲି ଏ ଦେଶର ସାଂସ୍କୃତିକ ଠିକାଦାର । ସଂସ୍କୃତି ଯେତେ ଦିନ ଏ ଦେଶରେ ବଞ୍ଚିବ... କେବଳ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ହିଁ ବଞ୍ଚିବ । ଆମେ ସବୁ ଡାୟାସ ଡିଆରି କଲେ ଏମାନେ ନ.ଚି.ବେ. ଆମେ ଡାୟାସ ନ ହେଲେ ଏମାନେ ସଂସ୍କୃତିର ମଞ୍ଜି ଚାରିବେ ନାହିଁ, ଏମିତି ଅନେକ ନାଟ୍ୟକାର ଆମେ ଦେଖିଲୁଣି । ତେଣୁ କଲେ କାଲି ନିଜେ ଜଣେ ନାଟ୍ୟକାର ହେଇ ପାରିବୁ । ତେଣୁ ଆମ ମତରେ କେହି ପରସ ଆଉ ଚରିତ୍ରବାନ୍ ବୋଲି କହି ଏମିତି ରାଜାବାଜ ବଡ଼ ହେଇ ଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ, ଆପଣ ଏଇ ଜଞ୍ଜୁଳିମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ରଖନ୍ତୁ ।

[ଠିକାଦାରଙ୍କର ଏପରି ବ୍ୟବହାରରେ ନାଟ୍ୟକାର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ, ଅଥଚ ଅସହାୟ ହୋଇ]

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଓଃ ! ଆପଣ ବଡ଼ ଅଭୂତ ଲୋକ ଦେଖୁଛି ! ଖୁବ୍
ପିଚଢ଼ନ୍ତି ବୋଧହୁଏ ?

ଠିକାଦାର ॥ ପିଚବା ଆମର କାମ ! ପିଲେଇବା ଆମର କାମ,
ନ ହେଲେ ସଂସ୍କୃତି ବଞ୍ଚିବ ନାହିଁ । (ଟିକିଏ ଧରେ)
ଦିଅ, ପାଣ୍ଡୁ ଲିପି ଦିଅ, ମୁଁ ଯାଏ...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ପାଣ୍ଡୁ ଲିପିଟି ଖୋଜୁ ଖୋଜୁ) ପାଣ୍ଡୁ ଲିପିଟା ମିଳୁନି ।

ଠିକାଦାର ॥ ମିଳୁନି ନୁହେଁ । ପାଣ୍ଡୁ ଲିପିଟା ଲେଖା ହୋଇନି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତୁ...

ଠିକାଦାର ॥ ହଉ, କହୁତ ଯେତେବେଳେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଛି । ନାଟକ
ଭିତରେ ସାଂପ୍ରତିକ ସାଂସ୍କୃତିକ ଚେତନା ଅଛି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଅଛି ମାନେ... ନାହିଁ... ମାନେ... ସାଂପ୍ରତିକ ସାଂସ୍କୃତିକ
ଆଭିମୁଖ୍ୟ ମାନେ ?

ଠିକାଦାର ॥ ଏଇ... ଯେମିତି ହେଲ ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତି... ଶ୍ରୀମା ଭୋଇ
ସଂସ୍କୃତି... ପଞ୍ଚସଖା ସଂସ୍କୃତି... ଗଜପତି ସଂସ୍କୃତି...
ସଂସ୍କୃତି ମାନେ ତ ଖାଲି ଏସା । ଅନ୍ତତଃ ଏସା ବୋଲି
ଦଲେ ସାଂସ୍କୃତିକ ଲୋକ ହଇହାଳା କରୁଛନ୍ତି !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଆପଣ କବିମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଆନ୍ତୁ, ସେମାନେ ପାରିବେ ।
ନାଟକ ଭିତରେ ଏଗୁଡ଼ା ରହି ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଠିକାଦାର ॥ ରହି ପାରିବ, କଥା ହେଲା ନାଟ୍ୟକାରମାନେ ଟିକିଏ
ମୋଟାବୁଦ୍ଧି ଆ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସେ ଯା'ହେଉ ; ଏତେଗୁଡ଼ାଏ କଣ୍ଠି ସନ୍ ଭିତରେ ମୁଁ ଲେଖି
ପାରିବିନି ।

ଠିକାଦାର ॥ ଚରିତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଦଶ ଭିତରେ... ନାଗ୍ନ ଚରିତ୍ର ନ ଥିଲେ
ଭଲ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ହେଉ ପାରିବନି ।

ଠିକାଦାର ॥ କମିଶ୍ନିଆଲ୍ ଷ୍ଟେଜ୍‌ରେ ହେଉ ପାରୁଥିବ ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ
ଦୌଡ଼ରେ ଆଗେଇ ପାରୁଥିବ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୋ' ଦେଇ ହବନି ।

ଠିକାଦାର ॥ ଅତି ବେଶୀ ହେଲେ ଗୋଟିଏ ନାଶ ଚରିତ୍ ଅବ । ଏକରୁ
ବେଶୀ ନୁହେଁ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କାହିଁକି ? ଦେଶରେ କ'ଣ ନାଶ ନାହାନ୍ତି ?

ଠିକାଦାର ॥ ଅଭିନୟ କରିବା ନାଶ ନାହାନ୍ତି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଅଭିନୟ କରିବା ତ ନାଶର ଧର୍ମ ।

ଠିକାଦାର ॥ ସେ ସବୁ ଯୁକ୍ତି ଚଳିବନି । ଶୀଘ୍ର ପାଶୁ ଲୁପି ଦିଅ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୁଁ ନାଟକ ଲେଖି ପାରିବି ନାହିଁ ।

ଠିକାଦାର ॥ ଅଲବର୍ତ୍ତ ଲେଖିବ । (ଟିକିଏ ରହ) ସଂସ୍କୃତିର ଠିକା
ନେଇ ଦୁଇ ହଜାର ବର୍ଷ ହେଇଗଲା । ଏମିତି ଅନେକ
ଲେଖକ ଆସିଲେଣି ଆଉ ମଲେଣି । ମୁଁ କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ
ଠାରୁ ଠିକ୍ ଦରକାରୀ ନାଟକ ଆଦାୟ କରିଛି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୋ' ନାଟ ନାଟ୍ୟକାର ତାଲିକାରୁ କାଟି ଦିଆଯାଉ ।

ଠିକାଦାର ॥ ମୋଟେ ନୁହେଁ । ତମକୁ ଏ ନାଟକ ଲେଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।
ଖେଳ ଲାଗିବ ? ମୁଁ ମାଗଣା ଆସିବ ଏଇ ଅଧରାତରେ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ଡ୍ରାମାରେ କହୁଲୁଭଳି) Get out. ଅପଣ ଏଇଠୁ
ଗୁଲିଯାଆନ୍ତୁ ।

ଠିକାଦାର ॥ (ଆଦୌ ଉତ୍ସାହ ନ ହୋଇ ଭଲେନ୍ ଭଳି ହସି) ଏତେ
ସହଜରେ ମୁଁ ଯାଉନି । ଅନେକ ନାଟକରେ ଗୋଟି ଆଉଟ୍
ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର ହେଲଣି, କିନ୍ତୁ ନୂଆ ତାଲିକାକୁ କୁହ ।
ନ ହେଲେ ତମର ଡକ୍ଟି-ଟିପି ନାଟକ ଆଦାୟ କରିବ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କ'ଣ ଜବରଦସ୍ତ ?

ଠିକାଦାର ॥ ବାହାରେ ମୋର ଗୁମ୍‌ଗୁ ଠିଆ ହେଇଛି । ଚହ୍ନିତ ତାକୁ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଗୁମ୍‌ଗୁ କିଏ ?

ଠିକାଦାର ॥ ଗୁମ୍‌ଗୁ । ଗୁମ୍‌ଗୁ ପହଞ୍ଚିଯାନ୍ !

[ଗାଳି ମାରି ଗୁମ୍‌ଗୁ ଛଟାରେ ଲଙ୍ଘିତ
ଦେଲେ ଓ ଗୁମ୍‌ଗୁ ହାଜିର ହେଲା]

ଗୁମ୍‌ଗୁ ॥ ଗରିବ ପିଲା ହାଜର ହେଲା ଅବଧାନ !

ଠିକାଦାର ॥ ଗୁମ୍ଫା ! ଏଇ ନାଟ୍ୟକାର କହୁଛି ନାଟକ ଲେଖିବନାହିଁ ।

ଗୁମ୍ଫା ॥ (ଗୋଟାଏ ସ୍ଥିଙ୍ଗ୍ ଛୁରା ବାହାର କରି) ଏଇ ଛୁରାଟା
ଖାଲି ନାଟ୍ୟକାରର ବେକ ପାଇଁ ତିଆରି ହେଇଥିଲା ହଜୁର୍ !

ଠିକାଦାର ॥ ଦୁଇ ମିନିଟ୍ ସମ୍ଭାଳି ଯାଅ ।

ଗୁମ୍ଫା ॥ ହଜୁର୍, ଆପଣ କହୁଛନ୍ତି ଯେତେବେଳେ ସମ୍ଭାଳି ଯାଉଛି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଆପଣମାନେ ମୋ' ଉପରେ ବଳ ପ୍ରୟୋଗ କରିବେ ?

ଠିକାଦାର ॥ ସିଧା ଆଙ୍ଗୁଳିରେ ଘିଅ ନ ବାହାରୁଛ ଯେତେବେଳେ...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଏ ଛୁରାବାଲଟା କିଏ ?

ଠିକାଦାର ॥ ଗୁମ୍ଫା, ସଂସ୍କୃତି ଭିତରେ ଯୋଡ଼ି ଯାହା ଅଦରକାଶ ସବୁ
କାଟି ଉଡ଼େଇ ଦେବା ତାର କାମ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସଂସ୍କୃତି... ସଂସ୍କୃତି... ସଂସ୍କୃତି !! ଗୁରୁଆଡ଼େ ବିଷାକ୍ତ
ଜବାଣି ଭଳି ଏଇଥିରୁ ଗୁଡ଼ାଏ ବିଛେଇ ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି
ଦେଶସାରା । ଏମିତି ଗୁଡ଼ାଏ ସଂସ୍କୃତି ଉପରେ ଛେପ
ପକେଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହଉଛି ମୋର । ସଂସ୍କୃତି ନାଁରେ
ପରସ୍ପରର କୁଣ୍ଠା ରଟିନା... ମୁଁ ବଡ଼ କି ସିଏ ବଡ଼ର
ଆତ୍ମପ୍ରସ୍ତର ଓ ଚରିତ୍ର ସଂହାର । ଗୋଷ୍ଠୀ, କ୍ଲବ୍, ସଂଘ,
ସାହିତ୍ୟ, ପତ୍ରିକା, ସଭା, ସରକାରୀ ଗ୍ରାଣ୍ଟ... ତା'ପରେ
ପଦକ୍ଷେପ ପାଇଁ ଗୋଡ଼ ଟଣାଟଣି... ଏମାନେ ସମସ୍ତେ
ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ମାନସିକ ରୋଗୀ... ମେଗାଲୋମାନିଆର
ପେସେଣ୍ଟ... ମୁଁ ଏଇ ପରିସ୍ଥିତିର ଅମଣିଷମାନଙ୍କ ଠାରୁ
ଦୂରରେ ରହିବାକୁ ଚାହେଁ ।

ଗୁମ୍ଫା ॥ ହଜୁର୍ ଛୁରାଟା ଚଲେଇ ଦେବି ଏଇ ନାଟ୍ୟକାର ବେକରେ ?

ଠିକାଦାର ॥ ତମ ଭାଷଣ ଶୁଣି ଚାମ୍ପା ମୋର ରାଗି ଗଲଣି ।

ଚାମ୍ପା ॥ ଏଇ ଲଟକ୍ ଲେଖାଲିର ଜିଉଟା କାଟି ଆଣିବି ମାଲିକ୍ ?

ଠିକାଦାର ॥ ନାଟ୍ୟକାର ! ଏଣିକି ଭାଷଣ ଦବା ବନ୍ଦ କରି ।

ଚାମ୍ପା ॥ ଏଇ ଲଟକ୍ ଲେଖାଲିର ଇଷ୍ଟିକ୍ ସରଗଲଣି ହଜୁର୍ !

ଠିକାଦାର ॥ ତମେ ଜଣେ ମୃତ ଲେଖକ । ଏକଦା କୌଣସି ଏକ
ସମୟରେ ତମେ ନାଟକ ଲେଖୁଥିଲ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଉ
ଲେଖି ନ ପାରି ଏଇଥିରୁ ଗୁଡ଼ାଏ କହୁଛ...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୁଁ ନାଟକ ଲେଖିବା ପାଇଁ ଠିକା ନେଇନି ।

ଠିକାଦାର ॥ ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଆ ସଂସ୍କୃତିର ଠିକାଦାର । ସାତ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷ
ବୟସ ମୋର । ତମଠୁ ନାଟକ ଲେଖିବା ପାଇଁ ମୁଁ
ଆବର୍ତ୍ତାବ ହେଉଛି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କାହିଁକି ଲେଖିବ ? ଦିନ ଦିନ, ରାତି ରାତି, ନିଜକୁ ଶୟନ
କରି, ସ୍ନାୟୁ, ତନ୍ତ୍ର ଓ ପ୍ରାଣକୋଷକୁ ଟିକି ଟିକି କରି କାଟି
ଛୁଁ ଲେଖିଲେ ନାଟକ ନାଁରେ ଗୁଡ଼ାଏ ପ୍ରହସନ ହବ...
ନା ନେବେ ଏଇ ସଂସ୍କୃତିକ ଠିକାଦାରମାନେ... ମନ୍ଦ୍ରୀ
ଆସି ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିବେ .. ଦର୍ଶକମାନଙ୍କର ମନୋରଞ୍ଜନ
ହବ... ଆଉ... ଆଲୋକ ସମ୍ଭାରର ଅନ୍ତରାଳରେ...
କୋଉ ଏକ ଅନ୍ଧାରୁଆ କୋଣରେ ହଜିଯିବ ନାଟ୍ୟକାର !!
ଯୋଉମାନଙ୍କର ସମ୍ବଳ ଅଛି... ଯୋଉମାନେ ବାହାରେ
ନିଜ ନାଁରେ ବିଜ୍ଞାପନ ଦିଅନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର କଥା ଅଲଗା,
କିନ୍ତୁ ଯୋଉମାନେ ନିଷ୍ଠାପର ! ସେମାନେ କ'ଣ କରିବେ ?
ଲେଖକ ପାଖରେ ନିଜକୁ ବଳି ଦେଉଥିବେ ! ନା ମୁଁ
ନିଜକୁ ଅତ୍ୟାଚାରୀତ ହେବାକୁ ଦେବନାହିଁ ।

[ଏଇତକ କହି ଦେଇ ନାଟ୍ୟକାର ଖୁବ୍ ଜ୍ଞାନ
ଭାବେ ଟଳି ଟଳି ବସି ପଡ଼ିଲେ, ସଂସ୍କୃତିକ
ଠିକାଦାର ଉଦାସ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଥରେ ଚାହିଁଲେ
ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କ ଉପରକୁ ଓ ଚାମଚାକୁ ଡାକିଲେ]

ଠିକାଦାର ॥ ଚାମଚା !

ଚାମଚା ॥ ହଜୁର୍ !

ଠିକାଦାର ॥ ଏଇ ନାଟ୍ୟକାରକୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରେରଣା ମିଳିନାହିଁ ।

ଚାମଚା ॥ ମିଳିନାହିଁ ହଜୁର୍ ।

ଠିକାଦାର ॥ ଏଇ ନାଟ୍ୟକାରକୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଲ୍ ମିଳିନାହିଁ ।

ରୂମରୁ ॥ ମିଳିନାହିଁ ହଜୁର୍ ।

ଠିକାଦାର ॥ ଡାଲ୍ ମଧ୍ୟ ମିଳିନାହିଁ ?

ରୂମରୁ ॥ ମିଳିଲାଭଳି ଦିଶୁନାହିଁ ହଜୁର୍ ।

ଠିକାଦାର ॥ ଶୀଘ୍ର ଯାଇ ସେଗୁଡ଼ା ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରାଅ ।

ରୂମରୁ ॥ ହଜୁର୍ ।

[ଠିକାଦାର ଦେଖିଲେ ରୂମରୁ ସଲମ୍ ଗୋଟିଏ
 ଚାଲିଗଲା । ସେ ରହସ୍ୟମୟ ଭାବେ ହସିଦେଲେ ।
 ତାଙ୍କ ହସ ଶୁଣିଲେ ମନେହେବ ସତେ ସେମିତି
 ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ନାଇଟ୍ (knight) ହସୁଛନ୍ତି,
 ତାପରେ ଦୟା ଦେଖାଇଲାଭଳି ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କୁ
 ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ]

ଠିକାଦାର ॥ ହଁ । ତା'ହେଲେ ଏ ନୂଆ ନାଟକଟା କୋଉ ବିଷୟରେ
 ଲେଖିତ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୂର୍ଖଙ୍କଭଳି ଗୁଡ଼ାଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରୁ ନାହିଁ । କୋଉ ବିଷୟରେ
 ଲେଖିତ !! କୋଉ ବିଷୟରେ ଲେଖିତ ମାନେ ? କି
 ଅଜବ ପ୍ରଶ୍ନ !! ନାଟକଟା ପଢ଼ିଲେ ଜାଣିବ— ଦେଖିଲେ
 ଜାଣିବ... ସବୁ ସଂଳାପ ଭିତରେ ଅଛି... ଅଭିନୟ
 ଭିତରେ... ଆଲୋକ ଓ ଶବ୍ଦପ୍ରସ୍ତେଷ ଭିତରେ... ମଞ୍ଚ ସଜ୍ଜା
 ଭିତରେ... ମୁଁ ଜାଣେନା ମୁଁ କ'ଣ ଲେଖେ । ପ୍ରଥମେ
 ଗୋଟାଏ ରୂପକଲ୍ପ ମନକୁ ଆସେ ଏବଂ ତାରି ଭିତରୁ
 ଗୁଡ଼ାଏ ମୁହଁ ଦିଶନ୍ତି । ସେମାନେ ମତେ ହାତ ଠାଗି ତାଙ୍କ
 ଭିତରକୁ ଡାକନ୍ତି ଓ ମୁଁ ଗୁଲିଯାଏ ଏକ ଅଜଣା ଅଣୁଣା
 ଅଗନାଗ୍ନି ବନସ୍ତ ଭିତରକୁ । ସେ ଅପରିଚିତ ମୁହଁଗୁଡ଼ାକ
 କ୍ରମେ କ୍ରମେ ପରିଚିତ ହେଇଯାନ୍ତି ଓ ମୁଁ ଏକ ନୂତନ
 ମହାଦେଶ ଆବିଷ୍କାର କରି ପ୍ରଥମେ ଚକିତ ଓ ମୁଗ୍ଧ ହୁଏ !
 ସେଇଟା ମୋର ନାଟକ !

ଠିକାଦାର ॥ ଏଇଥର ଯୋଉ ନାଟକ ଲେଖିଲି ତାର ରୂପକଲ୍ପ କ'ଣ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୁଁ ପ୍ରଥମ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୋ' ବେକରେ ଛୁଣ୍ଟ ଚଳେଇ ଚାଲିଛି ।
ପ୍ରଭୁର ରକ୍ତ ବାହାରୁଛି । ମୁଁ ମାଟିରେ ଗଡୁଛି । ରକ୍ତ
ଆଉ ଧୂଳି ମିଶେଇ ସେଇ ନାଲି ନାଲି କାଦୁଅଗୁଡ଼ାକ ମୋ
ଦେହରେ ବୋଳି ହେଇଯାଉଛି ଓ ଶତ ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ାକ ପୁଣି
ଭଣ୍ଡି ହେଇ ଯାଉଛି । ମୁଁ ପୁଣି ନିଜକୁ କାଟୁଛି ଗୋଟାଏ
ଛୁଣ୍ଟ ଧରି ଓ ସେଇ ନାଲି ନାଲି କାଦୁଅଗୁଡ଼ାକୁ ଜାଗୁଡ଼ି
ଧରିଛି । ଠିକ୍ ସେମିତି ଜନ୍ମ ହେବା ଆଗରୁ ଶିଶୁଟିଏ
ରକ୍ତ ଗୁଜୁଳା ଭିତରେ ସୁତୁରୁଥିବା ହେଉଥାଏ ।

ଠିକାଦାର ॥ ଆହା... ବିଗୁରା...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଏଇଥର ମୁଁ ମୋ' ନାଟକରେ ନିଜେ ଗୋଟାଏ ଚରିତ୍ର ।

ଠିକାଦାର ॥ ତମେ ତ ସବୁଦେଲେ ସେୟା କର । ରକ୍ତ ଜୁଡ଼ୁଗୁଡ଼ୁ
କାଦୁଅ ହେଲ ତମର ରଂଗମଞ୍ଚ ଓ ତମେ ନିଜେ ନାଟ୍ୟକାର
ରଂଗମଞ୍ଚକୁ ଜାଗୁଡ଼ି ଧରିଛ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୁଁ ଏଇଥର ନାଟକର ନାଟକ ଲେଖୁଛି । ମୁଁ ନାଟକ
ସମ୍ପର୍କରେ କହୁଛି... ନାଟକ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ନୂତନ
ଦୃଷ୍ଟି ଭଙ୍ଗୀ ।

ଠିକାଦାର ॥ ତା'ମାନେ ଏକ ନୂଆ ଚପମା ଲଗେଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ନା ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ଖୋଜି ଖୋଜି ପାଣ୍ଡୁଲିପିଟା ପାଇଗଲେ) ମୋ'
ନାଟକ... ମୋ' କାହାଣୀ... 'ଅମୃତଲିପି' ।

ଠିକାଦାର ॥ ପାଣ୍ଡୁଲିପିଟା ମିଳିଗଲା ତା'ହେଲେ ? କ'ଣ ଲେଖିଛ
ପଢ଼ିଲ ଦି'ଗୁର ପୃଷ୍ଠା ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କହୁଲିନା... ନାଟକଟା ପୁରା ହେଇନି ।

ଠିକାଦାର ॥ କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ନାଟକବାଲା ଅଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ମତେ
ଦେଖିଲା ମାନ୍ଦେ ଅନ୍ୟ କରି ଦିଅନ୍ତି ପଢ଼ା । ପଢ଼ା ତ
ନୁହେଁ... ଏକକ ଅଭିନୟ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଠିକ୍ ଅଛି, ମୁଁ ତା'ହେଲେ ଅରମ୍ଭଟା ପଢ଼ୁଛି । (ଟିକିଏ
ରହି) ମାନେ... ମୋ' ନିଜ ଲେଖା ମୁଁ ନିଜେ ପଢ଼ିବା
ପାଇଁ ଆଦୌ ଭଲ ପାଏନା ।

ଠିକାଦାର ॥ ପଂ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ନାଟକଟା ଏମିତି ଆରମ୍ଭ ହେଇଛି । ପ୍ରଥମ ଦୃଶ୍ୟ, ଅନେକ ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନାଟକର ଚିନ୍ତା ଭିତରେ ଶୋଇ ଯାଇଛି ନାଟ୍ୟକାର । ମଧ୍ୟରାତି, ହଠାତ୍ ବାହାରୁ କବାଟ ଖଟ୍ ଖଟ୍ ହେବା ଶବ୍ଦ । ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କ ଠାରୁ କୌଣସି ଉତ୍ତର ନାହିଁ । କବାଟ ବାଡ଼େଇବା ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲେ । ବାହାରେ ଗୋଟିଏ ଅଧେ କୁକୁର ଭୁଲିଲେ । ହଠାତ୍ ବାହାରୁ ଶୁଭଲ : ‘ନାଟ୍ୟକାର ! ନାଟ୍ୟକାର !’ ନାଟ୍ୟକାର ଚମକି ଉଠି ବସିଲେ । ବାହାରୁ ପୁଣି ଶୁଭଲ : ‘ନାଟ୍ୟକାର ! ନାଟ୍ୟକାର !’ ନାଟ୍ୟକାର ନିଦବାଉଳା ସ୍ୱରରେ କହିଲେ : ‘ଯାଉଛି ଯାଉଛି... ଗୋଟିଏ ମିନିଟ୍ ।’ ପାଳିଆ ଖଣ୍ଡେ ଧରି ପ୍ରଥମେ ସେ ମୁଣ୍ଡର ଅନାବନା ବାଲି-ଗୁଡ଼ାକୁ ଠିକ୍ କଲେ ଏବଂ ସ୍ତ୍ରୀ’ ଭିତରେ ସୁଣି କବାଟ ବାଡ଼େଇବା ଶବ୍ଦ ଶୁଭଲ । ନାଟ୍ୟକାର ବିବ୍ରତ ହୋଇ ଚିତ୍କାର କଲେ : ‘ଓଃ ! What the Hell ! କହିଲି ପରା ଯାଉଛି !’ (ନିଜେ ନାଟ୍ୟକାର ଉପରେ କଥାଗୁଡ଼ାକ ଅଭିନୟ କରୁଥିଲେ । ନାଟ୍ୟକାର କବାଟ ଖୋଲିଲେ ଓ ଆଗନ୍ତୁକକୁ ପଚାରିଲେ :) ‘ଆପଣ ? କିଏ ଆପଣ ? ଏତେ ରାତିରେ...’

ଠିକାଦାର ॥ (ଖୁବ୍ ରାଗିଯାଇ) ତମେ ମୋ ବିଷୟରେ ନାଟକ ଲେଖିଛ ? ମୁଁ ଏ ନାଟକ ଦେଖିବି ନାହିଁ । ହୁଁ !! ସାଟାସ୍ତାର୍ କରବା ପାଇଁ ଆଉ କିଏ ଲୋକ ମିଳିଲେନି ନାହିଁ ?

[ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳେ ବାହାର ଦରଜାରେ ଆଘାତ କରିବା ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା]

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ (ବାହାରୁ) ନାଟ୍ୟକାର ! ନାଟ୍ୟକାର !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଯାଉଛି, ଯାଉଛି ।... ଗୋଟିଏ ମିନିଟ୍ !

[ପାଳିଆ ଖଣ୍ଡେ ଧରି ଅନାବନା ବାଲିଗୁଡ଼ାକୁ ସଜାଡ଼ୁ ସଜାଡ଼ୁ ପ୍ରବେଶ କଲେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ରବି ଦାସ]

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ (ପ୍ରବେଶ କରି) ହାଏ !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କହୋ ? ଉତ୍ତରକୁର ସାହେବ ! ତମେ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ କୋଉଠାଏ ଗଲା ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କ'ଣ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ କାମ । ତମ କାମ କୋଉଠାଏ ଗଲା ? ବର୍ତ୍ତମାନ କ'ଣ କରୁଥିଲ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଶୋଇ ଯାଇଥିଲି । ନିଦରେ ଶୋଇ ଯାଇଥିଲି । ତା'ପରେ...

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଓ ! ତା ମାନେ ଚେଇଁ ରହୁ ଶୋଇନା ? ଭଲ, ରୁଡ଼ ବସୁ । ନାଟକ ଲେଖା କୋଉଠାଏ ଗଲା ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ତା'ପରେ ଇଏ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଗଲେ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ କିଏ ? ଇଏ କିଏ ?

ଠିକାଦାର ॥ (ଭ୍ରୁକୁଟି କୁଞ୍ଚନ କରି) ଓ ! ତମେ ତା'ହେଲେ ସେଇ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ କୋଉ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ?

ଠିକାଦାର ॥ ସିଏ ଏଇ ଲେଖକର ନାଟକ କରେଇବେ !

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଆପଣ କିଏ ?

ଠିକାଦାର ॥ ଏତେ ଗତିରେ ନଣେ ନାଟ୍ୟକାରକୁ ଉପାଟଣ କଲବାଲା ତମେ କିଏ ? (ପାଖକୁ ଲାଗିଆସି) ମ୍ୟାଜିକ୍ କରିଦେବି, ତମ ପାଟିରୁ ଆଉ କଥା ବାହାରିବ ନାହିଁ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ (ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ) ପ୍ରଳାପକର୍ତ୍ତାଟି କିଏ ?

ଠିକାଦାର ॥ ସାହା ପରୁରବା କଥା ମତେ ସିଧା ପଚାର ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ (ସାମାନ୍ୟ ଶଂକ୍ତ ହୋଇ ବୁଝିଲେ) ମାଲ୍‌ପାଣି ଟିକିଏ ବେଶୀ ପିଇ ଦେଇଚ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଇଏ ହେଉଛନ୍ତି... ମାନେ... ତାଙ୍କ କହୁବା ଅନୁସାସ୍ତା ସାଂସ୍ତ ଠିକାଦାର ।

ଠିକାଦାର ॥ ହେଃ ହେଃ ହେଃ ହେଃ... ସାଂସ୍ତ ଠିକାଦାର । ସାତ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ବୟସ... କିନ୍ତୁ ଦୁଇ ହଜାର ବର୍ଷ ହେଲା ମୁଁ ସଂସ୍କୃତିର ଠିକା ନେଇ ଆସିଛି... ତମେ କେତେଟା ନାଟକରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦେଇଛ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ହୁଏତ ରହିନି ।

ଠିକାଦାର ॥ ଗୋପାଳ ଦାସକୁ ଜାଣିଛୁ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ନାଟକ କରୁଏ ।

ଠିକାଦାର ॥ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଗୋପାଳ ଦାସ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ପିଲାବେଳର ସାଙ୍ଗ, ନଙ୍ଗଲା ହେଉ ଆମେ ଧୁଳି ଖେଳୁଥିଲୁ ।

ଠିକାଦାର ॥ ସେଇଥିରେ ମୋର କିଛି ଯାଏ ଆସେ ନା । (ଦୃଷ୍ଟିଆସି
ନାଟ୍ୟକାର ପାଖକୁ ଯାଇ) ତମେ କ'ଣ ଏଇ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶକକୁ ନାଟକ ଦବ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ତମେ କ'ଣ କହୁବାପାଇଁ ଗୁଡ଼ୁ ତ ?

ଠିକାଦାର ॥ ମୁଁ ଗୁଡ଼ୁ ତମ ବହୁ ଗୋପାଳ ଦାସ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦେଉ !
ତାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାର ଥର୍ଡ଼ରା ହେଲ ପୃଥିବୀର ସର୍ବାଧିକ
ପଇସା... ବୈଜ୍ଞାନିକ !! ଖାଲି ବୈଜ୍ଞାନିକ ରଂଗମଞ୍ଚ
ନୁହେ... Ultra-Scientific Theatre...
ବୈଜ୍ଞାନିକ ହୁଗୋଇନ... ବୈଜ୍ଞାନିକ ମେକ ଅପ୍... ବୈଜ୍ଞାନିକ
ଆଲୋକ ବୃଦ୍ଧି ଦେଉଠି... ବୈଜ୍ଞାନିକ ଶବ୍ଦପ୍ରସେଷ...
ତମେ ସେଇଠିକି ଚାଲ । ତମ ନାଟକ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଇସାରେ
ମଞ୍ଚସ୍ଥ ହେବ... ବାହାରେ ଗୋଟିଏ ଚୁମ୍ବକ ଲାଗେଇ
ଦିଆଯିବ । କେବଳ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଇସାର ନାଟକ ବୁଝି
ପାରୁଥିବା intellectual ମାନେ ଟାଣି ହେଇ ସେଇଠିକି
ଆସିବେ...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମନ୍ଦ ନୁହେ । ତେବେ ନାଟକଟା ଶେଷ ହେଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ,
ଦର୍ଶକ ରହୁବେ ତ ?

ଠିକାଦାର ॥ କିଛି ଯାଏ ଆସେ ନାହିଁ, ଗୋପାଳ ଦାସ କହୁଛୁ ଜଣେ
ଦର୍ଶକ ଦେଖିଲେ ମଧ୍ୟ ତା' ନାଟକ ସବୁସେୟାଲୁ !

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଦେଖ, ସାଂସ୍କୃତିକ ଠିକାଦାର । ତମ କଥାବାତୀରୁ
ଜଣାପଡ଼ୁଛି ତମେ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ପିଇ ଦେଇଛ ଏବ...

ଠିକାଦାର ॥ ତମର ବି କିଛି ଗୋଟିଏ ନିଶା କରିବା ଉଚିତ । ଗୋପାଳ
ଦାସ ନିଶା ଖାଏ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଦେଖନ୍ତୁ ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଲେଖାଲେଖି ଆରମ୍ଭ କରିବି...
ମାନେ .. ଶତ୍ରୁଜନ୍ କାମଟା ଆରମ୍ଭ କରିବି... ଆପଣ
ଏଠି ଗୋପାଳ ଦାସର ଚରିତ୍ରବିବରଣ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ବୁଝିଲି ନାଟ୍ୟକାର... କିଏ ତମର Latest ନାଟକ ପାଇଁ
ଜଣେ ଭଲ କମ୍ପୋଜିଟର ହେବେ... 'ସାଂସ୍କୃତିକ
ଠିକାଦାର' !! (ହସିଲେ)

ତିକାଦାର ॥ ତମେ ମୋର ଅପମାନ କରୁଛ ? ଆମେ ତମକୁ ଡାୟାସ୍
ଦେଲାବାଲା... କଟକରେ ଚାରି ଚାରିଟା କ୍ଲବ୍ ମୁଁ
ସେଫେଟାସ... ଅଷ୍ଟମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢ଼ିଲାବେଳେ ଶିକ୍ଷା-
ସ୍ତରୀୟ ବାଲାଙ୍ଗୁଳା କରେଇଥିଲା... ତମ ଥର ଆସାମ
ଯାଇଛ... ଥରେ ବାଙ୍ଗାଲୋର... ଚାରିଟା ଉତ୍ତର ଭାରତୀୟ
ଭାଷା ଓ ଦୁଇଟି ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତୀୟ ଭାଷା ଜାଣିଛୁ... ମୋ'
ବଡ଼ ଭାଇ ସାଂସ୍କୃତିକମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ବଟଲ୍ ଫ୍ରେଣ୍ଡ୍...
ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ନାଟକ ପ୍ରେମିକାର୍
ଚାଲିଲାବେଳେ ମୋ' disposal ରେ ଦୁଇଟା ସରକାରୀ
ଗାଡ଼ି ଥିଲା... ସ୍ୱାମୀ ପରମ ପ୍ରେମାନନ୍ଦଙ୍କର ଓ କାର
ବର୍ଣ୍ଣନା ବେଳେ ମୁଁ ସମ୍ବପଡ଼ା କରୁଛି... ମହାକାନ୍ତାର
ଭିତରେ ସାଂସ୍କୃତିକ ବାଜ ବୁଣିବା ପାଇଁ ମୁଁ ବିଷୟମିଳନ
ଆୟୋଜନ କରୁଛି... କ'ଣ କରି ପାଇଲି ମତେ ?
ଆହୁରି ତମ ଲକ୍ଷ ଉଦାହରଣ ଦେଇଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ତମେ
ରୁହିବନି । ଦୁଇ ହଜାର ବର୍ଷର ସାଂସ୍କୃତିକ ଠିକା... ଆଜି
'ଏ' କ୍ଲାସ ଠିକାଦାର... ତମେ ତ ଶିଶୁ... ସାଂସ୍କୃତିକ
ଦୁର୍ବ୍ୟାପନ କରୁଛ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ !

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଓ. କେ., ଓ. କେ. । (ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କୁ) ତମେ ଟିକିଏ
ଏଇ character ଟାକୁ study କର ନାଟ୍ୟକାର ।
ଏଇ ନାଟକରେ କାମରେ ଲାଗେଇବା...

ତିକାଦାର ॥ ଆହେ କାମରେ ଲାଗେଇବ କ'ଣ ? ଆମେ ମନକୁମନ
କାମରେ ଲାଗିଯିବା ଲୋକ । ସାଂସ୍କୃତିକ ପାଇଁ ଜାନ୍ ଉତ୍ସର୍ଗ
କରି ଦେଇଛୁ ।

[ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଉଦ୍ଦେଶିତ ହୋଇ କ'ଣ ଗୋଟାଏ
କରିବା ପାଇଁ ଯାଉଥିଲେ]

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଆହା, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ସାହେବ, ଠିକାଦାରଙ୍କୁ କହିବାକୁ ଦିଅ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଧେରୁତେରା ! କହିବାକୁ ଦେବ ! ଏଇଥିରୁ ଗୋଟାଏ
ମନ୍ଦ୍ୟପ ଆସି ଅଧରାତିରେ ଏଇଠି ବକ୍ ବକ୍ ହବ, ତମକୁ
ଡ଼ିଷ୍ଟୁଟ କରିବ... ଆଉ ମୁଁ ରୁପ୍‌ରୁପ୍ ରହିଯିବି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଆରେ ସିଏ ଡ଼ିସ୍‌ଟଟ କରୁ ନାହାନ୍ତି ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ରାଜାଟ୍ ! ଦ୍ୟାହ୍‌ ଲଜକ୍ ଏ ରୁଡ୍ ଠିକାଦାର !

ଠିକାଦାର ॥ ହଁ... ହଁ... ଏମିତି ବେଙ୍ଗ ଭଳି ଫୁଲ ଯାଅନାହିଁ
ତାଜରେକ୍‌ଟର । ସବୁ ଯୁଗରେ ତମେ କଳାକାରମାନେ
ସାଂସ୍କୃତିକ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଧାଇଁବ... ତେଲି
ମାଗିବ... ତାପ୍‌ସାୟ ମାଗିବ... ପାଟକୁଣ୍ଡଳ ଉପାଧି ମାଗିବ...
ଓ ଆମେ ଅକୁଣ୍ଡିତ ଚିତ୍ତରେ ସେ ସବୁ ଦେଇବୁ କାରଣ
ଆମେ ଜାଣୁ କଳାକାରମାନେ ଟିକିଏ ପାଗେଲ ପ୍ରକୃତିର
ଲୋକ । ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ବାଲକୋମ୍ମା
ଉପରୁ ତଳକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦିଏ ଆଉ ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ
ସେମାନଙ୍କର ଗୋଡ଼ ଧରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଆମେ ପଛଦୁଆ
ଦେଉନା, ହେ... ହେ... ହେ... ନାଟ୍ୟକାର ! ତମେ
ଶୁବ୍ ଭଲ ଲେଖିବ... ଲେଖ... ମତେ ପୁଣି ଆହୁରି ଦୁଇ
ଗୁରୁ ଜଣ ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ପ୍ରେରଣା ଦେବାକୁ
ପଡ଼ିବ... ରାତି ଯାହି ଆସୁଛି... କାମ ଆରମ୍ଭ କର...
ଗୁମ୍‌ଗୁ ପହଲିମାନ ଯାଉଛି... 'ଫାଲ୍' ଆଉ 'ମାଲ୍'
ପହସ୍‌ସିବ... ସୋ' ଲଜ... !!

(ସାଂସ୍କୃତିକ ଠିକାଦାର ଚାଲିଗଲା ପରେ)

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ସାଂସ୍କୃତିକ ଠିକାଦାର ନୁହଁନ୍ତି ସେ ସାଂସ୍କୃତିକ ଭୂତ !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଟ୍ୟୁବ୍‌ ଚପି ଟ୍ୟୁପେଷ୍ଟ ବାହାର କଲପରି ତଣ୍ଡି ଚପି ନାଟକ
ଆଦାୟ କରବେ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଯା'ହଉ ଭଲ, ନ ହେଲେ ତମଭଳି ଅଲସ୍‌ଥାଙ୍କୁ ନାଟକ
ମିଳନ୍ତା ନାହିଁ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସାଙ୍ଗରେ ଗୋଟାଏ ଛୁଞ୍ଚିବାଳ ପହୁଲିନାନ୍ ମଧ୍ୟ ଥିଲା ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଓ. କେ. ସେକେଣ୍ଟ୍ ସୋ'ରୁ ଫେରୁଥିଲି । ଭାବିଲି ତମେ
ନିଶ୍ଚୟ ଚେଇଁଥିବ, ଆସିଗଲି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ନାଟକଟା ଶେଷ ହେଇନି ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ସା' ଦିପଦ ଲେଖିତ ପଢ଼ି ଶୁଣାଅ—

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ନାଟକଟା ଏମିତି ଆରମ୍ଭ ହେଇଛି ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ କ୍ୟାଣ୍ଡ ଅନ୍ !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ପ୍ରଥମ ଦୃଶ୍ୟ, ଗଦା ଗଦା ନଥିପସର ଆକ ଭିତରେ ଅଧା
ଲେଖା ନାଟକ, ଆଦୌ ନ ଲେଖିଥିବା ନାଟକର ଚନ୍ଦ୍ରା
କରୁ କରୁ ଶୋଇ ଯାଇଛି ନାଟ୍ୟକାର, ହଠାତ୍ କବାଟ
ବାଡ଼େଇବାର ଝର । ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କଠୁ କୌଣସି ଉତ୍ତର
ନାହିଁ । କବାଟ ବାଡ଼େଇବା ଶବ୍ଦ ଖବ୍ରତର ହେଲା...

[ବର୍ତ୍ତମାନ ବାହାର ଦରଜା ପୁଣି ଖଟ ଖଟ
ହେଲା, ସତରେ । ଉତ୍ତୟେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଚକିତ
ହୋଇ ବାହାରକୁ ଚାହିଁଲେ]

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ତା'ପରେ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ପଢ଼ିଲେ) ବାହାରେ ଗୋଟାଏ ଅଧେ କୁକୁର ଭୁଲିଲେ...
(କୁକୁର ଭୁଲିବା ବେ ଶୁଭିଲ) ଶୁଭିଲ : 'ନାଟ୍ୟକାର !
ନାଟ୍ୟକାର !'

[ବର୍ତ୍ତମାନ ସତରେ ବାହାର ଦରଜା ପଛ
ଶୁଭିଲ : 'ନାଟ୍ୟକାର ! ନାଟ୍ୟକାର !']

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଅଭିନୟଟା ଠିକ୍ ଏମିତି... (ପାନିଆ ଖଣ୍ଡେ ଧରି ମୁଣ୍ଡ
କୁଣ୍ଡାଇବା ଅବସ୍ଥାରେ) ଯାଉଛି, ଯାଉଛି । ଗୋଟାଏ
ମିନିଟ୍ !

[ଯାଇ ଦରଜା ଖୋଲିଲେ ଓ ପ୍ରବେଶ କଲେ
ପ୍ରଯୋଜକ]

ହାଏ ! ପ୍ରୋଡ୍ୟୁସର୍ !

ପ୍ରୟୋଜକ ॥ ହାଏ ! ରାତି ସାରା ଶୋଇ ପାରିନି । ଖାଲି ନାଟକଟା
 କେମିତି ଲେଖା ହବ ସେଇ ଚିନ୍ତା । କୋଉଯାଏଁ ଗଲା ?
 ଆରେ... ରବି ଦାସ ? ତମେ...? ବାଃ... ଲେଖାଟା
 ତା' ହେଲେ ଶେଷ ହେଇ ଯାଇଛି...? ରାତିର ଶେଷ
 ପ୍ରହରରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଓ ନାଟ୍ୟକାର ଯେତେବେଳେ
 ସିରିଅସ୍ ମୁହଁରେ ବସିଥାନ୍ତି...

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଖୁବ୍ ଶ୍ରେକ...

ପ୍ରୟୋଜକ ॥ କାର୍ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ଅଧେ ବୋତଲ ହିଁସି ପଡ଼ିଥିବ ।
 ଡ୍ରାଇଭରକୁ କହୁବ ନେଇ ଆସିବ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ମାତାଲ କୋଉଠିକାର... କିଏ କହୁଲା ଆପଣଙ୍କୁ ହିଁସି
 ଆଣିବା ପାଇଁ ?

ପ୍ରୟୋଜକ ॥ ପ୍ରୟୋଜକ ତ ରେସ୍ଟୋରାଣ୍ଟରୁ ବାହାରି ହେଇ ନାହାନ୍ତି ଯେ ରାତି
 ସାଢ଼େ ଦିନଟାରେ ବସିଥାନ୍ତି, ଚାଉଁଡ଼, ଚାଉଁଡ଼, ଚାଉଁଡ଼ ଭଳି
 ଧରି ବୁଲୁଥିବ...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୋ' ପାଖରେ କିଛି ପାଉଁରୁଟି ଓ ଅଣ୍ଟା ସିଝା ଥିଲା ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଚଳିବ । ଜଲ୍ଦି...

ପ୍ରୟୋଜକ ॥ କ'ଣ ଲେଖିବ ପଢ଼ାଅ ପ୍ରଥମେ, ଏଇ ପେଟୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ
 କଥା ପରେ ବୁଝିବା...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ପଢ଼ିଲେ, ଏଇଥର ଫମଶା ସ୍ପାର୍ଟ ଦେଇ ପଢ଼ିବେ)
 ଗଦାନଦୀ ନଥିପବର ଆକ ଭିତରେ ଅଧା ଲେଖା ନାଟକ,
 ଆଦୌ ନ ଲେଖିଥିବା ନାଟକର ଚିନ୍ତା ଏବଂ ନାଟକ
 ଲେଖିବ କି ନ ଲେଖିବ ଚିନ୍ତା କରୁ କରୁ ଶୋଇ ଯାଇଛି
 ନାଟ୍ୟକାର । ହଠାତ୍ କବାଟ ବାଡ଼େଇବାର ଶବ୍ଦ ।
 କୌଣସି ଉତ୍ତର ନାହିଁ... କବାଟ ବାଡ଼େଇବା ଶବ୍ଦ
 ଶବ୍ଦର ହେଲା... ଏବଂ ଶୁଭିଲ 'ନାଟ୍ୟକାର !
 ନାଟ୍ୟକାର !!'

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଏବଂ ତା'ପରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ ପ୍ରୟୋଜକ... ଗୋଟିଏ
ବିନୟ ରଜନୀ ପୁରୀର ଗାଡ଼ି ଭିତରେ କିଛି ହିଁସି ବୋତଲ
ନେଇ ପ୍ରବେଶ କଲେ ପ୍ରୟୋଜକ

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ତା' ପୁଅରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ତା' ପୁଅରୁ ସାତଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ବୟସ୍କ ସାଂସ୍କୃତିକ ଠିକାଦାର

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଓ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଜଣେ ଗୁମ୍ବୁ ପହଞ୍ଚିଲାନି !!

ପ୍ରୟୋଜକ ॥ କବାଟ ଖୋଲିବା ଓ ପ୍ରଥମ ଦୃଶ୍ୟଟି ପଢ଼ିବା ଏକ
ପାପର... ମୋର ମନେ ହେଉଛି ଯେମିତି...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଏ କବାଟ ବାଡ଼େଇବା ଶେଷ ହବନି... ମୋର ପାଣ୍ଡୁ ଲିପି
ଲେଖିବା ଶେଷ ହବନି... ମୁଁ ସ୍ୱା' ଭିତରୁ ମୁଣ୍ଡ ଚୁହେଁ...

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ତା'ମାନେ ଏ ନାଟକ ଲେଖା ହବନି ?

ପ୍ରୟୋଜକ ॥ ଗୋଟାଏ ଉପାୟ ଅଛି । କ'ଣ ରବି ଦାସ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ କ'ଣ ?

ପ୍ରୟୋଜକ ॥ ନାଟ୍ୟକାର ଆଉ ପାଣ୍ଡୁ ଲିପି ପଢ଼ନ୍ତୁ ନାହିଁ... କବାଟ
ବାଡ଼େଇବା ଶୁଣେ ନାହିଁ... କାରଣ ମୁଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛି
ଗୋଟାଏ ଅବସ୍ଥାରୁ ଖସି ପଳେଇବାର ଏକ ମାତ୍ର ଉପାୟ
ହେଲା ତା' ଭିତରେ ଆହୁରି ନିବଡ଼ ଗୁମ୍ବୁରେ ଜଡ଼ିତ
ହେଇ ପଡ଼ିବା...

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁନି, ତମେ କ'ଣ ଚାହାନ୍ତି ଏ ପ୍ରକାଶ କଲ ?

ପ୍ରୟୋଜକ ॥ ପ୍ରକାଶ କଲ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ନା, ନା, ମୁଁ ବି ବୁଝିପାରୁନି ।

ପ୍ରୟୋଜକ ॥ ଏଇଥିରୁ ଜଣାଗଲା : ତମେ କେବଳ ଜଣେ ନାଟ୍ୟକାର ।
କିନ୍ତୁ ବା ସମାଲୋଚକଙ୍କ ଭଳି ଇଣ୍ଟେଲେକ୍ଚୁଆଲ୍ ନୁହଁ...
ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ନାହିଁ ତମର ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଏଃ ! ବୁଝାଅ ହେ... ଖାଲି ଗୁଡ଼ାଏ ସମାଲୋଚନା କରି
Bore କରନି ।

ପ୍ରୟୋଜକ ॥ ତମେ ନିଜକୁ ନାଟକ ଲେଖିବା ଅନୁଭୂତି ଠାରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ
କରି ବସ୍ତୁ ଯାଇ ପାର କିମ୍ବା ନିଜକୁ ଆହୁରି ନାଟକ

ଭିତରେ ଜଡ଼ିତ କରେଇ ଏଇଥିରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇପାର, ବାରଣ୍ଡା
ତମେ, ତମ ନାଟକ, ତମ ଗୁରୁପଟେ ଦିବା ଆସିବା
କରୁଥିବା ମଣିଷ ଓ ପରବେଶ ଅଲଗା ନୁହନ୍ତି । ତମ
ସ୍ମୃତି ଓ ସ୍ବପ୍ନ, ତମର ସ୍ଥିତି ଓ ଯତ୍ନ .. ତମର କାହାଣୀ ଓ
ଜୀବନ ଏକ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କ'ଣ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ କିଛି ଭୁଲିଲ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୁଁ ଓ ମୋର ନାଟକ ଏକ ଓ ଅବଚ୍ଛିନ୍ନ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ତମ କାହାଣୀ ଓ ତମ ଜୀବନ ନାଟକ ଲେଖିଲାବେଳେ ଏକ
ହୋଇ ଯାଆନ୍ତି ।

ପ୍ରଯୋଜକ ॥ ତମ ସ୍ମୃତି ଓ ତମ ସତ୍ତା ଗୋଟାଏ ବଂଶୁରେ ମିଳିତ ହୋଇ
ଯାଆନ୍ତି, ତାପରେ ତମ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ଝଡ଼ ଉଠେ ।
ସବୁ ଶୁଖିଲା ପତ୍ର ଝଡ଼ ଯାଆନ୍ତି... ଧୀରେ ଧୀରେ... କିଛି
ନୂଆ ପତ୍ର କ'ଣ ଉଠନ୍ତି... ଏବଂ ଅନାଗତ ବସନ୍ତର
ଶୁଭଶଙ୍ଖ ବାଜିଉଠେ...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୋ' ଭିତରେ ଠିକ୍ ଏମିତି ଗୋଟାଏ ଦରକା ଠକ୍ ଠକ୍
ହୁଏ... ଗୋଟାଏ କୁକୁର ଭୁଲି ଉଠେ... ଏବଂ ମୋ
ପିଞ୍ଜର ହାଡ଼ ଅଗ୍ରର କିଏ ଗୋଟାଏ ସମୁଦ୍ରର ହାବୁକା
ହାବୁକା ଡେଉଁ ଭଳି ବାଡ଼େଇ ହେଇଯାଏ, ତାକେ
ନାଟ୍ୟକାର ! ନାଟ୍ୟକାର !!

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଏବଂ ମୁଁ ଯେଉଁ ଫିଲ୍ମ ଆହ୍ଲାନ୍‌କୁ ରକ୍ତ ମାଂସର ଶରୀର
ଭିତରେ ଗଢ଼େ... ସବୁ ଅଶାକାରକୁ ଆକାରରେ
ପରବର୍ତ୍ତିତ କର... ସବୁ ଅବ୍ୟକ୍ତକୁ ବ୍ୟକ୍ତ କର...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସବୁ ଅଗଣ ମୋ' ଫିଲ୍ମର ଶବ୍ଦ ହୋଇ ବାହାରିଯାଏ !

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ସବୁ ଅନ୍ଧାଧାର କଣ୍ଠା ମୁଁ; ଋଷ୍ଟରେ ପରଶର କରବା ମୋ
ଧର୍ମ ।

ପ୍ରଯୋଜକ ॥ ଏବଂ ତାର ନାମ ନାଟକ... ଏବଂ ତାର ନାମ ମୋର ନୂଆ
ନାଟକ... 'ଆତ୍ମଲିପି'... ତମର ଆତ୍ମଲିପି... ମୋର

ଆତ୍ମଲିପି... ରବି ଦାସର ଆତ୍ମଲିପି... ଏବଂ ଏ ନାଟକର
ନାୟିକା ‘ଶେଲୀ’ର ଆତ୍ମଲିପି...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କାରଣ ମୋ ଆତ୍ମଲିପି ଓ ତମର ଆତ୍ମଲିପି ଭିତରେ କିଛି
ଫରକ ନାହିଁ...

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ କାରଣ ରବି ଦାସର ଅନୁଭୂତି, ଈର୍ଷା ଓ ଅସୁଯା କେବଳ
ତା’ର ନୁହେଁ...

ପ୍ରଯୋଜକ ॥ କାରଣ ମୋର ସ୍ବପ୍ନ ଓ ମୋର ଯନ୍ତ୍ରଣା କେବଳ ମୋର
ନୁହେଁ । ମୁଁ ଏକ ବିରାଟ ଐତିହ୍ୟ... ଅସଂଖ୍ୟ ଅତୀତ
ମଣିଷ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ରୋତର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଯୋଜକ ମାତ୍ର !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଆମର ଚେହେରା ବଦଳିଗଲେ ବି ଆମେ ଏକ । ଆମ
ଚରିତ୍ର ଅନେକ ହେଲେ ବି ଆମେ ଏକ... ଆମ ଅନୁଭୂତି
ଓ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଆଉ ଦୁଇହଜାର ବର୍ଷ ତଳର ଯନ୍ତ୍ରଣା ସହିତ
ସମାନ... ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଯନ୍ତ୍ରଣା ଓ ଅନୁଭୂତି ସହିତ
ସମାନ...

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ମୋ’ ରୂପ ଓ ରୂପକଲ୍ପ ଏକ ଦର୍ଶକ ମାନଙ୍କର ମାନସିକ
ପରିକଳ୍ପନା ସହିତ ସମାନ । ଆମ ଭିତରେ ଲୁଚି ରହିଥିବା
ହିଂସ୍ରଜନ୍ତୁ ଓ ଦେବତା, ଆମ ଭିତରେ ଲୁଚି ରହିଥିବା
ଆକର୍ଷଣ ଓ ଦୃଶ୍ୟ... ନାରୀକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଗଢ଼ି ଉଠିଥିବା
ଇର୍ଷା ଓ ଅନୁରାଗ... ଉପଭୋଗ କରିବାର ଇଚ୍ଛା ଓ ପାପ-
କୋପ... ସବୁ ହେଉ ଅଥଚ ଗୋଟାଏ ଅନ୍ଧାର ଘର
ଭିତରେ, କେହି ନ ଦେଖିଲା ଭଳି... ସବୁ କରାଯାଉ କିନ୍ତୁ
ରଙ୍ଗ ବଦଳେଇ... ମୁଣା ପିନ୍ଧା... ମୁଁ ବୁଝିଛି — ଏୟା
ହିଁ ଅଭିନୟ । ନାଁ କ’ଣ ବନ୍ଦ ହେଲା ? “ଆତ୍ମଲିପି”
ନାଟକର ଯଦି କିଛି ଅଭିନୟ ଥାଏ ତା’ ହେଉଛି ଏୟା...

ପ୍ରଯୋଜକ ॥ ଏବଂ ରାତି ସାତେ ଦିନଟାରେ ନିଦ ବଢ଼ିବା ଖାଇ ଶୋଇ
ନ ପାରି ନାଟ୍ୟକାର ଘରକୁ ଦୌଡ଼ି ଆସିଥିବା ପ୍ରଯୋଜକ
ପିଲାଟି ବର୍ମା ବୁଝେ... ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ପିଲାଟି ବର୍ମା ପୁଣି
କ’ଣ ବୁଝିବ ? ସେ କିଛି ବୁଝେନା... ନାଟ୍ୟକାର

ଲେଖିଥିବା ସଂଳାପ ବୁଝେନା... ଦର୍ଶନ ବୁଝେନା...
 କେବଳ ସେ ଜାଣେ ମଣିଷର ଦେହରେ ଗୋଟିଏ ଭାଷା...
 ଶବ୍ଦ ନ ଥାଇ ସେ ଭାବ ପ୍ରକାଶ କରିପାରେ... ସେଇଥିପାଇଁ
 ତା' ମତରେ 'ଶେଲ୍' ଭଳି ଗୋଟାଏ ଗୁଲୁ ଝିଅ ଓ
 ଆଇ.ଏ.ଏସ୍ ଅଫିସର ନିର୍ଲିପ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ ଭିତରେ କୌଣସି
 ଫରକ୍ ନାହିଁ... କବି ପଞ୍ଚସଖା ମହାନ୍ତି ଏବଂ ଗୁମ୍ଫା
 ପହୁଲିମାନ ଭିତରେ କୌଣସି ଫରକ୍ ନାହିଁ... ମୋ' କାମ
 ହେଲା ଏ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଏକାଠି କରିବା...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଆଃ ! 'ଶେଲ୍'... କାହିଁ ? ଆମ୍ଭଲିପିର ନାୟିକା କାହିଁ
 ରବି ଦାସ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ କାହିଁକି ? ଶେଲ୍ କଥା ମନେ ପଡ଼ୁଛି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଶେଲ୍ ନଥିଲେ ଏ ନାଟକ ଯେ ଲେଖା ହେଇ ପାରନ୍ତା
 ନାହିଁ... ପ୍ରତିଟି ସଂଳାପ ଭିତରେ ଶେଲ୍‌ର ଝାପ୍ଟା
 ମୁହଁ... ଶେଲ୍‌ର ନିଶ୍ଚୟ ଆଖି ଏବଂ ତା' ଭିତରର
 ଗଦାଗଦା ଦେଲୁନ ଭଳି ଫାଟି ପଡ଼ୁଥିବା କୋହ... ଓଃ !
 ଶେଲ୍ କାହିଁ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ? ବର୍ତ୍ତମାନ ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଶେଲ୍‌କୁ
 ଦେଖିବି...

ପ୍ରଯୋଜକ ॥ (ନିର୍ଦ୍ଦେଶକକୁ ଆଖି ମାର) ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କ ମନର ବରଫ
 ତରଳିଗଲା... ବୋଧହୁଏ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ (ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି) ତରଳିବା ଆରମ୍ଭ କରୁଛୁ...

ପ୍ରଯୋଜକ ॥ (ପଡ଼ି ଦେଖି) ରାତି ପାଞ୍ଚ ଆସିଲଣି ନାଟ୍ୟକାର... ଶେଲ୍
 ଆସୁଥିବ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ (ଝରକାର ପରଦା ଖୋଲିଦେଲେ... ଦେଖାଗଲା ଫାଟି
 ଅସୁଥିବା ସିନ୍ଦୂର) ଏଇ ଦେଖ ନାଟ୍ୟକାର ! ତମ
 ଝରକା ଦେଇ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟର ସ୍ବପ୍ନ ଝରି ଆସୁଛି...
 (ଘରଟାକୁ ସଞ୍ଚାଇ ସଜାଇ) ମୋ' କାମ ମୁଁ ଆରମ୍ଭ
 କରୁଛି... ଘରଟାକୁ ମୁଁ ସଜେଇ ଦେଇଛି । ତମେ ବରଂ
 ବଶ୍ରାମ କର । ଶେଲ୍ ଆସିଯିବ ।

ପ୍ରଯୋଜକ ॥ ମୁଁ ଶେଲକୁ କହୁଥିଲି ଆସିବାପାଇଁ, ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଆସୁଥିବ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ଖୁବ୍ ବଳଳ ଭାବରେ) ଓଃ ! ମୋର ଶେଲ କଥା ଖୁବ୍ ମନେ ପଡ଼ୁଛି ସିଦ୍ଧାର୍ଥ... ଖୁବ୍ ମନେ ପଡ଼ୁଛି... ତାକୁ ଏମିତି ନିଶ୍ଚୁର ଭାବରେ ପିଟିବା ମୋର ଉଚିତ ନଥିଲା... ବରଂ... ଝିଅଟା କି କଷ୍ଟରେ ଅଛି... (ମୁହଁ ତଳକୁ କରି ବସିହେଲା)

ପ୍ରଯୋଜକ ॥ (ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ) ସଟ୍ଟା କଣ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ He is in love with Shely. I say !

ପ୍ରଯୋଜକ ॥ ଓ ! ପେରେମ ! ନାଟ୍ୟକାର ହିରୋଇନ୍‌କୁ ଏକବାରେ ପେରେମ କରି ପକେଇଲେ ଦିନ ଚାରିଟା ଭିତରେ... ଶିଳା, କି ଅସୁବିଧା କଥା... କେମିତି ଯେ ଭାବ ସବୁ ପ୍ରେମ ହୁଏ...!!

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଆପଣ ଯାଆନ୍ତୁ (ଧମକେଇଲା ଭଳି) ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ବାବୁ । ଗୋଟାଏ କାଠ ପଥରର ମଣିଷ ଆପଣ ଏସବୁ ସେଣ୍ଟିମେଣ୍ଟ... ମୋଟେ ବୁଝି ପାରିବେନି । ନାଟ୍ୟକାର ! ତମେ ବିଦ୍ରାମ କର । ମୁଁ ଶେଲକୁ ପଠେଇ ଦେବି । ତାଙ୍କୁ ଆଉ ଡିସ୍‌ଟର୍ବ ନରୁନୁ ନାହିଁ...

[ପ୍ରଯୋଜକ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଚାଲିଗଲେ । ଫମ୍‌ଫ୍ ଆବଦ୍ଧ ସଙ୍ଗୀତରେ ଓ ଅଲୋକରେ ଏକ ସ୍ଵପ୍ନିଳ ମାଦକତାର ଆଶ୍ରୟ ଦିଆଯିବ । ନାଟ୍ୟକାର କିଛି ଲେଖିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ଏବଂ ଏ ପୃଥ୍ଵୀରୁ ନିଜକୁ ବଢ଼ିନ୍ତି କରିଦେଇ ଆଉ ଏକ ମାୟାର ଦ୍ଵିତୀୟ ପୃଥ୍ଵୀ ସହିତ ଜଡ଼ିତ କରାଇ ଦେଲେ । ଅଖିରେ ତାଙ୍କର ଏକ ସ୍ଵପ୍ନିଳ ଆବେଶ । ଆତ୍ମଲିପି ଲେଖିଲେବେଳକୁ ତାଙ୍କର ଖୁବ୍ ମନେ ପଡ଼ୁଥିଲା ଶେଲର କଥା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆବଦ୍ଧ ସଙ୍ଗୀତ ରୂପେ “ଏଇ ଜୀବନଟା ଏକ ନାଟକ” ରେକର୍ଡ଼ିଟି ବ୍ୟବହାର କରାଯିବ ।

ଗୀତର ପ୍ରଥମ ଅନ୍ତରା ବାଜିଲା ଭିତରେ ନୃତ୍ୟରତା ସ୍ଵପ୍ନ-ବିଳାସିନୀ କାବ୍ୟ ନାୟିକାପଣ

ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କ ଚିନ୍ତାର ହାଲୁକା ବାସ୍ତବ୍ୟ
 ଜଳକାରୁ ପହଁର ପହଁର ଆସିବ ଶେଲ
 ଗୀତଟି ଏଇ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାଜିବ :]

ଏଇ ଜୀବନଟା ଏକ ନାଟକ
 ତାର କଳଙ୍କିତ ମୁଁ ନାୟକ
 ସେଇ ଚନ୍ଦ୍ରମା ପରି ପିନ୍ଧିବୁ
 ବହୁ କଳଙ୍କ କଳା ଭଳକ ! ୦ ॥

ଏଇ ନାଟକର ଅଭିନୟ ସାରି
 ଯେବେ ଯିବି ଚାଲି ମୁଁ ଗୋ ଯିବି ଚାଲି
 କେତେ ଦେଉ ବା ନ ଦେଉ ବାହାଦୂରୀ
 କିଛି ଫୁଲମାଳ ଆଉ କରତାଳି
 ସବୁ ନିନ୍ଦାକୁ ମୋର ଦେହେ ବୋଲି
 ଏଇ ଜୀବନ ମଣିବି ସାର୍ଥକ ।
 ଯଦି କାହାରି ମନେ ମୁଁ ଦେଇପାରେ ଭଲେ
 ଆନନ୍ଦ ଭରା ଆଲୋକ ॥ ୧ ॥

[ଏଇ ଗୀତ ମଝିରେ ଶେଲ ଆସି ପହଞ୍ଚିବୁ
 ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କ ପାଖରେ ଏବଂ ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କ
 କାନରେ ସ୍ୱପ୍ନାବସ୍ଥ ସ୍ୱରରେ କହିବୁ :]

ଶେଲ ॥ ନାଟ୍ୟକାର ! ... ନାଟ୍ୟକାର ! ଉଠ । ... ଉଠ ।
 ଏ ପରିବେଶରେ ତମେ ହୁଏତ ନାଟକ ଲେଖିପାରିବ ନାହିଁ ।
 ଚାଲ । ତମକୁ ମୁଁ ନେଇଯିବି ମୋ' ଘରକୁ ।

[ଶେଲ ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କୁ ନେଇ କଲ୍ଲନାରେ ଉଠି
 ଉଠି ଚାଲିଯାଇଛି । ଚମଣ ମଞ୍ଚର ଆଲୋକ
 ବନ୍ଦି ନ ରଙ୍ଗର ଝାମ୍ପା ଝାମ୍ପା ବର୍ଣ୍ଣାଳି
 ଭିତରେ ପ୍ରାବିତ ହୋଇଯାଇଛି । ତାର
 ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରିଛନ୍ତି ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ।
 ଆବଦ୍ଧ ସଂଗୀତ ଆଲୋକର ରାବଧାର ସହ
 ସମନ୍ୱିତ ଲୟରେ ଏକ ସିନେମା ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ।]

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ (ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ) ଚାଲୁ... Come on...
ଏଇ ପରିବେଶକୁ ବଦଳାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

[ସେଇ ଝାପ୍ଟା ଆଲୁଅ ଭିତରେ ଦିନିକି ରାମକୁ ପ୍ରବେଶ କରିଛି ଏବଂ ମଞ୍ଚର ସାକ୍ଷୀରୂପେ ବଦଳାଇବାରେ ଲାଗିଛି । ସେଇ ଝାପ୍ଟା ରଙ୍ଗ ଓ ଶବ୍ଦର କୁହୁକ ଭିତରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ମଞ୍ଚଟିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବଦଳାଇ ଦେଲେ ଏବଂ ଆଲୋକ ଛାରି ହେଲା ବେଳକୁ ଦେଖାଗଲା ମଞ୍ଚଟି ଅନ୍ୟରୂପ ନେଇଛି । ଠିକ ଶେଲର ଘରଭଳି । ମଞ୍ଚସଜ୍ଜା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକାଶବାଦୀ ଶୈଳୀରେ ସଜ୍ଜିତ ହେବା ଦରକାର । ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଇଚ୍ଛା କଲେ ଝରକା, ତା' ପଛପଟେ ବସିଲା ଘର ଭିତରେ ଟେଲିଫୋନ୍, ଫୁଲଦାନୀ, ରେଡ଼ିଓ ଓ ମହମବତୀ (Candle sticks) ରଖିପାରନ୍ତି ।

ସମୟ ସନ୍ଧ୍ୟା । ମଞ୍ଚର ପରିବେଶ ଅଲଗା । ଆକୃଷ୍ଟ ସଜ୍ଜା ମଧ୍ୟ । ବାହାରୁ ପ୍ରବେଶ କଲେ ଜଣେ ପୁରୁଷ ନିଶ୍ଚୟ । ନିର୍ଲିପ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ । ବୟସ ୩୦ । ଅଥଚ ମୁହଁରେ ଚପଳତାର ଛାପ । ହାତରେ ଖଣ୍ଡେ ଦାମିକା ଡାଏସ ।]

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ପୂଜାସ୍ତ... ପୂଜାସ୍ତ...

[ପ୍ରବେଶ କଲା ଚାଲୁ ପହଲମାନ । ଅଛୁଡ଼ି ବେଶ ଓ ହାତରେ ଛୁଣ ।]

ଚାଲୁ ॥ ଗଣିବ ପିଲା ହାକିର୍ ଅବଧାନ ।

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ତମେ... ମାନେ ... ଏ ଘର... ?

ଚାଲୁ ॥ ଚାଲୁ । କାହାକୁ ଖୋଜୁଛନ୍ତି ?

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଏଇଟା ଶେଲ ଘର ?

ଚାଲୁ ॥ ହଜିର ।

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଟିକିଏ ଦେଖା କରି ଦେବ ?

ରାମରାଜୁ ॥ ଜରୁର !! (ଏତିକିବେଳେ ଶେଲ ଆସିବୁ)

ନିଲିପ୍ତ ॥ ହାଏ... ଶେଲ !

ଶେଲ ॥ ହାଏ...!

ନିଲିପ୍ତ ॥ ଏଇ ଲେକଟା ?

ଶେଲ ॥ ଓଃ, ତରଗଲେ ? ରାମରାଜୁ ପହଞ୍ଚିଲାନି !

ରାମରାଜୁ ॥ ଆମର ଖାନଦାନୀ ହେଲା କୁଣ୍ଡା ଚଳେଇବା ହଜୁର !!
(ପ୍ରସ୍ଥାନ)

ଶେଲ ॥ ବସୁ ନାହିଁନା ?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ସିଓର !

ଶେଲ ॥ କିଛି ମନେ କରିବେନି; ଆମର ଆଗରୁ କେଉଁଠି ଦେଖା...?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ବାଃ... Interesting ! ତୁ' ପ୍ଲା ଭିତରେ ମତେ
ଭୁଲି ଯାଇଛୁ ଜାହାହେଲେ ?

ଶେଲ ॥ ନା... ଠିକ୍ ଭୁଲି ଯାଇନି । ତେବେ...

ନିଲିପ୍ତ ॥ ମନେ ପକାଇଲୁ ଦେଖି ?

ଶେଲ ॥ 'ରଜନୀକାନ୍ତ' ଫିଲମ୍ ସ୍ପଟିଂ ବେଳେ... କଲିକତାରେ...

ନିଲିପ୍ତ ॥ ନା... । ପୁଣି ଥରେ ମନେ ପକା...

ଶେଲ ॥ ମୁଁ ତୁମକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣେ... ତୁମ ନାଁଟା ବି
ମୋ ଜିଭ୍ ଅଗରେ ଅଛି... ନା, ନା, ତୁମେ କୁହନି;
ମୁଁ ମନେ ପକାଇ କହୁଛି । ଆମେ ଅନେକ କୋକାକୋଲା
ପିଇଛେ । ନନ୍ଦନ କାନନରେ ବୋଟିଙ୍ଗ୍ କରିଛେ ।

ନିଲିପ୍ତ ॥ ବିଅମାନେ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଭୁଲିଯାଆନ୍ତି ବୋଲି ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କରି
ପାରୁନି ଶେଲ ! ଆଜ୍ଞା, ଭୁବନେଶ୍ୱର ଦୁଇନମ୍ବରର
ଗୋଟିଏ ବାହାଘର କଥା ମନେ ପଡ଼ୁଛି ? ସେତିକିବେଳେ
ତମ ଘରଟା ଥାଏ, ବାପୁଜୀ ନଗରରେ; ଆଉ ତୁ ରାମରାଜୁ
ମଣ୍ଡପରେ ନାଚ ଶିଖୁଥାଉ । ସେଇଠି... ନିଲିପ୍ତ
ପଟ୍ଟନାୟକ ବୋଲି ଗୋଟିଏ ପିଲା ବାଣୀ ବିହାରରେ
ପଢ଼ୁଥିଲା...

ଶେଲ୍ ॥ ନା, ... ମାନେ... ଖୋକାଭାଇ, ତମେ ? Please
ମତେ ଜଣା କରଦିଅ । ତମେ ଖୁବ୍ ବଦଳି ଯାଇଛୁ କିନ୍ତୁ ।
ଅଦୌ ଚିହ୍ନ ଦେଖନି !

ନିଲିମ୍ବ ॥ ଶେଲ୍ !

ଶେଲ୍ ॥ ତମର, ମାନେ, ମତେ ଏମିତି ପଚାରିବୁ ନ ଦେଇ ବେଞ୍ଚିବୁ
କରିବାଟା କଣ ଉଡ଼ିବୁ ହେଲେ ଖୋକାଭାଇ ?

ନିଲିମ୍ବ ॥ ତୁ ମୋତେ ଚିହ୍ନି ପାରିବୁ. ଦୋଷ ତୋର...

ଶେଲ୍ ॥ ସତରେ ଖୋକାଭାଇ; ତମେ ଖୁବ୍ ବଦଳି ଯାଇଛୁ । ମୁହଁରେ
ଗୋଟାଏ ଗାନ୍ଧୀୟିଏ । ଠିକ୍ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଅଫିସର ଭଳି,
ଓ... ପାତ୍ରବର୍ଷ... ନା ସାତବର୍ଷ ହେଲା । ଦେଖ
ହେଇନି । ନୁହେଁ...?

ନିଲିମ୍ବ ॥ ଠିକ୍ ବଡ଼ ଅଫିସର ନୁହେଁ; ତେବେ... Deputy
Secretary । ଦେଢ଼ବର୍ଷ Collector ଥିଲୁ
କୋରାପୁଟ୍ରେ । ତା'ପରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ବଦଳି;

ଶେଲ୍ ॥ Oh, my God ! ଖୋକାଭାଇ, ମତେ ଖୁବ୍ ଖୁସି
ଲାଗୁଛି; ମୁଁ ଗର୍ବ କରୁଛି... ଆଜି ତମେ ମୋ' ଦୁଆରରେ
ପାଦ ଦେଇଛୁ !

ନିଲିମ୍ବ ॥ ତୁ କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଆ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଓ ନାଟକ ଜଗତର ମନୋପଲ୍ଲି
ହୁଣ୍ଡେଇନ୍ ସେ !

ଶେଲ୍ ॥ ତା' ବୋଲି ତମ ପାଖରେ କଣ ବଦଳି ଯିବ ? ଆଜ୍ଞା
ଖୋକା ଭାଇ; ମତେ ଏଇ ସାତବର୍ଷ ପରେ କେମିତି
ଦେଖୁଚ ?

ନିଲିମ୍ବ ॥ ସତରେ... ସାତବର୍ଷ...! ଆଜି ମୋର ମନେ ପଡ଼ିଯାଉଛି,
ସେଇ ବାଣୀବିହାରର ସ୍ୱପ୍ନମିଶ୍ରା ଦିନ ଗୁଡ଼ିକ... ଫିକା ଜନ୍ମ
ଆଲୁଅରେ ଆମେ ଅନେକଥର ପକା ଉପରେ ବସି
ଗପିତେ । ଆମର Result ବାହାର ନଥାଏ । ଆଉ
ତୁ ଜାପାନ ଫେରନ୍ତା ଓଡ଼ିଶୀ ନୃତ୍ୟର ବିଖ୍ୟାତ ନାୟିକା ।
ସେତେବେଳେ ମୁଁ I. A. S.ର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥାଏ ।

ଶେଲ ॥ ମନେ ପଡୁଛି... ମୁଁ କିନ୍ତୁ ତୁମକୁ ନେଇ ଗୋଟାଏ
ଚିନ୍ତିତ ବୋଇତରେ ପାଲଟି ଟାଣି ଜାଣି, ସୁମାନ୍ୟ ଦ୍ଵୀପ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଳ ଯାହା କରୁଥିଲି... ରୂପାର ଡେଉଁରେ ଅଗଣିତ
ସଂଭବନା... ଚକ ଚକ ସ୍ଵପ୍ନ । ତମ ମୁହଁ, ତମ ହସ,
ତମ ନୟନ କହୁବାର ଭଙ୍ଗୀ, ମତେ ସବୁବେଳେ ଖୁବ୍ ଭଲ
ଲାଗୁଥିଲା... ତାପରେ ତମେ ଦିନେ ହଠାତ୍ ଅଦୃଶ୍ୟ
ହୋଇଗଲି...

ନିଲିପ୍ତ ॥ ନା... ରୁ ସେଦିନ ମତେ ଅପମାନ ଦେଇ ଆମ ଘରୁ
ଭୁଲିଗଲା ପରେ ମତେ ଖୁବ୍ ଏକଲ ଲାଗିଥିଲା । ତୋ
ଜାତ ଚିଆର ସେଇ ଟ୍ରେଟିଆ ପାନ, ତୋ ସ୍ମୃତି, ତୋ
ନିଶ୍ଚୟ ସୁନ୍ଦର ଚାହାଣୀ... ସବୁ ମନେ ପଡୁଥିଲା...

ଶେଲ ॥ ମିଛ କଥା । ତାହା ହୋଇଥିଲେ, ଏଇ ସାତବର୍ଷ ଭିତରେ
ତମକୁ ଦିନକ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ମିଳି ନଥାନ୍ତା ?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ରୁ ଭୁଲିଗଲା ପରେ ତୋତେ ଭୁଲିଯିବା ପାଇଁ ନିଜକୁ ଖୁବ୍
ବ୍ୟସ୍ତ ରଖିଲି । ଖାଲି ପଢ଼ା ଆଉ ପଢ଼ା... ଗଦା, ଗଦା,
ବହୁ; I. A. S ପରୀକ୍ଷା । Result ବାହାରିଲା ଦିନ
ଭାବୁଥିଲି ତୋ' ସଙ୍ଗରେ ଦେଖା କରିବି ବୋଲି, କିନ୍ତୁ ତୋ'
ଫଟୋ ସେତେବେଳେ Filmfare, ରେ ବାହାରୁଥିଲା;
Star & style ରେ ବାହାରୁଥିଲା...

ଶେଲ ॥ କାହିଁକି ଅପମାନ ଦେଉଛ କହୁଲ ?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ଶେଲ, ସତ କହୁଛି । ଅନେକଥର ତୋ ସ୍ମୃତି ମୋତେ
ବିବ୍ରତ କରନ୍ତି । ତୋ କଥା ମୋର ମନେ ପଡ଼ିଲେ କଣ୍ଠି
ପାଖରେ କିଛି ଗୋଟାଏ ଅଟକି ଗଲା ଭଳି ଲାଗେ ।
ଆଖିରୁଡ଼ାକ ଲୁହରେ ଫାଟି ପଡ଼ିଲା ଭଳି ଲାଗେ...

ଶେଲ ॥ (କଣ୍ଠରେ ଆତ୍ମତା) ତମେ ବଡ଼ ଲୋକ ହୋଇଛ ।
ଆହୁରି ଅନେକ ବଡ଼ ହୁଅ । ବାହା ସାହା ହେଲଣି ?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ଏଇ ଅସନ୍ନା । ତା'ଖେରେ ହେବାକୁ ଯାଉଛି ।

ଶେଲ ॥ ହିଅଟି କିଏ ? ମୁଁ ଜାଣିବି ?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ଜାଣିଥିବୁ ନିଶ୍ଚୟ । ପ୍ରତିଧ୍ବନି ଦାସ, ଭୁବନେଶ୍ବରର
M. P. ଦାସଙ୍କ ହିଅ । Anthropologyରେ
M. A. ପରେ ଦେବଦାସୀ ଉପରେ Ph. D. କରୁଛ ।

ଶେଲ ॥ ବାଃ; ତମପାଇଁ ମୋର ଅନେକ... ..ଅନେକ ଶୁଭେଚ୍ଛା
ରହିଲା...

ନିଲିପ୍ତ ॥ କ'ଣ ଶୁଭେଚ୍ଛା ଖାଲି ମୁହଁରୁ ବାହାରୁଛି... ନା ଏକଟା
ମନର କଥା ?

ଶେଲ ॥ ଖୋକାଭାଇ ! ପଛରୁତ ଯେତେବେଳେ କହି ଦେଉଛି ।
ହଁ, ମୋର ଇର୍ଷା ହେଉଛି ।

ନିଲିପ୍ତ ॥ କାହିଁକି ?

ଶେଲ ॥ କାରଣ ଆଜି ଇର୍ଷା କରୁଥାଏ ?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ଦିନେ ତୁ ମତେ ପ୍ରତ୍ୟାଶାନ କରିଥିଲୁ ।

ଶେଲ ॥ କାରଣ, ଅନ୍ୟ କାହା ସଙ୍ଗରେ ପଦେ କଥା ହେଲେ ତମେ
ମୋତେ ସନ୍ଦେହ କରୁଥିଲୁ ।

ନିଲିପ୍ତ ॥ ଏଇ ସାତବର୍ଷ ଭିତରେ ମୁଁ କେବଳ ନିଜକୁ ତୋ ଆଗରେ
ଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ କରିବାର ଚିନ୍ତା ନେଇ I. A. S.
ପାକିଛି । ମୋର କ'ଣ ନାହିଁ ? ଗାଡ଼ି, ଘର, ଟଙ୍କା,
ପାଣ୍ଡୁର ସବୁ ଆସି ଯାଇଛି । ସ୍ତ୍ରୀ' ପରେ ମ୍ୟାରେଜ୍ ।
ତୋର ମନେ ରଖିବା ଉଚିତ୍; ପ୍ରତିଧ୍ବନି କିଛି କମ୍ ହିଅ
ନୁହେଁ । ତାକୁ ପାଇବା ପାଇଁ ଟୋକାଙ୍କ ଭିତରେ
Competition

ଶେଲ ॥ ଆଉ ସେଇଥିପାଇଁ ତମେ ମୋ ଆଗରେ ବାହାଦୁରୀ
ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ଆସିଛ ? ଖୋକା ଭାଇ ମନେ ରଖିଥା ।
ଆଜି ତମେ ଯେଉଁ ସାମାଜିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ଅଧିକାରୀ ସେ
ସବୁର ମୂଳ ପ୍ରେରଣା ମୁଁ... ଶେଲ ଦାସ ।

ନିଲିପ୍ତ ॥ (ଆସ୍ଥାତ ପାଇ) ହଁ; ତୋର ପୁଣି ମୋ' ମୁହଁ ଉପରେ
ଅପମାନ ଦେଇ କଥା କହିବାର ସାହସ ହେଲାଣି...? ମୁଁ

ଭବଥୁଲି ଡୋର ଯେଉଁ ଅଧଃ-ପତନ ହୋଇଛି ସେଥିପାଇଁ
ତୁ ମୋତେ ଲଜ୍ଜାରେ...

ଶେଲ ॥ ମୋ ବସ୍ତ୍ରରେ କିଛି ଖବର ରଖିଛ ତା' ହେଲେ ?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ଆଖି ରୁଜି ଦୁଧ ପିଇଲେ ସମୁଦ୍ରଟା ମଧ୍ୟ ଧଳା ଦିଶିବ ।
କିନ୍ତୁ ତୋ ନାରେ ବାହାରେ ଅଜସ୍ର କୁଣ୍ଠା ।

ଶେଲ ॥ ଖୋକା ଭାଇ, ଅଭିନୟ ମୋର ପ୍ରଫେଶନ୍ । ଏ କୁଣ୍ଠା
ନେଇ ମୋତେ ବଢ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଆଉ ମୁଁ ଜାଣେ,
ତମେ କୁଣ୍ଠା ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ଶୁଣିବାପାଇଁ କାନକୁ ଅଭ୍ୟସ୍ତ
କରିନା ।

ନିଲିପ୍ତ ॥ ଆମେ ବୋଧହୁଏ ସାତବର୍ଷ ତଳର ସେଇ ପୁରୁଣା କଳହ
ଭିତରକୁ ଟାଣିହୋଇ ଯାଉଛେ ? ତୁ ଯଦି ଶୁଣୁଛୁ...
ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୁଲିଯିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ । (ଯିବାକୁ
ବାହାରିଛି)

ଶେଲ ॥ କିଏ କେତେ ଗୁଲିଗଲେ ଖୋକା ଭାଇ, ତମ ଭଲି;
ଅନେକ... ଅନେକ । ବର୍ଷରୁ ମାସ, ମାସରୁ ଦିନ, ଦିନରୁ
ଦଣ୍ଡା ଓ ମିନିଟ୍ ଗୁଲିଗଲ ପରି... ଅନେକ ଆସି ଅନେକ
ଗଲେ... କେଇ ପଦ କଥା... କେଇ ଖଣ୍ଡ ଅଛୁଣ୍ଡା
ଅଙ୍କ... ଗଲବେଳେ କାହା ଆଖି ସଜଳ ହୋଇ ଉଠେ...
ଆଉ କିଏ କହେ : 'ଭୁଲିବନି... ଚିଠି ଦେବ', ଆଉ ତମ
ଭଲି କିଏ ପାହାଚ ପରେ ପାହାଚ ଅତିକ୍ରମ କରି... ସେଇ
ଦିଗ୍‌ବଳୟ ସେପାରିରେ...

ନିଲିପ୍ତ ॥ ମନ ଖରାପ କଲୁ ?

ଶେଲ ॥ ନା—

ନିଲିପ୍ତ ॥ ଭୁଲ୍ ବୁଝିଲୁ ?

ଶେଲ ॥ ନା—

ନିଲିପ୍ତ ॥ ଆଜିକାଲି କେମିତି ଅଛୁ ? ବାପା... କୋଉଠି ?

ଶେଲ ॥ ବାପା ସରକାରୀ ଟଙ୍କା ଖାଇ ଫେରୁର ହେଲେ । ମା'
ଲିବୋମିଆରେ ମଲା, ଭାଇ Americaରୁ ଫେରିଲାନି,

ଆଗଲିନ୍ ଶୁଭିକକୁ ନେଇ ସେଇଠି ସେଟାଲ୍ କରିଗଲା, ତାଲି
ଅପାର ଆଶ୍ରୟ ନେବାକୁ ମୋର କାହା ନଥିଲା, ଏ ଲାଜନକୁ
ଆସିଗଲା । ତମଭଳି ଲୋକେ କହୁଛନ୍ତି ପଡ଼ିଆ—

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଶୁଭ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ଯିବୁ । ମୋ କ୍ୱାଟର୍ସରେ ଦୁଇଦିନ
ରହୁ ଚାଲି ଆସିବୁ ।

ଶେଲ୍ ॥ କ'ଣ ଲଭ ?

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ତୋ' ପାଖରେ ଅନେକ କଥା ଥିଲା ।

ଶେଲ୍ ॥ ଏଇଠି କହୁନ ? (ଟିକିଏ କଣେଇ ଚାହିଁବୁ) ତମେ ସ୍ତ୍ରୀ
ଭିତରେ ମତେ ଶୁଭ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଉନ !

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ମୁଁ Secretariatର youngest Deputy
Secretary ଯେ—

ଶେଲ୍ ॥ କ'ଣ ? ଲେଡି - କଲର୍ ? (ପାଖକୁ ଲାଗି ଆସି)
ଖୋଜି-ରାଜ, ତମେ-ସେଇ-ପଲ କଥା ସବୁ ମନେ ରଖିବ ?

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ତତେ ଦେଖିଲେ...

ଶେଲ୍ ॥ ଅଟକି ଗଲା ଯେ ? କଣ କହିବାକୁ ଥିଲା ? ମତେ ଏଇ
ସାତ ଦୃଷ୍ଟି ଭିତରେ କେମିତି ଦେଖୁଛ ?

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ତୋ' ଅଣ୍ଟା ପାଖରେ ଟିକିଏ ଫ୍ୟାଟ୍ କମି ଯାଇଛି ।
ତଥାପି... ଦେଖି ଚଳିବ ।

ଶେଲ୍ ॥ ଅଭଦ୍ର. ଆଜ. ଏ. ଏସ୍. ପାଇଲା ପରେ ବି ତମର ଦୁଷ୍ଟାମୀ
ଗଲାନି ।

[ଦୁହେଁ ହସିଲେ]

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ତତେ ଦେଖି ଆଗଭଳି ମୁଁ ଆଉ emotional ହେଇ
ପାରୁନି ।

ଶେଲ୍ ॥ ବହୁତ କୁସା-ଶୁଣିବ ତ... ସେଇଥିପାଇଁ ।

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ନା, ମୋର ମୁହଁ ଭଲ ନାହିଁ । ତୁ ତୋର ଗୋପନାୟକକୁ
ବନ୍ଦୀ କରୁଛୁ ।

ଶେଲ ॥ ସେଇ ସାତ ବର୍ଷ ତଳେ ତମ ଆଗରେ ମୋର
 ଗୋପନୀୟତାକୁ ପ୍ରଥମେ ଉନ୍ମୁକ୍ତ କରିଥିଲି ଖୋଜା ଭାଇ ।
 ତମକୁ ମୁଁ ସମ୍ମୁଖେ ଗ୍ରାସ କରି ଦେଇଥିଲି । ତମେ କାଣ
 ଖୋଜା ଭାଇ ? ତମ ଆଗରେ ନିଜକୁ ଖୋଲି ଦେଲବେଳେ
 ଦିନେ ହଠାତ୍ ମୁଁ ଅବିଷ୍କାର କଲି, ମୁଁ ତମ ଭିତରଟାକୁ
 ଖୋଜୁଛି ମୋ ଭିତରେ । ପୁରୁଷମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ସେଇ
 ଦିନଠୁ ଚିହ୍ନିଛି ।

ନିଲିପ୍ତ ॥ ଅନେକ ପୁରୁଷଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିଲୁଣି ବୋଧହୁଏ ?

ଶେଲ ॥ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଉଛି ?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ହଁ, ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ, ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଏଇଠୁ ଗୁଲିସିବା
 ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି ।

ଶେଲ ॥ କଣ ଗୋଟାଏ କହୁବ ବୋଲି କହୁଥିଲ ?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ତୁ ଦରଂ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆସ, ମୋର ଏଇଠି ରହବାକୁ
 ଇଚ୍ଛା ହଉନି ।

ଶେଲ ॥ ପିଲୁ ଖୋଜା ଭାଇ; ତମେ ଏଇଠିକି ରହବା ପାଇଁ ଆସିନା,
 ଯିବ ନିଶ୍ଚୟ । ଏଇ ପତିତା ହାତରୁ ଗୁଁ କପେ ପିଇଦେଇ
 ଯାଅ, ନା ଆପଣି ଅଛୁ ?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ନା, ମୁଁ ତୋ ହାତର ଗୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ପିଇବି ।

ଶେଲ ॥ (ଭିତରକୁ ଗୁଞ୍ଜି) ଗୁମ୍‌ଗୁ ! ଗୁମ୍‌ଗୁ ପହଞ୍ଚିଲମାନ !

ଗୁମ୍‌ଗୁ ॥ (ଛୁଇଁଛୁ ଗାହାର କରି) ହାଜର୍ ଦେଲି । ଏଇଥର
 କାହା ବେକରେ ଛୁଇଁ ଗୁଲିବ ?

ଶେଲ ॥ ଦରକାର ବେଳେ କହିବି । ଦୁଇ କପ୍ ଗୁଁ...

ଗୁମ୍‌ଗୁ ॥ ଏକ୍ ମିନିଟ୍ ଭିତରେ ଆସୁଛି...

ଶେଲ ॥ ଶୁଣ !

ଗୁମ୍‌ଗୁ ॥ ହଜୁର୍ !

ଶେଲ ॥ ଭିତରେ ନାଟ୍ୟକାର ବସିଛନ୍ତି ?

ଗୁମ୍‌ଗୁ ॥ ହଜୁର୍ ?

ଶେଲ ॥ ଲେଖା ଚାଲିଛି ?

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଚାଲିଛି ।

ଶେଲ ॥ ଗୋଟିଏ କପ୍ ଡାକ୍ତରୀ ଦେଇ ଦେଉ । (ଚାମଚା
ଚାଲିଗଲା)

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଏଇ ଚରିତ୍ରଟି କିଏ ?

ଶେଲ ॥ ମୁହଁର ଆଉ ବସ୍ତ୍ରର ଥିବା ଏକଲ ନାଗମାନଙ୍କ ପାଖରେ
ଏକଥରୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବିଶୁଦ୍ଧ ଚରିତ୍ର ଆବଶ୍ୟକ
ହୁଏ । ଆତ୍ମରକ୍ଷା ପାଇଁ...

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଚାଣ୍ଡା ପୋଷିରୁ ?

ଶେଲ ॥ ତମ ଭଳି ବାଦ-ସଲୁଙ୍କୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ।

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ନାଟ୍ୟକାରଟି କିଏ ?

ଶେଲ ॥ ପରିଚୟ କରେଇ ଦେବ, Bed roomରେ ବସିଛନ୍ତି ।

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଏକ୍‌ବାରେ Bed roomରେ ?

ଶେଲ ॥ ଅଳ୍ପ କାଳ ମୋ' Bed roomରେ କେବଳ ନାଟ୍ୟକାର-
ଙ୍କର ଅଧିକାର !

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ “ଆତ୍ମଲିପି” ଲେଖା ଚାଲିଛି ?

ଶେଲ ॥ ତମେ କେମିତି ଜାଣିଲ ?

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଖବର ଜାଗଜରୁ । ନାଟ୍ୟ ଓ ଚିନ୍ତାଭିନୟ ଶେଲ ଦାସଙ୍କ
କାହାଣୀ ଛପରେ ଆଧାରିତ ବିଶ୍ୟାତ ନାଟକ... ଖବର
ଜାଗଜରେ ଡୋ' ନାଁ ଖୁବ୍ ବାହାରୁଛି...

ଶେଲ ॥ ଦିନକୁ ଶହେ ଦେହଶହ ଚିଠି... ଖାଲି ଫ୍ୟାନ୍‌ମାନଙ୍କ
ପାଖରୁ । ଆଉ କିଛି ଦିନ ପରେ ଗୋଟିଏ Private
Secretary ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ !

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ମୁଁ ସେଇଥିପାଇଁ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଇ ପଡ଼ିଛି...

ଶେଲ ॥ ବ୍ୟସ୍ତ ? କାହିଁକି ? ମୋ' ପାଇଁ ?

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଡୋ' ଆତ୍ମଲିପି କୋଉଠୁ ଆରମ୍ଭ ହେଉଛି ?

ଶେଲ୍ ॥ (ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ) ମୋ' ଜନ୍ମରୁ... ମୁଁ ଶେଲ୍ ଦାସ...
'ଏ ନାଟକର ହିରୋଇନ୍' ଏଇଠୁ...

ନିଲିମ୍ବ ॥ ନାଟକରେ କ'ଣ ସବୁ କଥା ଲେଖାଯିବ ?

ଶେଲ୍ ॥ ସବୁ କଥା ମୋର ଯାହା ମନେ ପଡ଼ିବ...

ନିଲିମ୍ବ ॥ ସେ ନାଟକରେ ମୁଁ କ'ଣ ଗୋଟାଏ ଚରିତ୍ର ?

ଶେଲ୍ ॥ ସିଓର ! ଏଇଥିରେ ସନ୍ଦେହ ଅଛି ? ତମେ ଯେ ଖୋକା
ଭାଇ ମୋ' ପ୍ରଥମ ଯୌବନର ପ୍ରଜାପତି !!

ନିଲିମ୍ବ ॥ ଶେଲ୍ ! ମୋ' ନାଁଟାକୁ ତମ ନାଟକର କାହାଣୀରୁ ବାଦ
ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଶେଲ୍ ॥ କିନ୍ତୁ ଖୋକା ଭାଇ ! ତମକୁ ଗୁଡ଼ି 'ଆତ୍ମଲିପି' ଲେଖା ହବ
କେମିତି ?

ନିଲିମ୍ବ ॥ ତତେ ଗୁଡ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଏଇଟା ମୋ ଆଦେଶ ।

ଶେଲ୍ ॥ କିନ୍ତୁ, ତା ଯେ ଆଦୌ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଖୋକା ଭାଇ...!
ତମେ ମୋର ଆଜିର ଆବସ୍ଥାର ପ୍ରଥମ ଉଦ୍‌ଘାଟକ ।
ଆଜି ଯଦି ଶେଲ୍ ଦାସ ଏଇ ସମାଜରେ ଗୋଟାଏ ସ୍ଥଳିତା
ନାହିଁର ଆସନ ପାଇଥାଏ, ତାହା ତମର ପାଇଁ । ଯଦି
ଦେଖିବୁ ପାଗଳଙ୍କ ଠାରୁ ଚିଠି ଆସୁଥାଏ, ତାହା ତୁମର
ପାଇଁ... । ତମର ମୋର ଗୋଟାଏ ଦି'ଟା ସିନ୍ ନିଶ୍ଚୟ
ରହିବ... ନିଶ୍ଚୟ... (ହସିଲା)

ନିଲିମ୍ବ ॥ ଦେଖ ଶେଲ୍, ମୁଁ ଥିବା କରୁନି । ସିରିଅସ୍‌ଲି କହୁଛି ।

ଶେଲ୍ ॥ ନାଟ୍ୟକାର ମୋର କାହାଣୀ ଲେଖିବା ପାଇଁ ଆହୁତ ।
ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ରବି ଭାଇ ମୋ କାହାଣୀରେ ବଳିଷ୍ଠ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା
ଦେବେ... ପ୍ରଯୋଜକ ମୋ ପାଇଁ ପାଗଳ । ମୁଁ ଏ
ପ୍ରଯୋଗ ଗୁଡ଼ିବାର ପାଣି ଆଦୌ ନୁହେଁ ।

ନିଲିମ୍ବ ॥ ପ୍ରଯୋଗ ? ଏଇଟାକୁ ତୁ ପ୍ରଯୋଗ ବୋଲି କହୁଛୁ ଶେଲ୍ ?
ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କଥା ଗୁଡ଼ାକ ହଜାର ହଜାର ଦଶକଙ୍କ

ଆଗରେ ଦେଖାଇବା ଗୋଟାଏ ସୁଯୋଗ ? ଏ ଲୁଡ଼ାକୁ ମୁଁ ଅଧଃପତନ ବୋଲି କହୁଛି ।

ଶେଲ୍ ॥ ତମ ଆଗରେ ମୁଁ ଗୋଟାଏ ଚରିତ୍ରସ୍ଥାନା ହୋଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ଖୋକା ଭାଇ, ଲୋକେ ମୋତେ ବି ଖାତିର କରନ୍ତି ।

ନିଲିପ୍ତ ॥ ମୁଁ କ'ଣ ମନା କଲି ? ହୋଇପାରେ, ସେଥିପାଇଁ ତୁ ପ୍ରଚୁର ଟଙ୍କା ପାଉଥିବୁ । ମୋ କହୁବା କଥା ହେଲା ପଇସା ପାଇଁ ଯଦି ତୋ ଆତ୍ମଲିପି ନାଟକକୁ ଦେଉଥାଉ ତା' ହେଲେ ମୁଁ ତାର ଗୁଣିଗୁଣ ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।

ଶେଲ୍ ॥ ମୋଟେ ଗୁଣିଗୁଣ ? ତା' ହେଲେ ତୁମେ ମୋତେ ଟଙ୍କା ଦେଖାଇ କଣିକା ପାଇଁ ଆସିଛୁ ଆଜି ?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ଏମିତି ଅପମାନ ଦେଇ ସେଦିନ ମୋତେ ଫେରାଇ ଦେଇଥିଲୁ— ସବୁ ଯାଇଥିଲି । କାରଣ ମୁଁ ତିଏ ଦେଖି ନଥିଲି । ଆଜି ମୋର ପାଳି ।

ଶେଲ୍ ॥ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ... ଖୋକା ଭାଇ ତମେ କ'ଣ କହୁଛ ?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ତୁ ମତେ ଏଣିକି “ଖୋକା ଭାଇ” ବୋଲି ଡାକି ପାରିବୁନି ।

ଶେଲ୍ ॥ ଠିକ୍ ଅଛି । ସେ ଅଧିକାର ତମେ ଗୁଣିଲେ ଫେରାଇ ନେଇପାର ।

ନିଲିପ୍ତ ॥ ମୁଁ I. A. S. ପାଇଛୁ ଓ ଅଫିସରଟେ ହୋଇଛୁ ବୋଲି ତୁ ମୋ ଉପରେ ଈର୍ଷା କରୁଛୁ ।

ଶେଲ୍ ॥ ମୋ ଭିତରେ ତମେ ଈର୍ଷାର ଉଦ୍ରେକ କରୁଛ । ଘୃଣା ଉଦ୍ରେକ କରୁଛ... ତମେ ଏତେ ଶ୍ରେଷ୍ଠଲୋକ ଗୋଟାଏ ଭାଇ ? ମୋ' ଆତ୍ମଲିପିରେ ତମ ଚରିତ୍ରଟା ରହିଲେ ତମ M. P. ଶୁଣୁର ଖରାପ ଭାବିବେ, ଅଫିସର ମହଲରେ ତମ Prestige ଗୁଣିଯିବ ଆଉ ତମେ ପ୍ରତିଧ୍ବନି ଦାସକୁ ବାହା ହୋଇ ପାରିବନି, ଏସ୍ତାତ ?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ହଁ ସଂକ୍ଷେପରେ ସେୟା ।

ଶେଲ୍ ॥ ଖୋକା ଭାଇ ! ଅଭିନୟ ମୋର ପ୍ରଫେସନ ! ମୁଁ ଚାହେଁ
ମୋ ନାଁ ବାହାରେ ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ହେଉ, ମୋର ଫ୍ୟାନ୍ ସଂଖ୍ୟା
ଦେଉଳିଆରୁ ଦେଉଳିଆ ହେଉ, ଏଇ ନାଟକଟା ହେବ
ମୋର Publicity.

ନିଲିମ୍ବ ॥ ଭଲରେ ଭଲରେ ନ ଶୁଣିଲେ ମୁଁ ମୋର କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ
କରିବି ।

ଶେଲ୍ ॥ ଓଃ... ତମ Deputy Secretary କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ
କରିବ ? କର ।

[ଏତିକିବେଳେ ନାଟ୍ୟକାର ଭିତରୁ ଆସିଲେ]

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କ'ଣ ହେଇଚି ଶେଲ୍ ?

ଶେଲ୍ ॥ ଖୋକା ଭାଇ ଇଏ ହେଉଛନ୍ତି ‘ଆସୁଲିସି’ ନାଟକର
ନାଟ୍ୟକାର । ଏବଂ (ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କୁ ଦେଖାଇ) ଇଏ
ଡ୍ରେସିଂ ଫେଡେଟାସ୍, ଆଇ. ଏ. ଏସ୍ ନିଲିମ୍ବ ପଟ୍ଟନାୟକ !

ନିଲିମ୍ବ ॥ ହାଲେ !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଗୁଡ଼ ଟୁ ମିଟ୍ ୟୁ !

ଶେଲ୍ ॥ ତମେ ଗୟାଆ... ମୁଁ ଶାଢ଼ିଟା ବଦଳେଇ ଆସୁଛି ।

(ଯାଇଛି)

ନିଲିମ୍ବ ॥ ଆଗରୁ ଆପଣଙ୍କ ନାଁ ଶୁଣିଥିଲି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ବିଦ୍ରୁପର ସ୍ଵର) ଧନ୍ୟ ହେଲି । କୋଉଠୁ
ଶୁଣିଥିଲେ ?

ନିଲିମ୍ବ ॥ ଖବର କାଗଜରୁ । ଆପଣଙ୍କର ଦୁଇଖଣ୍ଡି ବହୁ
ଇଂରେଜରେ ଅନୁବାଦ ହେଇଛି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସବୁ ଅନୁବାଦ ସବୁ ଇଂରେଜି ଲେଖା ତ ଆପଣମାନଙ୍କର ।
ସରକାରୀ ପାହ୍ୟା ଥିଲେ ଯେ ଓକିଣସି ଅସମ୍ଭବକୁ ସମ୍ଭବ
କରିଦୁଏ... ସାହିତ୍ୟ ନ ଜାଣି ଆପଣ ସାହିତ୍ୟ ଆସରର
ସଭ୍ୟପତି... ରସିକ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରୀ ଗ୍ରାଣ୍ଟ...
ମାଗଣାରେ Continent ରୁଲି ଆସିବେ...

ନିଲିପ୍ତ ॥ ତା'ତ ହେବା କଥା । ଏଥିରେ ଆପଣଙ୍କର ଇର୍ଷା କହନ୍ତି କାହିଁକି ? ଆମେ ନିଜେତ ସରକାର । ରାଜନୈତିକ ନିୟମରେ ଅନେକ ପାଣି ଆସିବ, ଅନେକ ପାଣି ବହୁଥିବ; କିନ୍ତୁ ଆମେ ସେମିତି କ୍ଷମତାରେ ଆଇ ଦେଖି ଚଳେଇବୁ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୋର କୋଉ ବହି ଦେଖି ନାହାନ୍ତି ?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ମୁଁ ଅନେକ ଦିନ ଓଡ଼ିଶା ବାହାରେ ଥିଲି । କିଛି ନୁଆ ଲେଖା ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଏମିତି ଚାଲିଛି ।

ନିଲିପ୍ତ ॥ ଶୁଣିଲି 'ଆତ୍ମଲିପି' ଦୋଲ ଗୋଟାଏ ନାଟକ ଚାଲିଛି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ହଁ... 'ଆତ୍ମଲିପି' ! ଆପଣଙ୍କ ନାଁ ଟା ନିଲିପ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ ତ ?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ସ୍ୱେସ ! କେତେ ଟଙ୍କା ମିଳୁଛି ଏଇ ଲେଖା ପାଇଁ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଓଡ଼ିଶାରେ ନାଟକ ଲେଖକଙ୍କୁ କ'ଣ ପଇସା ମିଳେ ? ପଇସା ମାଗିଲେ କଲା ପରିଷଦ ସମ୍ପାଦକମାନେ କହନ୍ତି 'ତମ ଲେଖକ ମାନଙ୍କୁ ଆମେ ଓଡ଼ିଶା ସାରା ପରିଚିତ କରେଇ ଦେଉଛୁ' ସେଇ ଯଥେଷ୍ଟ । ପଇସା ତମର କ'ଣ । ହେବ ? ଆମର ସିନା ଦରକାର ? (ହସି ହସି) ଭଦ୍ରଲୋକ ଗତ ପନ୍ଦର ବର୍ଷ ଧରି ଅନୁଷ୍ଠାନର ଅନିଚ୍ଛାବତ, ମନକୁ ମନ ହେଇଥିବା ଜବରଦସ୍ତ ସେବେଟାଣି...

ନିଲିପ୍ତ ॥ (ହସି ହସି) ଫିଲ୍ମନ୍ସ କରୁଛନ୍ତି ନା' ଅନ୍ୟ କିଛି ବୁକ୍ସ ଅଛି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଓଡ଼ିଶାରେ ଫିଲ୍ମନ୍ସ ? ଗୋଟାଏ ଦୁର୍ଗଣା । ଗୋଟାଏ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ କଲେଜରେ ଅଧ୍ୟାପନା କରୁଛି ।

ନିଲିପ୍ତ ॥ ମି:... ମାଧବ ଦାସଙ୍କ ନାଁ ଶୁଣିଛନ୍ତି ? ଦିଲ୍ଲୀର ଏକ ମାସ ଓଡ଼ିଆ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରି ଥିଲେ, ଏମ୍. ପି. ଅଛନ୍ତି । ମୋ' ଭାଷା ଶୁଣିବ, କହୁଥିଲେ ଓଡ଼ିଆରେ ଗୋଟାଏ ବରୁଟ ସରକାରୀ ପତ୍ରିକା ବାହାରୁଛି ସେଇଠୁ ପ୍ରାୟ ଦିନକୁଦିନ ଟଙ୍କା ଦରମା, ସେମାନେ ଜଣେ ଟ୍ୟାଲେଣ୍ଟେଡ୍ ଲେଖକ ଖୋଜୁଛନ୍ତି,

ଭରୁଚ ତାଙ୍କୁ ତମ ନାଁଟା... ଆଇ ମିନ୍ ଆପଣଙ୍କ ନାଁଟା
ବହୁତ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ଉତ୍ସାହପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ ଭଲ ଅଭିନୟ କରି) ଆଜ୍ଞା ! ଶୁଭର
ପୋଷ୍ଟଟାଏ ତ !

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ମୁଁ ଭରୁଚ, ଚେଷ୍ଟା କଲେ ଆପଣଙ୍କ ଭଲ ଜଣେ talented
ନାଟ୍ୟକାର ସେ postଟା ପାଇଯିବେ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ବଢ଼ିଆ ହୁଅନ୍ତା ।

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ମି. ଦାସ୍ ବର୍ତ୍ତମାନ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆସିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର
ସମସ୍ତ ଯତ୍ନ ଅନେକ କମ୍, କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କ ସହଚ ତାଙ୍କର
ଗୋଟାଏ appointment ଠିକ୍ କରି ଦେଇପାରେ !
କିନ୍ତୁ ଘଟଣାଟା ଆପଣ confidential ରଖିବେ...
କାହାକୁ କହିବେନି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଆପଣ ସେ ବସ୍ତୁରେ ନିଶ୍ଚିତ ରୁହନ୍ତୁ, ମି: ପଟ୍ଟନାୟକ ।
ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ କୃତଜ୍ଞ ରହିବି... (ଟିକିଏ ରହି)
କିଛି ମନେ କରିବେନି, ଗୋଟାଏ କଥା ପଚାରିବି ?

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ହଁ... ହଁ, ପଚାରିନ୍ତୁ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଭାବିବେନି ଲେଖକ ଗୁଡ଼ାକ ଏମିତି କୁର ମାରିଲେ ଭଲଆ
କଥା କୁହନ୍ତି ବୋଲି...

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ସେମିତି ସିଧା ସଳଖ ସତ କଥା କହିବା ଲୋକଙ୍କୁ ମୁଁ ଖୁବ୍
ଭଲ ପାଏ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ହେଉପାରେ, ଆପଣଙ୍କର ଭଲ ପାଇବା ସାଙ୍ଗେ କିଛି ଯାଏ
ଆସେ ନାହିଁ... ତେବେ ଗୋଟାଏ କଥା... (ଗର୍ଭସ୍ଥ ଭାବରେ)
ଆପଣ ମତେ ଏ ଗୁକିଗୁଣ ଦେବାକୁ ଏତେ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ
କରୁଛନ୍ତି କାହିଁକି ? ଏଇଟା ବୋଧହୁଏ ଆମର ପ୍ରଥମ
ଦେଖା !!

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଗୁକିଗୁଣ ମୋ ହାତରେ ନାହିଁସେ ଦେଇଦେବି, ମୁଁ ଖାଲି
ଗୋଟାଏ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କାହିଁକି ? ମୋ' କ୍ୟାରିଅର୍ ପାଇଁ ଆପଣ ଏତେ କଷ୍ଟ
ସ୍ୱୀକାର କରିବେ କାହିଁକି ? ସେଇ କଥା ପଚାରୁଥିଲି ।

ନିଲିମ୍ବ ॥ ଆପଣ ଶେଲର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ । ଶେଲ ଆପଣଙ୍କର ପ୍ରଶଂସା
କରେ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସେଇଥିରେ କିଛି ଯାଏ ଆସେନି, ଆପଣ ମୋ'ଠୁ କ'ଣ
ଭୁଲୁଛନ୍ତି ?

ନିଲିମ୍ବ ॥ ଶୁଣିଲି, ଶେଲର ଜୀବନକୁ ନେଇ ଏଇଠି ଗୋଟାଏ ନାଟକ
ଲେଖା ହେଉଛି, ମୁଁ ବୁଝୁଛି ସେଇଟା ଆପଣ ଲେଖିଛନ୍ତି ନାହିଁ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସେଇଟା ମୁଁ ଲେଖିବି ନାହିଁ ? କାହିଁକି ?

ନିଲିମ୍ବ ॥ ଶେଲକୁ ପଚାରିବ ।

(ଶେଲ ଶାନ୍ତି ବଦଳେଇ ପହଞ୍ଚିବ)

ଶେଲ ॥ କେମିତି ଚାଲିଛି ? ତମ ଦୁହଁଙ୍କର କଥାବାର୍ତ୍ତା ଜମିଲ ନା
ନାହିଁ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ତମର ପ୍ରେମିକ ମତେ ଲୋଭ ଦେଖାଇ ନାଟକଟା ବନ୍ଦ
କରିଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦାଉଥିଲେ ।

ନିଲିମ୍ବ ॥ (ଡାକୁ ଭାବରେ) ନା, ମୋତେ ନୁହେଁ, ମୁଁ ଶେଲ ତୋ
ପାଇଁ ଶ୍ରାପଣ ଦୁଃଖିତ... ଏମିତି ଚାହାଣି ଇତିର ଲୋକଙ୍କୁ
ଭୁ' ଘରେ ପୁରେଇବୁ !

ଶେଲ ॥ (ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କୁ) ତମେ ଖୋଜାଗଲା ସାଙ୍ଗରେ ଫାକିଲମୀ
କରିଛ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୋତେ ନୁହେଁ, ସତକଥା କୁହାଯାଇଛି ।

ଶେଲ ॥ ତମେ ଶରୀର ଭାବଲକି ଖୋଜା ଭଲ ? ନାଟ୍ୟକାର ପ୍ରାୟ
ତମ କଥା ସବୁ ଜାଣନ୍ତି... ଅବଶ୍ୟ ବାଣୀବିହାରର ରାଜନୀତି
ବିଜ୍ଞାନ ଶ୍ରେଣୀର ଗୁପ୍ତ ହସ୍ତାବରେ... ଆଇ. ଏ. ଏସ୍.
ଅଫିସର ଭାବରେ ନୁହେଁ ।

ନିଲିମ୍ବ ॥ ଶେଲ ! ତୋର ଏକ ପୁରୁଣା ବନ୍ଧୁ ହସ୍ତାବରେ ମୁଁ ତତେ
ଅନୁରୋଧ କରୁଛି ଏଇ ଶ୍ରେଷ୍ଠଲୋକ ନାଟ୍ୟକାର ପାଖରେ

ନିଜର ଦୋଷ ଗୋପନୀୟ କାହାଣୀ ଗୁଡ଼ାକ ଖୋଲି
କହିବା ।

ଶେଲ୍ ॥ ତା' ଛଡ଼ା ସିଏ ତମଠୁ ଦୟାସରେ ବଡ଼ । ତାଙ୍କ ବୟସକୁ
ତମର...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଏଇ ବାକ୍ୟଟାକୁ ଜଣେ ଆଇ. ଏ. ଏସ୍. ଅଫିସରଙ୍କ ଡାଇଲଗ୍
ଧରିନେବା ?

ଶେଲ୍ ॥ ପ୍ଲିଜ୍ ! ତମେ ବହେଁ ଏମିତି କଲହ କରନି, ଖୋକା ଭାଇ
ତମର ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଇ ପଡ଼ିବା ଉଚିତ ହୁଅନି । ମୋ'
କାହାଣୀରେ ତମର ସ୍ବଳ୍ପ ଟିକିଏ ରହିଗଲେ ତମର କୌଣସି
କ୍ଷତି ହେବନାହିଁ ।

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଶୁଦ୍ଧ ହେବ କି ନ ହେବ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ତୋଠୁ ଉପଦେଶ
ଶୁଣିବା ଦରକାର ହେଉନି ଶେଲ୍, ମୁଁ ଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ
ଗୋଟାଏ କଥା ଜାଣିରଖ, ଏ ନାଟକ ହେଇ ପାରିବନି ।
ମୁଁ ତାର ବିହତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେଇ ପାରେ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଶେଲ୍ ! ଏଇ ଫର୍ମା ଧମକରେ ତମେ ଡରି ଯାଅନି ।
ସେ କିଛି କରି ପାରିବେ ନାହିଁ । ନାଲି ଆଖି ଦେଖେଇବା
କଥା ଯଦି ତାଙ୍କ Subordinate officerଙ୍କୁ
ଦେଖାନ୍ତୁ... ଏଇଠି ନୁହେଁ...

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଗ୍ରେଟଲେକ ! ଅଭଦ୍ର !

ଶେଲ୍ ॥ ବାରମ୍ବାର ତାଙ୍କୁ ଅଭଦ୍ର ଓ ଗ୍ରେଟଲେକ ବୋଲି କହିବାରେ
କୌଣସି ମାନେ ନାହିଁ ଖୋକା ଭାଇ...

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଗୁଣ୍ଡା... ଇତର... ଆପଣଙ୍କୁ ଅଧ୍ୟାପକ କଲ କିଏ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ବେଶୀ ପାଟିକରିବୁ ଯଦି ଶଲା ତୋର ଅଫିସରପଣିଆ
ଛଡ଼େଇ ଦେବି । (ପ୍ରାୟ ତାକୁ ମାରବା ପାଇଁ ଯାଉଥିଲା)

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଅଲ୍ ରାଇଟ୍ ! ମୁଁ ଯାଉଛି ଶେଲ୍ । ଠିକ୍ ଅଛି... (ଦ୍ରୁକ
ଗଡ଼ରେ ଚାଲିଗଲା)

ଶେଲ୍ ॥ (ପରେ ପରେ ପ୍ରାୟ ଦୌଡ଼ିଲା ଭଳି ଯାଇ) ଖୋଜା ଭାଇ !
ଖୋଜା ଭାଇ ! (ଫେରି ଆସି) କ'ଣ ତମେ କ'ଣ
କଲ ? ମୁଁ ଖୋଜା ଭାଇକୁ ଭଲ ପାଏ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କେତେ ଦୂରର ଥର ଶୁଣିବି ସେଇ ଗୋଟାଏ କଥାକୁ ।
ତମ ଖୋଜା ଭାଇ ଆଉ ତମର ଗୋଟାଏ ଲଭ୍ ସିନ୍ ମୁଁ
ଲେଖି ଦେଇଛି । ଯଦି କହିବ ଆଉ ଗୋଟାଏ ଲେଖି
ଦେବ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୁଁ ବୟସ ବଢ଼ିଲା ପରେ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବି ।

ଶେଲ୍ ॥ ଓ !

[ଧୀରେ ଧୀରେ ଝରକା ପାଖକୁ ଉଠିଯାଇ]
...ଦିନେ ଦିନେ ସକାଳୁ ଉଠିଲା ପରେ ମତେ ଲାଗେ ମୁଁ
ଯେମିତି ଅମୃତ ପିଇ ଅମର ହେଇ ଯାଇଛି । ମୋ
ଦେହ ସାରା ଯୌବନର ଚରନ୍ତା... ବୁଝିଲି ନାଟ୍ୟକାର,
ମତେ ଲାଗେ ସମସ୍ତେ ନିଜ ନିଜ ଜୀବନ କାହାଣୀ...
ଆତ୍ମଲିପି... ଲେଖିବା ଉଚିତ । ନିଜ ସ୍ମୃତି ଗୁଡ଼ିକୁ
ମନେ ପକାଇ ମୁଁ ଅମର ହେଇ ରହିବା ପାଇଁ ଚାହେଁ—

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସେଇଟା ତମର ଅହଂ... ego

ଶେଲ୍ ॥ ହେଇପାରେ । ମଣିଷର ନିଜର ବୋଲି ଟିକିଏ ଅହଂ ଛଡ଼ା
ଆଉ କ'ଣ ଅଛି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଫୁଟି ଭିତରେ ଚାହିଁବା ସହଜ... ଭବିଷ୍ୟତର ରଙ୍ଗିନ୍
କଲ୍ପନା ଭିତରେ ମଧ୍ୟ । ଖାଲି ବର୍ତ୍ତମାନର ଦହନଶୀଳ ସତ୍ତା
ଭିତରେ ଅନେକ ମଣିଷ ଛଟପଟ ହୁଅନ୍ତି...

ଶେଲ୍ ॥ କାରଣ ତମର ଅଗାଧ ନାହିଁ... ଭବିଷ୍ୟତ ମଧ୍ୟ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କିଏ କହିଲା ?

ଶେଲ୍ ॥ ତମେ କେବଳ ମୋ' ଅଗାଧର ଅନ୍ଧକାର ଖୋଜିବାରେ
ଲାଗିଛ । ନିଜ ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି କହିନା ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ନିଜ ସମ୍ପର୍କରେ ? ମୋ ନିଜ ଜୀବନରେ ନାଟକ ନାହିଁ ।

ଶେଲ ॥ ମିଛ କଥା, ସମସ୍ତଙ୍କ ଜୀବନରେ ନିଶ୍ଚୟ କିଛିନା କିଛି
ନାଟକ ଅଛି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସବୁ ନାଟ୍ୟକର ଏମିତି ଗୁଡ଼ାଏ ସୋମାର୍ଣ୍ଣିକ୍ ଡଂଗ ଆଏ...
ସେଣ୍ଟିମେଣ୍ଟ ଆଏ...

ଶେଲ ॥ ମୁଁ ଜାଣେ... ମୋ'ର ସବୁ ଜାଣିଲା ପରେ ତମେ ମତେ
ଘଣ୍ଟା କରୁଛ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ହଁ ।

ଶେଲ ॥ ଜାଣୁନ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଏଇ 'ଆତ୍ମଲିପି' ନାଟକ ଲେଖିବାକୁ ଗୋଟାଏ ଭୁଲ୍, ଆମେ
ଏଇ ନାଟକଟା ଲେଖିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ କାହିଁକି ?

ଶେଲ ॥ ଏଇ ନାଟକ ଲେଖେଇ ମୁଁ ତମ ଜୀବନର ରହସ୍ୟମୟ
ଘଟଣା ଗୁଡ଼ାକ ଲେଖେଇ ଆଣିବି... ତମର ସବୁ ଗୋପନୀୟ
ଘଟଣା ଜାଣିବି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଗୋପନୀୟ ? ରହସ୍ୟ ? ଜୀବନରେ ଗୋପନୀୟ ବୋଲି
କିଛି ନାହିଁ । ମଣିଷର ଲେଉଟର ସ୍ବରୂପ ଭିନ୍ନ । ଏଇ
କାମନା ଓ ଆକାଂକ୍ଷା ମାନଙ୍କରୁହଁ ଗୋପନୀୟତା ଓ ରହସ୍ୟ
ଜନ୍ମ ନିଏ ।

ଶେଲ ॥ ତମ କଥାରୁ ମୁଁ ଖୁବ୍ କମ୍ ବୁଝେ ନାଟ୍ୟକାର । କେବେ
ଗୋଟାଏ କଥା... ମୁଁ ଅଭିନେତ୍ରୀ ବୋଲି ଦୈତିକ
କାରଣରୁ ମତେ ଘଣ୍ଟା କରୁନା ତ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ସ୍ବାଭାବିକ) ସବୁ ନାଟ୍ୟ ସେମିତି ଅସହ୍ୟ ! ଗୋଟାଏ କଥାକୁ
କାରମ୍ଭାର ଉଠାନ୍ତି । ଜୀବନଟା ଏକ କରୁଣ ମହାକାବ୍ୟ
ହୋଇଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେମାନେ ମନେକରନ୍ତି ସେମିତି ଏଇଟା
ଗୋଟାଏ ଫାର୍ସ !! ତମ ପାଖରେ କଲା ବୋଲି କିଛି
ନାହିଁ... !! ଥିଲେ ସେଇ କାପୁରୁଷ ନିର୍ଲିପ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ
ପାଇଁ ତମେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ !!

ଶେଲ ॥ ଅନେକ ବର୍ଷ ପରେ ଆଜି ମୁଁ ନିର୍ଲିପ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକକୁ ଦେଖି-
ଥିଲି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଭାଷା ଫୁଟାଣି ଲେକଟାର ! ତାକୁ ମୋ' ନାଟକରେ
ଓନ୍‌ଡନ୍ କରି ବ୍ୟଙ୍ଗ କରିବି ।

ଶେଲ୍ ॥ ନାଟ୍ୟକାର ଜଣେ ପ୍ରତିହଂସା ପରାୟଣ ବ୍ୟକ୍ତି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ହଁ । ମୁଁ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବି ।

ଶେଲ୍ ॥ ଶିଏଲ୍, ଇଣ୍ଟେରେଷ୍ଟିଂ । (ଟିକିଏ ଘୃଷ୍ଣ ଆସି) ସତରେ...
ସ୍ୱା' ଆଗରୁ କୌଣସି ନାଟ୍ୟକାର ସହୃଦ ଏତେ ନିବଡ଼
ଭାବରେ ବସ୍ତୁ ନଥିଲା । ତମକୁ ଜଣେ ମଉଜିଆ ଡୋକା
ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରେ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୋଟେ ନୁହେଁ । ମୁଁ ମଉଜିଆ ନୁହେଁ କି ଡୋକା ମଧ୍ୟ
ନୁହେଁ । ଜୀବନ ଯାଗ ଗୁଡ଼ାଏ ଫଟାରିସିକଳ ଗହଳରେ
ରହୁ ରହୁ ତମେ ଗାନ୍ଧୀୟୀକୁ ଚିହ୍ନି ପାରୁନା...

ଶେଲ୍ ॥ ସବୁ ସିରିଅସ୍ ଲୋକକୁ ଦେଖିଲେ ମଜା ଲାଗେ... ଏଇ
ଦେଖୁନା... ଯେମିତି ଖୋକାଭାଳ...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଖୋକା ଭାଳ ! ହଁଃ ! ସାଂପ୍ରତିକ ମସ୍ତିଷ୍ଟିକାର
ଗୋଟାଏ ପ୍ରତୀକ... ଗୋଟାଏ ଚୂଢ଼ାୟ ଶ୍ରେଣୀର ମୂଲ୍ୟବୋଧ-
ହୀନ, ସ୍ୱାର୍ଥପର, ଉପକାଳପୂର୍ଣ୍ଣ ଅମଣିଷ !

[ଭିତରୁ ଟେଲିଫୋନ୍ ଶବ୍ଦ ଏବଂ ନାଟ୍ୟକାର
ଯାଇଛନ୍ତି ଭିତରକୁ]

ହଁ... ହଁ... ନିଶ୍ଚୟ... ଠିକ୍ ଅଛି... କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଏ ବିଷୟରେ
ସ୍ପଷ୍ଟ କଥାବାକ୍ସ କରିବାକୁ ଚାହେଁ... ଓ. କେ... ମୁଁ ଶନିବାର
ପହଞ୍ଚିବି । (ଫୋନ୍ ଗ୍ରହଣ ଦେଇଛି)

ଶେଲ୍ ॥ କିଏ ଫୋନ୍ କରିଥିଲା ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଆମ କଲେଜରୁ ମ୍ୟାନେଜିଂ ସେକ୍ରେଟାରି । ହୁଏତ ଏ
ନାଟକ ଲେଖିବା ପାଇଁ ଟ୍ୟୁଟରରୁ ବାହାର କରିଦିଆ ଯାଇ-
ପାରେ ।

ଶେଲ୍ ॥ କ'ଣ ତମେ କହୁଛ ନାଟ୍ୟକାର ? ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରୁନି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମାଧବ ଦାସ ମୋ' ନାଁରେ କୁଆଡ଼େ କମ୍ ଲେନ୍ କରିଛନ୍ତି...
ମୁଁ ଗୋଟାଏ ଅଭିନେତ୍ରୀର ଘରେ ଘନ ରାତି ପଡ଼ିଛି...
ଏଇଟା ଜଣେ ଅଧ୍ୟାପକର ନୈତିକ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା ପାଇଁ ଅନୁକୂଳ
ନୁହେଁ...

ଶେଲ୍ ॥ ଖୋବା ଭାଇ ଏତେ ଖରାପ ଲୋକ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ବରଂ ଏଇଟା ମୋ' ପାଇଁ ଝୁବ୍ ଏକ ଭଲ ଗୁଲେଡ଼ି ।
ମୁଁ ଆତ୍ମଲକ୍ଷି' କୁ ନେଇ ଗୋଟାଏ ଫିଲ୍ମ୍ କରିବି । ଓଡ଼ିଶାର
ସବୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ସହରରେ... ସବୁ Subdivisional
Head quartersରେ...

ଶେଲ୍ ॥ କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ? ମୋ ଜୀବନର କାହାଣୀଟା ତମ ପାଇଁ
ଏତେ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ କାହିଁକି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଏଇଟା ଅମ ଦେଶର ଲୋକଙ୍କର ନୈତିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧକୁ
ପରୀକ୍ଷା କରିବାର ସମୟ । ସତ କଥାକୁ କିଏ କେତେ ସତ
ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରୁଛି... ଯିଏ ସତ୍ୟକୁ ଗ୍ରହଣ ନ କରି
ପାରିବ ସିଏ ନିର୍ଲିପ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ ଭଳି ମୋ ନାଁରେ
influence କରିବ... ମୋର image ଖରାପ
କରେଇବ... ଆଉ ଅଧିକା ହବ କ'ଣ ?

ଶେଲ୍ ॥ ବାସ୍ତବିକ... ମୋ ପାଇଁ ଅପଣ ଅନେକ ହଇରାଣ ହେଲେ...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ପ୍ରିନ୍... ମୋ' ଉପରେ ଦୟା ଦେଖାଅ ନାହିଁ । ତମର
ମିଠା ମିଠା ଦୟାପୂର୍ଣ୍ଣ କଥା ଗୁଡ଼ାକ ଖୋବା ଭାଇଙ୍କ ପାଇଁ
ଶିକର୍ଷ କରି ରଖ ।

ଶେଲ୍ ॥ ତମେ ନିଜକୁ ଏତେ ବଳବାନ୍ ବୋଲି ଭାବ ? (ଟିକିଏ
ପରେ, ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କଠୁ ଉତ୍ତର ନପାଇ) ନାଟ୍ୟକାର,
ତମର ବୟସ କେତେ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ବୟସ ନ ଜାଣି ଏ ଯାଏଁ ସମ୍ପର୍କ ଆଗେଇ ଆସିଛି ।
ଜାଣିଲେ କିଛି ଅଧିକା ଲାଭ ହବ ?

ଶେଲ୍ ॥ ଘରେ ତମର ଆଉ କିଏ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଘରେ ଯଦି ଆଉ କିଏ ଆସନ୍ତା... ମୁଁ ଏଇଠି ଉପ ପାଖରେ
ପଡ଼ିଥାନ୍ତି କାହିଁକି ?

ଶେଲ ॥ କାହାକୁ ପ୍ରେମ କରୁଛ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ପ୍ରେମ ? ... (ଭାବ) ନା ।

ଶେଲ ॥ ବାପା ମା ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୃତ ।

ଶେଲ ॥ କେତେ ଦିନ ହେଲା ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଅନେକ ଦିନରୁ ।

ଶେଲ ॥ ବାପା ? ବାପାଙ୍କ ମୁହଁଟା ମନେ ପଡ଼ୁଛି ? ବାପାଙ୍କ ସ୍ମୃତି
ମନରେ ଆସୁଛି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ହଁ ମନେ ପଡ଼ୁଛି ।

ଶେଲ ॥ କ'ଣ ମନେ ପଡ଼ୁଛି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଖୁବ୍ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହେଇଥିଲା ।

ଶେଲ ॥ ବାପା କ'ଣ କରୁଥିଲେ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଗୁପ୍ତ । ଆମର ଅନେକ ଗୁପ୍ତ ଜମି ଥିଲା ।

ଶେଲ ॥ ତାପରେ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଧାନ ଚିତା ହେଇ ଆମର ଟଙ୍କା ଆସେ । ବାପାଙ୍କ ନାଁରେ
ଦୁଇ ଦୁଇଟା ହାଇସ୍କୁଲ ଥିଲା । ଦିନେ ରାତିରେ... ମୁଁ
ବାପାଙ୍କ ପାଖରେ ଶୋଇଛି ହଠାତ୍ ହଇହଇ ଚିତ୍କାର ଶୁଣି
ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ଗଲା ଦେଖିଲି ଆମଘରେ ନିଆଁ ଲାଗିଛି । ବାପା-
ଙ୍କର ପୁରୁଣା ଶଙ୍ଖମାନେ .. ରାଜନୈତିକ କାରଣ... ବାପା
ଚାକିରୀର ଭକ୍ତ ଥିଲେ... ସେଇଟା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ
ଅସହ୍ୟ ଥିଲା... ।

ଶେଲ ॥ ତାପରେ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଗୁରୁପଟେ ନିଆଁ । ବାପା ମତେ ଜାଗୁଡ଼ି ଧରି ଠିଆ ହେଇ-
ଥାନ୍ତି... ମୁଁ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲି... ଗୁରୁଜଣ ଦୀର୍ଘକାଳ
ଲୋକ କଟୁଣ ନେଇ ପହଞ୍ଚିଗଲେ... ମୁଁ ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ

ଲଗି ଆସିଲୁ... ସେମାନେ ମତେ ପଲେଇ ଦିବାପାଇଁ
 କହଲେ ଓ ସେଇଥିରୁ ଜଣେ ବାପାକୁ କଟୁଣରେ ହାଣିବାକୁ
 ଲାଗିଲୁ... ନିର୍ମମ ଭାବେ । ବାପା ମତେ ଧରିଆନ୍ତୁ...
 ତାଙ୍କର ହାତ ଗୋଡ଼ା କଟା ହେଲୁ... ପିର୍ ପିର୍ ରକତ
 ଗୁଡ଼ାକ ମୋ' ପାଟି ଭିତରେ ପଶି ଯାଉ ଥାଏ... ତା'ପରେ
 ତାଙ୍କ ବେକଟା... ଏବଂ ସେ ସେଇଠି ସେମିତି ତଳି
 ପଡ଼ିଲେ । (ନିଷ୍ଠୁର ଭାବରେ) ଆଉ କିଛି ଶୁଣିବ ?
 ମୋ' ଜୀବନ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଉ କିଛି ସେମାଣିକ୍ ସୁନ୍ଦର
 ଘଟଣା...? କ'ଣ ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଁ ?

ଶେଲ୍ ॥ ମୁଁ ଜାଣେ... ତମ ଜୀବନରେ ଏମିତି ଗୋଟାଏ କିଛି
 ଦୁଃଖର କାହାଣୀ ଥିବ... ନ ଦେଲେ ଅଥବା ଏମିତି ନିରୁ
 ବର୍ଜଣ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି କାହିଁକି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଏ ଘଟଣାର ଆଦୌ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ବ ନାହିଁ । ସ୍କୁଲରେ
 ଯୈନ୍ୟମାନେ ଆନ୍ତରିକ କରୁଣ, ନିର୍ମମ ଭାବରେ ମରୁଛନ୍ତି ।
 ଲୋକେ ଅଥବା ମଣିଷ ଜୀବନ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ବ ଆସେପ
 କରନ୍ତି, ଦିନେ ନା ଦିନେ ମରବାକୁ ହୁଏ; କିଏ କେଉଁ
 ଭାବରେ... ସେଇଥିପାଇଁ ବହୁଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ମଉଜ
 ବର... ତମେ ଜିଦି ଯାଇଛୁ ଶେଲ୍... ମୋର ଶୁଭେଚ୍ଛା
 ନିଅ—

ଶେଲ୍ ॥ ତମେ ମୋ ପ୍ରତି ଏତେ ନିଷ୍ଠୁର ହୁଅ କାହିଁକି ନାଟ୍ୟକାର ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଓଃ ! ତମେ ତା'ର ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଁ ? ନା...
 ଜାଣିଶୁଣି ତମେ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଖେଳୁଛ... ଖେଳିବା
 ତମର ଆନ୍ତରିକ ଶେଷ ହେଇନି... ସେଇଥିରୁ... ସେଇ
 ପିକ୍‌ନିକ୍ ପରଠାରୁ ତମେ ତମେ ମୋ' ସାଙ୍ଗରେ...

ଶେଲ୍ ॥ (ନାଟ୍ୟକାରର ପାଟିରେ ହାତ ଦେଇ) ଆଉ, ଆଉ
 କିଛିବାକୁ ପଡ଼ିବନି, ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁନି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୁଁ ଜାଣେ... ତମେ ମୋ' ଅହଂତାକୁ ଭାଙ୍ଗି ଦେବାକୁ ଚାହୁଁ...
ମୋ ପାଟିରେ ମୋ' ଶୁଣିବାକୁ ଚାହୁଁ ଯେ ମୁଁ ତମ ପାଇଁ...

ଶେଲ ॥ (ତା' ଆଖିରୁ ଦୁଇ ଟୋପା ଲୁହ ଗଡ଼ି ଯାଇଛି) ତମେ
ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମତେ ଭଲ ପାଅ ବୋଲି କହୁବା ପାଇଁ କାହିଁକି
ଯେ କୁଣ୍ଡାବୋଧ କର... ମୁଁ ବୁଝି ପାରେନା...

[ନାଟ୍ୟକାରର ମୁଣ୍ଡର ବାଳଗୁଡ଼ିକୁ ସାଢ଼ିଲୁ ଥିବା
ଅବସ୍ଥାରେ ପଶି ଆସିବୁ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ...ନାଟକର
ପ୍ରଯୋଜକ]

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ (ପଶି ଆସି) ଆଇ ଆମ୍ ସରି...

ଶେଲ ॥ ଆସନ୍ତୁ, ଆସନ୍ତୁ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଆରେ... ସିଦ୍ଧାର୍ଥ !

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ହେଲ ? କାମ ହେଲ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ବିରକ୍ତ ହୋଇ) ଅଭଦ୍ରଙ୍କ ଭଳି ହୁଅନା କହୁଛି ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଏସ୍ତା ତ ? ଆମେ କଥାଟାକୁ ସିଧାସଳଖ କହିଲେ ହେଲୁ
ଅଶ୍ରୀଳ... ଅଭଦ୍ର... ଆଉ ସେଇ କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ସୋଡ଼େଇ
ଲୁଚେଇ, ମୁଣା ପିନ୍ଧି କଲେ ସେଇଟା ହବ... ଭଦ୍ରାମୀ !!

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସେଇଥିପାଇଁ ନାଟକରେ ମେକ୍ ଅପ୍ ନିଆଯାଏ ।

ଶେଲ ॥ ମୁଁ କ'ଣ ନେଇ ଆସିବି ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ବାବୁ ?

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ହଁ, ଗରମ କଫି କିନ୍ତୁ... ଅବଶ୍ୟ ଶେଲର ଦେହରେ
କ୍ୟାଟ୍‌ଟା ଥୋଇ ଦେଲେ ବି କଫି ତିଆରି ହେଇଯିବ...

ଶେଲ ॥ ମତେ ଗୋଟାଏ ହଟର୍ ମନେ କଲେ କି ?

(ଭିତରକୁ ଯାଇଛି)

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଉଣା ଅଧିକେ ସେସ୍ତା ନୁହ ଆଉ କ'ଣ ? ନାଟ୍ୟକାର
ଜାଣିଥିବେ । କୋଳରେ ଶୋଇଥିଲେ ତ... (ଶେଲକୁ
ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି) ଯିବି ଭିତରକୁ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ସାହବ ?

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଆରେ... ଲୋକଟା ମୋ' ସାଙ୍ଗରେ ଆସୁଥିଲା ସେ...
ରହିଲା କୋଉଠି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ରବି ବାବୁ... ରବି ବାବୁ...

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ବିଶେଷ ଦରକାର ଥିଲା ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ନୂଆ ସିନିଆ ପଡିଆ'ନ୍ତେ... ଆଜ୍ଞା ମୁଁ ବାହାରୁ ଦେଖି
ଆସେ... (ଯାଇଛି...)

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ (ଘୁରୁ ଘୁରୁ ରୁମ୍‌ଟି ଦେଖୁଛି ଓ ଝରକା ପଟେ ଶେଲକୁ
ସ୍ମୃତି)

ଶେଲ ॥ (ଦୁଇ ମଗ୍ କଫି ନେଇ ଆସି) ନାଟ୍ୟକାର ?

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ନାଟ୍ୟକାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କର ସନ୍ଧାନରେ ବାହାରକୁ ଯାଇ-
ଛନ୍ତି । ତମେ ବସ ଶେଲ, ତମର ଓ ମୋର ବସି କଫି
ପିଇବା ।

ଶେଲ ॥ (ଇଂରିଜ କରି, ଦୁଷ୍ଟାମୀ ହସ ହସି) ନାଟ୍ୟକାର ନିଜେ
ନିଜେ ଗଲେ ନାଁ । ମୋ' ସାଙ୍ଗରେ ଏକଲ କଫି ଖାଇବାର
ସୁଯୋଗଟା ଆପଣ ଡିଆର କଲେ ?

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ତମ ସାଙ୍ଗରେ କଫି ଖାଇବାଟା କ'ଣ ଗୋଟିଏ ସୁଯୋଗ ?
ବିଥର୍କ ପିଇବା ଉଚିତ ।

ଶେଲ ॥ (ପାଝରେ ବସି) ସେୟାତ ! ଏଇଠି ଏଇ ଗରବ ଶେଲ
ଦାସ୍‌ର ଘରେ ପ୍ରଯୋଜକ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ବର୍ମା କ'ଣ କଫି ପିଇବା
ଉଚିତ ? ସିଏ ମତେ ନେଇ କୌଣସି ଫାଇରଷ୍ଟାର୍
ହୋଟେଲ୍‌ରେ ଲଜମ୍ ଜିନ୍ ବିଦେଶୀ ଖାନା ଖାଇବା
ଦରକାର ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ବର୍ମା କ'ଣ ସେଥିପାଇଁ କେବେ ମନା କରିବ ?
(ଗାଲକୁ ଟିପି ଦେଇ)

ଶେଲ ॥ (ଟିକିଏ ଦୂରକୁ ଘୁଞ୍ଚିଯାଇ) ମତେ ସେମିତି ବିଧି ଭାବିବେଳ !

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ କେମିତି ବିଧି ?

ଶେଲ ॥ ସେମିତି ବୋଲି ଆପଣ ଭାବୁଛନ୍ତି !

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ (ପାଖକୁ ଲାଗି ଆସି, ତା' ହାତକୁ ଧରି) ସୁନ୍ଦର
ନେଲୁ ପଲ୍ଲସ୍ !

ଶେଲୁ ॥ ଦେଖନ୍ତୁ... ମୁଁ ଏନ୍ତେକି...

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ କା' ସାଥରେ ? ନାଟ୍ୟକାର ?

ଶେଲୁ ॥ କହି ପାରିବନି ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଓ' ଲଜ ? ଆଜ୍ଞା ଉତ୍ତଳେକ ମୋର ଚିହ୍ନ ?

ଶେଲୁ ॥ ଆପଣ ଚିହ୍ନିବେନି । ସେ ଡ୍ରାମାର ଧାର ଧାରେନା...

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ତା' ହେଲେ ?

ଶେଲୁ ॥ ସେ କଲେଜରେ ପାଠ ପଢ଼ାନ୍ତି...

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଅଧ୍ୟାପକ ?

ଶେଲୁ ॥ ହଁ... !

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ବେଶ୍ ଜା ହେଲେ ! ଅଧ୍ୟାପକ ଲାଲପ୍ରେସ୍‌ରେ ବସି
ବିଦ୍ୟାଚର୍ଚ୍ଚା କରୁ କରୁ ଏପଟେ ଚଢ଼ିଯା ଫୁରୁର...

ଶେଲୁ ॥ ଦୁଷ୍ଟ, ଅଗ୍ରହ ! (ଉଠି ଯାଉଥିଲା) ମୋର ଭବିଷ୍ୟତ
ନଷ୍ଟ କରିବେ ଆପଣ... !

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ (ପଶ୍ଚାତ୍ତାପ କାନ୍ଦୁ ଧରୁ ଧରୁ) ଆହା... ଯାଉଛ କୁଆଡ଼େ... ?
ଏମିତି ଟିକିଏ ଗେଲ ଆଦର କରି ପକେଇଲେ ଭବିଷ୍ୟତଟା
ନଷ୍ଟ ହେଇ ଯାଉଛି... ?

ଶେଲୁ ॥ ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ମୋର ପ୍ରାଣେ ଭୟ ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ (ଉଠି) କାର୍ତ୍ତିକ ? ମୁଁ ବାସ ନା ଭଲୁ ?

ଶେଲୁ ॥ କୌଣସି ଏକ ହଠାତ୍ ଜନ୍ମ !

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ମାଂସାସୀ ଜନ୍ମ ?

ଶେଲୁ ॥ ହଁ ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ରବି ଦାସ୍ ଆଉ ନାଟ୍ୟକାର ?

ଶେଲୁ ॥ ସେମାନେ ଅନେକ ଭଲ ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ତମର ବରକୁଳ ଡାକବଙ୍ଗଳା କଥା ମନେ ପଡ଼ୁନି ?

ଶେଲୁ ॥ ସେଇଟା ଆତ୍ମଲିପି ନାଟକର ଗୋଟିଏ ମୁଖ୍ୟ ଘଟଣା ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ବାଃ ! ନାଟ୍ୟକାର ସେ ହିନ୍ଦୀ ଲେଖିଲଣି ?

ଲେଲି ॥ ସକାଳେ ଲେଖାହେଲା...

[ହଠାତ୍ ରବିଦାସ ପ୍ରବେଶ କଲେ
ପଛେ ପଛେ ନାଟ୍ୟକାର]

ରବିଦାସ ॥ ଏହା ଗୁଲିଚିଟି ବାବୁଙ୍କର ? ଆପଣଙ୍କୁ କିଏ କହିଲା
ଏଇଠି ଆସି ଡ୍ରମଟିବ୍ କରାଯାଉ ? ମୁଁ ମନା
କରିଥିଲି ନା ?

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ବାଃ ! ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବି ମୁଁ... ‘ଆସୁଲିସି’ ନାଟକର
ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ପର... ଆଉ ଆପଣମାନେ ନାଁ କମେଇବେ...!!!
ଆମେ ଟିକିଏ ହିରୋଇନ୍‌କୁ ନେଇ ଫୁଲି ମଧ୍ୟ କରି ପାରିବୁ
ନାହିଁ ?

ରବିଦାସ ॥ କର, ଆରମ୍ଭ କର ବାବା... ମୋର ଆପତ୍ତି ନାହିଁ...
ନାଟକଟା ଯେତେବେଳେ flop କରିବ ସେତେବେଳେ
ମତେ କହିବନି ଆଉ !

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଦେହହକାର ଟଙ୍କା ପେମେଣ୍ଟ ହଉଛି ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ...
ନାଟକ flop କରିବ ? ତାପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କର
ନାକରେ ଦଉଡ଼ି ଲାଗେଇ ଟାଣି ଦେବୁନି ଆମେ ? ହକ
ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଛୁଟି ?

ରବିଦାସ ॥ ହଁ... କ’ଣ ଲେଖିବ ସେ ସିନ୍‌ଟା ଆଣିଲା ନାଟ୍ୟକାର...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ Scriptଟା Bedroom table ଉପରେ ।

(ରବିଦାସ ଭିତରକୁ ଯାଇଛି)

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ରବିବାବୁଟା ଖୁବ୍ talented, ନୁହେଁ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଜାନ୍ ଗୁଲିପିବ ପଛେ, ନାଟକଟାକୁ successful
କରିବନି ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ସେଇଥିଲାଗି ତାର ସବୁ ଉତ୍ସାହ ମୁଁ ସହଯାଏ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ହେଃ ! ଉତ୍ସାହ ଆଉ କ’ଣ ? ସେ ତମକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ
ପାଏ । ବଡ଼ଭଲ ଭଲ ! ସେଇଥିପାଇଁ ଟିକିଏ ମୁରବା-
ପଣିଆ, ଆଉ କ’ଣ ?

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଆଜ ନେତ୍ରର ମାଇଣ୍ଡ୍ ।

ରବିଦାସ ॥ (ପ୍ରବେଶ କରି) ନାଟ୍ୟକାର ! ଦ୍ଵିତୀୟ ଦୃଶ୍ୟଟା ପଢ଼ ।
ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୁଁ କହୁଛି ନା ନିଜ ନାଟକ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ମତେ ଭଲ
ଲୁଗେନା...

ରବିଦାସ ॥ ତମ ଅକ୍ଷର ପଢ଼ିବା ମୁସ୍ଲି ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଦେଖ, ଡିରେକ୍ଟର ! ନୋ' ପଢ଼ାପଢ଼ି ବିଜ୍ଞାନେସ୍,
ଆକ୍ଟିଂ କରି ମତେ ବୁଝାଇ ଦିଅ... ଏଇଠି ଗୋଟାଏ
ଲିଭିଂ ରିହାରସାଲ୍ ହେଇ ଯାଉ !!

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ହଉ ।

ରବିଦାସ ॥ (ପାଣ୍ଡୁଲିପିଟି ପଢ଼ି) ତା' ହେଲେ ଯିଏ ଯାହା ସେଲ୍
କରି । ନାଟ୍ୟକାର ନିଜେ ନାଟ୍ୟକାର ଭୂମିକାରେ
ପ୍ରଯୋଜକ ନିଜେ ପ୍ରଯୋଜକ ଭୂମିକାରେ...

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ...?

ରବିଦାସ ॥ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ତ ତା'ଙ୍କ ଭୂମିକା ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଲେଣି...
(ପକେଟରୁ ଟୁଇସ୍ଟିଲ୍ ବାହାରକରି ବଜେଇଲେ)
Now... start— !! (ବଡ଼ ପାଟିରେ ଡାକିଲେ)
ଗୁମ୍‌ଗୁ ପହଲିମାନ୍ ! ଗୁମ୍‌ଗୁ ପହଲିମାନ୍ !!

ଗୁମ୍‌ଗୁ ॥ ଅବଧାନ୍ !

ରବିଦାସ ॥ ବର୍ତ୍ତମାନ୍ ନାଟକ ରହାସାଲ୍ ଆରମ୍ଭ ହେବ ।

ଗୁମ୍‌ଗୁ ॥ (ଟ୍ରୁଙ୍ଗ୍ ଛୁଣ୍ଟି ବାହାର କରି) କାହା ବେକରେ ଛୁଣ୍ଟି
ପଡ଼ିବ ଅବଧାନ୍ ?

ରବିଦାସ ॥ ଆବେ ଛୁଣ୍ଟି କେ ବଜେ... ଏଇଠି ଦୃଶ୍ୟ ବଦଳିବା ଉଚିତ
ଶୀଘ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କର ।

ଗୁମ୍‌ଗୁ ॥ ହଜୁର !

ରବିଦାସ ॥ ଲାଇଟ୍ ଅଫ୍...!!

ଗୁମ୍‌ଗୁ ॥ ହଜୁର । (ଯାଇଛି)

[ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧାର ହେଲା ଏବଂ ପରେ ପରେ ଝାସ୍‌ଝାସ୍ ଝାସ୍‌ଝା ରଙ୍ଗୀନ ଆଲୋକର ଭ୍ରାନ୍ତି ଭିତରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ କହୁଥିଲେ; 'ଆଲୋକ'... 'ଆଲୋକ' କିନ୍ତୁ ମଞ୍ଚ ଉପରକୁ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟ ଆଲୋକ ଆସିଲା ନାହିଁ । କେବଳ ବସନ୍ତ ରଙ୍ଗ ଲୁହ ଏ... ଧୋଇ ହେଇ ଯାଇଥିବା ସୁନ୍ଦର ଭଲ, ତାରି ଭିତରେ ଦେଖାଗଲା ନିର୍ଲିପ୍ତ ସାଙ୍ଗରେ ଶେଲ ଦ୍ଵୟତ ଚାଲୁଛି ଏବଂ ଆଉ କେତେବେଳେ ଦ୍ଵୟତ ଶେଲ କାହାକୁ ଯେମିତି ଅପେକ୍ଷା କରୁଛି । ସେମିତି ଏକ ନିର୍ଜନ ପ୍ରଶାନ୍ତମାଣ ଅବସ୍ଥାରେ ତା'ର ଦେଖାହେଇଛି ରବିଦାସ ଓ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ସହିତ । ରବିଦାସ ତାକୁ ଡାକି ନେଇଛି ଏବଂ ଦିନକଣ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ମଞ୍ଚର ଆଲୋକ ପୁଣିଥରେ ଘୁରିଯାଇଛି ଓ ତାରି ଭିତରେ ଶୁଭୁଛି ନିର୍ଦ୍ଦେଶକର ସ୍ଵର ।]

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ 'ଅହଲ୍ୟା' ମୋ' ଜୀବନରେ ଏକ ସୁନ୍ଦର ଘଟଣା । ଆମେ ନାଟକ ପାଇଁ ନାୟିକା ଖୋଜୁଥିଲୁ, ଏମିତି ଗୋଟିଏ ନାୟିକା... ଯେ ନାଟ୍ୟକାରକୁ ପ୍ରେରଣା ଯୋଗାଇ ପାରିବ... ଆମ ସାଙ୍ଗରେ ଟିକିଏ ବାହାରକୁ ଚାଲି ଯାଇ ପାରିବ ଓ ଅଭିନୟ କରୁଥିବ... ଏବଂ ସେତିକିବେଳେ ନାଟ୍ୟକାର ସହିତ ଶେଲର ପ୍ରଥମ ଦେଖା...

[ବର୍ତ୍ତମାନ ମଞ୍ଚର ଆଲୋକ ସ୍ଥିର ହେଲା ଏବଂ ସେଇ ସ୍ଥିର ଆଲୋକ ଭିତରେ ଦେଖାଗଲା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ନିଜେ ଗୋଟିଏ ଭ୍ରାତୃଭର ଭୂମିକାରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଗୋଟିଏ କାଳ୍ପନିକ କାର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପଦ୍ଧତିରେ ଯେମିତି ଶେଲ ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କ ପାଖରେ ଫୁଟି ଯାଇଛି । ଗାଡ଼ି ଚାଲିବା ଶବ୍ଦ ।]

ଶେଲ ॥ ଆଗର ଭୟଙ୍କର ଅନ୍ଧାର...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ତୁର ମାଡୁଛି ?

ଶେଲ ॥ ଆପଣ ପାଖରେ ଅଛନ୍ତି ସେ—

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଝରକା ଜାତଟା ବନ୍ଦ କରିଦେବ ? (ଗୋଟିଏ କାଳ୍ପନିକ
କାଟ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ଗଲେ)

ଶେଲ ॥ ନା, ନା, ଆଉ । ଚିଲିକା କୁଳର ଏ ପବନଟା ବେଶ
ଭଲ ଲାଗୁଛି ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଦରବାଜା ଠିକ୍ ସେ ବନ୍ଦ କରାଯିବ ବାବୁଜୀ ! ନହଁ ତୋ
ଏକସିଡ଼େଣ୍ଟ ହୋ ଜାଏଗା...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଠିକ୍ ହେଁ ।

ଶେଲ ॥ ଇସ୍ ! ଗୋଟାଏ କୋକଣିଆଳୀ !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ବହୁତ ମିଳିବେ ।

ଶେଲ ॥ ଏକବାରେ ଜିଅନ୍ତା କୋକଣିଆଳୀଟେ—

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କେମିତି ଦୌଡ଼ି ପଳେଇଲ, ଦେଖୁନା ?

ଶେଲ ॥ କୋକଣିଆଳୀ ଲୁହାକ ଖୁବ୍ ସିଆଣା, ନୁହ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଲୋକ କହନ୍ତି,

ଶେଲ ॥ ଜନ୍ମ ଜାଲ ପକାଇଲେ ଧର ପଡ଼ିଯିବ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ହେଃ ! ଜାଲରେ ପୁଣି କୋକଣିଆଳୀ ପଡ଼ିବ ! ଜାଲ
ଛୁଣିଯିବ !

(କିଛି ସମୟ ନୀରବତା)

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ବାବୁଜୀ ଯୁହଁ କିତନେ ଦିନ୍ ଠହରେଙ୍ଗେ... ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସିଂସେ ଦୋ' ବ୍ଲର ଦିନ୍ !

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ କୋଇ କହ ରହା ଆ' ଯୁହଁ ଆଜିବାଜୁ ମେଁ କହଁ ଏକ
ଦେଶ ମନ୍ଦର ହେଁ... ନାଗସୁନା କହୁତେ ହେଁ...
ଚଲାୟେ ବାବୁଜୀ କଲ୍ ସୁବହ ଓହଁ ଜାଏ ଗେ...

ଶେଲ ॥ ସତରେ ! ନାଗସୁଣୀ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଜାଗା ବୋଲି ଶୁଣୁଛି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ପାହାଚ ଚଢ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ତମେ ତ ଚଢ଼ି ପାରିବନି !

ଶେଲ ॥ ଆପଣ ଅଛନ୍ତି, ହାତ ଧରି ଉଠେଇ ନେଇ ଯିବେ !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ବହୁତ କଷ୍ଟା ଗଛ... ଦେଖି ଚାହିଁ ନ ଆସିଲେ ଲୁଗାରେ ଲାଗି ଅଟକି ଯିବ ।

ଶେଲ ॥ କଷ୍ଟାର ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନ ଅଛି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କଷ୍ଟାଟା ତମ ଆମ ମନ ପରି ଅନ୍ଧମ ଓ ଅପକ୍ଷୀ ।

ଶେଲ ॥ କଷ୍ଟା ନଥିଲେ ରଜ୍ଜୀନ ପାଶୁଡ଼ାମାନେ ନିଜକୁ ଅନେକ ଅସହାୟ ମନେ କରନ୍ତେ !

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ବାବୁଜୀ ଯୁଦ୍ଧା ସେ ଘାଟ୍ ରୋଡ୍ ଶୁରୁ ହୁଅ... ଉପର ଲେ ଜାଏଙ୍ଗେ ?

ଶେଲ ॥ ଚଲେ ଉପର ଯାଏଁ ଗେ !

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ତା'ମାନେ ଆରପଟକୁ ଚାଲି ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଟ୍ରାଫିକ୍ ଆସିଲେ ଅସୁବିଧା, କାର୍ ବୁଲେଇ ହବନି ।

ଶେଲ ॥ ତା'ହେଲେ... ଏଇଠି ଅଟକିବା ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଏଇଠୁ ଦେଖିନେବା ।

ଶେଲ ॥ ଡ୍ରାଇଭର, ଗାଡ଼ି ରେକୋ !

[ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଗାଡ଼ି ରଖି, କାଲ୍‌ଜକ ଦୁଆର ଖୋଲି wings ପାଖକୁ ଯାଇଛି । ହଠାତ୍ ଗାଡ଼ି ଅଟକିବା ଘେ, କାଲ୍‌ଜକ ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇ ନାଟ୍ୟକାର ଓ ଶେଲ ଅନ୍ଧାର ଆଡ଼କୁ ଯାଉ ଯାଉ]

ଶେଲ ॥ ଅନ୍ଧାରଟା ବଢ଼ିଆ...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୁହଁକୁ ମୁହଁ ଦିଶୁନି...

ଶେଲ ॥ ଆଃ !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କ'ଣ ହେଲା... ?

ଶେଲ ॥ କଷ୍ଟାଟେ... !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ହସି ହସି) ଭୁଲିବା ଆରମ୍ଭ ହେଇନି; କଣ୍ଠା ପତ୍ତିଲଣି
ଗୋଟିରେ ?

ଶେଲ ॥ (ଦିନିକି) ଆଜ୍ଞା, ଗୋଟିଏ କଥା ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କ'ଣ ?

ଶେଲ ॥ ମୋ' ଉପରେ ଆପଣଙ୍କର ଧାରଣା କ'ଣ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ଟିକିଏ ଚାହିଁବାର...) ଗୋଟିଏ ଝିଅ ବୋଲି ।

ଶେଲ ॥ ଖାଲି ସେତିକି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଆଉ ଅଧିକ କ'ଣ ଚାହୁଁବ ? ଝିଅ... ମାନେ... ଝିଅ...

ଶେଲ ॥ (ଦୁଃଖ ଅଭିମାନର ସ୍ଵର) ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କ ମୁହଁରୁ ଅତି କିଛି
ଅଧିକା ଆଶା କରୁଥିଲି । ଆପଣମାନେ କ୍ୟାରେକ୍ଟର
study କରନ୍ତି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଆଉ କ'ଣ ଅଧିକା ଶୁଣିବ ?

ଶେଲ ॥ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଝିଅ, ଏକଥା ଆପଣଙ୍କଠାରୁ ମୁଁ ବେଶୀ ଜାଣେ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଅବଶ୍ୟ, ଗୋଟିଏ ଝିଅ ନିଜକୁ ଯାହା ଜାଣେ ସେତିକି !

ଶେଲ ॥ ପୁଅ ମାନେ କ'ଣ ଝିଅ ମାନଙ୍କୁ ଅଧିକା ଚିହ୍ନିବ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ନ ଚିହ୍ନିଲେ ବି ଚିହ୍ନିଲି ଭଳି ବଡ଼ ବଡ଼ କଥା କହନ୍ତି ।

ଶେଲ ॥ ଆପଣ କ'ଣ ଚିହ୍ନିଲେ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କହୁଲିନା ଗୋଟିଏ ଝିଅ ବୋଲି ! ଝିଅଙ୍କର ଭଲ ନା
ନାହିଁ, ଗୋଟିଏ ଝିଅକୁ ମୁଁ କେବଳ ଝିଅ ବୋଲି ଜାଣେ,
ଗୋଟିଏ ଅଧିକା କିମ୍ବା ଉଣା ନୁହେଁ ।

ଶେଲ ॥ (ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କ କାନ୍ଧରେ ଏକ ମୁହଁ ବାପୁଡ଼ା ଦେଇ)
ଓଃ ! ଏତେ ସବୁ କଥା ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ଠାରୁ ଶୁଣିବାକୁ
ଚାହେଁନା, ମୋ' ସମ୍ପର୍କରେ ଆପଣଙ୍କର ଧାରଣା କ'ଣ ?
ମନେ ଦେଖିଲେ କେମିତିକି ଝିଅ ବୋଲି ଆପଣଙ୍କର
ମନେ ହୁଏ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସବୁ କଥା କ'ଣ କୁହାଯାଏ ?

ଶେଲ ॥ କୁହନ୍ତୁ, ପୁଅ !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କ'ଣ ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରଣା ଶୁଣିବାରେ ଆଗ୍ରହ ?

ଶେଲ ॥ ଓଃ ! ଭାରି ଫୁଟାଣି !!

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଥରେ ଅଧେ ଛନ୍ଦାଣ ମୁହଁରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଥିବା କୁରୁଡ଼ା ଭଲ,
ପ୍ରତିଟି ପାଦ ମପାଉଁପା... ସତର୍କ !!

ଶେଲ ॥ ମାନେ ? ବୁଝି ପାରିଲନି...!!

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମାନେ... ତମେ ଦେଖି ଏକ ଭଲ ବିଷୟ...

ଶେଲ ॥ ମତେ ଭଲ ଲାଗିଲାବଳି ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର କଥା କହୁବା ପାଇଁ
ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ କହୁନି । ମତେ ଭଲ ବିଷୟ ବୋଲି କେହି
କହିଲେ ଏକଥା ମୁଁ ଜାଣେ...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ତମେ ସେହିମାନଙ୍କ କଥା କହୁଚ ସେମାନଙ୍କ ଆଖିରେ ମୁଁ
ତମକୁ ଦେଖିନି । ମୁଁ ଏଇ ଦୁଇ ଭାରି ଦୂରର ଜଣାଶୁଣା
ଭିତରେ ଯାହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବୁ...

ଶେଲ ॥ ତା' ଭିତରେ ଭଲ ବିଷୟ ବୋଲି ଜାଣି ପକେଇଲେ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ହଁ ତ !

ଶେଲ ॥ ଏଇ ଯେ... ଏଇ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ତମର ହାତଧରି ମୁଁ
ଏମିତି ଚାଲିବି... ଏଇଥିରୁ କ'ଣ ଜାଣି ହେଉନି ମୁଁ
ଶରୀର ବୋଲି...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କାହିଁକି? ଏଥିରେ ଶରୀର ଗ୍ରହଣ କ'ଣ ଅଛି ? ଟିକିଏ
ସନ୍ଦେହ ହେଇ ଉଠିବା କ'ଣ ଶରୀର ?

ଶେଲ ॥ ଆସନ୍ତୁ ତୋଲି ଏ କଥା କହିଲେ... ଅନ୍ୟ ଏକ
ହେଇଥିଲେ...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ନା, ମୋ ମତରେ ଏ କୁଡ଼ା ଶରୀର ନୁହେଁ ।

ଶେଲ ॥ ମୋ ବାଣ୍ଟରେ ଆଗରୁ କିଛି ଗୁଳି ନାହାନ୍ତି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଗୁଳିବ ? ଗୁଳିବ କହୁବା ତ ଲୋକଙ୍କ ପ୍ରକୃତି ।

ଶେଲ ॥ ତଥାପି... କ'ଣ ଶୁଣିଛନ୍ତି... ପୁଅ... କୁହନ୍ତୁ...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଏ ସହରର ଡାକବଙ୍ଗଳା, ରେଣୁ ହାଉସ୍... ଓଁ ଶୁଭ ଲାଜି
ସବୁ ତମ କଥା କୁହନ୍ତି...

ଶେଲ ॥ ଆଉ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ରାଜଦାଣ୍ଡର ସର, ଓଁ ଓଁ ରଞ୍ଜା କୁଡୁଆ ସବୁ...

ଶେଲ ॥ ଆଉ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସମୁଦ୍ରକୂଳର ବାଲ ଓ କଫି ହାଉସ୍...

ଶେଲ ॥ ମୁଁ ସେଇଠିକ ସବୁ ଯାଏ ଦୋଳି... ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ହଁ,

ଶେଲ ॥ ଇସ୍ ! ମୋ' ଉପରେ କି ଖରାପ ଧାରଣା ହେଉନାହିଁ
ଆପଣଙ୍କର !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ହସିଲେ) କାହିଁକି ?

ଶେଲ ॥ ଆପଣ ସେରୁଡ଼ା ବିଶ୍ୱାସ କରିଗଲେଟି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ବିଶ୍ୱାସ କରିବି କାହିଁକି ? ତା' ହେଲେ ତମ ବିଷୟରେ
ଦି' ଦି'ଟା ଗପ ଓ କବିତା ଲେଖି ନଥାନ୍ତି !!

ଶେଲ ॥ (ଖୁସି ହେଇ) ଏଁ ! ମୋ' ବିଷୟରେ କବିତା
ଲେଖିଛନ୍ତି ? କାହିଁ... ଦେଖି... !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଫେରିଲେ... ଡାକବଙ୍ଗଳାରେ ଡାଏରୀ ଦେଖିବ...

ଶେଲ ॥ ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ମୋର ରୂପାର କଥା ମନେ ପଡ଼େ...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ରୂପାର ? ରୂପାର କିଏ ?

ଶେଲ ॥ ରୂପାର... ଯିଏ ହିମାଳୟ ପରି ଶୀତଳ ନୁହେ... ଉଷ୍ମ-
ପ୍ରସ୍ରବଣ ପରି ଉତ୍ତପ୍ତ... ପ୍ରତିଦିନ ମୋ' ପାଇଁ କବିତା
ଲେଖେ... ଆଜି ଆଜି କବିତା... ତା'ପରେ ଦେଖା-
ହେଲେ ଗପୁଥିବ... ଅଜସ୍ର... ଦଣ୍ଡା ଦଣ୍ଡା ଧରି...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ବରଷା !! ଗଲ କୁଆଡ଼େ ?

ଶେଲ ॥ ଶୁଣିଲି ପାଗଳ ହେଇଯାଇଛି... ବାହା ସାହା ହେଇ...
ପିଲା କୁଆ ଜଞ୍ଜାଳ ସହ ପାରିଲାନି... ସୁପ୍ତ ଦେଖୁଥିବା

ପ୍ରେମିକଟିଏ... କ'ଣ ଲିଆ ମନ... ବାସ୍ତବତା ସହ
ପାରେନା... (ଶୁଣିଲୁ ହସ ହସିଲୁ...)

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଆହା... ବିରାଗ... !!

ଶେଲ ॥ ଠିକ୍ ସେମିତି ଆପଣ... !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୁଁ... !!

ଶେଲ ॥ ଆପଣ ଏତେ ଭଲ ବୋଲି ଆପଣଙ୍କ ହାତଧରି ଏତେ ସମୟ
ହେଲା ମୁଁ ଏକ୍ସଟିଆ ଠିଆ ହେଇ ପାରିବି । ରବିରାଜ କିମ୍ବା
ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ବାବୁ ହେଇଥିଲେ...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ରବିବାବୁ ଓ ସିଦ୍ଧାର୍ଥବାବୁ ଉଭୟେ ତମର ପୂର୍ବ ପରିଚିତ,
ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ମୁଁ କିଛି ନ କହିବା ଉଚିତ !

ଶେଲ ॥ ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆପଣଙ୍କୁ ମୁଁ ବେଶୀ ବିଶ୍ୱାସ କରେ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୋର ଖୁସି ହେବା ଉଚିତ ।

ଶେଲ ॥ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତୁ... ଜୀବନରେ କୋଉଦିନ ଭାବି ନ ଥିଲି...
ଆପଣଙ୍କ ଭଳି ଜଣେ ବିଖ୍ୟାତ ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କର ହାତ ଧରି
ଏମିତି ଠିଆ ହେଇ ପାରିବି ବୋଲି...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଜଣେ ବିଖ୍ୟାତ ନାଟ୍ୟକାର ହିସାବରେ ତମ ସାଙ୍ଗରେ ମୁଁ
ଗସ୍ତ... ମୁଁ ଏଇଠି ଜଣେ ସାଧାରଣ ମଣିଷ... କହାତ
ସାଧାରଣ ମଣିଷ...

ଶେଲ ॥ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ ମୋର ବେଶୀ ଭର ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଭଲ କହିଲ ! ତମ ରୂପଟେ ଗୁଡ଼ାଏ ଅସାଧାରଣ
ଲୋକଙ୍କ ଭିତ୍ତ ବୋଲି ତମର ଦୁର୍ଘଟିକା... ସାଧାରଣ
ମଣିଷକୁ ଭରସା କିଛି ନାହିଁ ।

ଶେଲ ॥ ଅଗ୍ନି, ଗୋଟାଏ କଥା ପଚାରିବି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ପଚାର,

ଶେଲ ॥ ରାଗିବେନି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ନ ପଚାରିଲେ କେମିତି କହିବି ?

[ଠିକ୍ ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଡ୍ରାଇଭର କହିଲୁ...]

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ବାବୁଜୀ ଜଲ୍ଲୁ ଚଲିଯେ ! ରାତ୍ ଜ୍ୟାଦା ହୋ ଗୟା...)

[ସିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକ ପଛପଟ କରି ରଖିଲା... ଓ ନିଜେ ଠିଆହେଲା]

ଶେଲ ॥ ଡ୍ରାଇଭର ଡ୍ରାଇଭି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଫେରିବା ପାଇଁ ଆଦୌ ଇଚ୍ଛା ହେଉନା ।

ଶେଲ ॥ କାଲି କିନ୍ତୁ ଆପଣ ଖୁବ୍ ଗମ୍ଭୀର ଥିଲେ । ମୁଁ ଭରି ଯାଇଥିଲି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କାଲି ଆଉ ଆଜି ଭିତରେ ଅନେକ ଫରକ ।

ଶେଲ ॥ କେତେ ଫରକ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ଶେଲକୁ ପାଖକୁ ଟାଣି ଆଣି) ଅ-ନେ-କ, ଅ-ନେ-କ...!!

ଶେଲ ॥ (ଘୁଷୁ ଆସି) ଡ୍ରାଇଭର ଦେଖୁଛି...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଏ ଅନ୍ଧାର ଆଉ ଖୋଜିଲେ ବି ମିଳିବନା !

ଶେଲ ॥ ଆଉ, ପରେ, ଯିବା ବୁଲ ।

[ଉଭୟେ ଯାଇ ନିଜ ନିଜ ସ୍ଥାନରେ ବସିଲେ
ଫେରିବା ଦିଗକୁ ଅର୍ଥାତ୍ ଦର୍ଶକ ମାନଙ୍କୁ ପଛ
କରି ସମସ୍ତେ ବସିଲେ ଓ ପୂର୍ବଭଳି ଗାଡ଼ି
ଚଳେଇ ବୁଲିଲା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଓରଫ୍
ଡ୍ରାଇଭର । ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧାରର ହେଲା... ପୁନଃ
ଆଲୋକିତ ହେଲା ବେଳକୁ ରବିଦାସ ବସିତ
ଗୋଟାଏ କୋଣରେ ଚେୟାର ଉପରେ ।
ହାତରେ ବୋତଲ୍ ଓ ସେ ନିଜେ ପ୍ରାୟ
ନିଶା ଭିତରେ ବିଲୁନ । ପଛରୁ ଆସିତ
ଶେଲ...]

ରବିଦାସ ॥ ଶେଲ !

ଶେଲ ॥ ରବି ଭାଇ । ଏଇଠି ବସିତ ?

ରବିଦାସ ॥ ଅନେକ ସମୟ ଧରି, ଗାଡ଼ି ନେଇ କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥିଲ ?

ଶେଲ ॥ ଖଲକୋଟ ଘାଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ରବିଦାସ ॥ ସାଙ୍ଗରେ ନାଟ୍ୟକାର ?

ଶେଲ ॥ ହଁ, ଏଇଠି... ଏଇ ଝାପାସା ଅନ୍ଧାରଟାରେ ଏକା ଏକା
କଣ କରୁଛ ?

ରବିଦାସ ॥ ଅନ୍ଧାର ହିଁ ଭଲ ଲଗୁଛି, ଏଇଠି ବସ୍ ଶେଲ ।

ଶେଲ ॥ (ନଇଁ ପଡ଼ି) କିଛି କହୁବ ?

ରବିଦାସ ॥ ତୋ' ପାଖରେ ଏମିତି ଦେହକୁ ଦେହ ଘଷାଘସି ହେଇ
ବସିବାକୁ ଭଲ ଲଗୁଛି ।

ଶେଲ ॥ କିଛି କହୁବ ?

ରବିଦାସ ॥ କାହିଁକି କେଜାଣି ଡ଼ଲି କଥା ଆଜି ଖୁବ୍ ମନେ ପଡ଼ୁଛି ।
ଆଉ ଡ଼ଲି ବଦଳରେ ତଡ଼େ...

ଶେଲ ॥ ଡ଼ଲି ଅପା ତ ଅନେକ ଦିନରୁ ବାହା ହେଇ ଗଲାଣି ।
ଆଜି ଏମିତି ଛ' ବର୍ଷ ପରେ ତା' କଥା ମନେ ପକାଇ
ଲାଭ କ'ଣ ?

ରବିଦାସ ॥ ମଣିଷ ବଡ଼ ଅଭୂତ ଜନ୍ମୁ ଶେଲୀ । ସେ ଅନ୍ୟକୁ ଚିହ୍ନେନା
ନିଜକୁ ବି ଚିହ୍ନେନା...

ଶେଲ ॥ ତମେ ଠିକ କହୁଛ ରବିଭାଇ !

ରବିଦାସ ॥ ଡ଼ଲିକୁ ମୁଁ ଜାଣି ଜାଣି ହାରେଇଛି... ମୁଁ ଜାଣେନା ତଡ଼େ
ସିଏ କହୁଛିକି ନାହିଁ... ତୁ' ସେତେବେଳେ ଫୁଲ୍ ପିନ୍ଧା
ଛୋଟ ଝିଅ !

ଶେଲ ॥ ଡ଼ଲି ଅପା ମତେ ସବୁ କହେ ।

ରବିଦାସ ॥ ତା' କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲେ ମତେ ଦୋଷୀ ଭଲ ଲାଗେ...

ଶେଲ ॥ ତା' କଥା ମତେ କହୁ ଲାଭ କ'ଣ ରବିଭାଇ ! ଆଜି ସୁଦ୍ଧା
ତମର ଡ଼ଲି ଅପାକୁ ଭୁଲିଯିବା ଉଚିତ ଥିଲା ।

ରବିଦାସ ॥ ମୁଁ ପାରୁନି ।

ଶେଲ ॥ କିନ୍ତୁ ଭୁଲିବା ଛଡ଼ା ଆଉ ଉପାୟ କ'ଣ ?

ରବିଦାସ ॥ ତୁ' କ'ଣ ମୋ ପାଇଁ ଡଳ ହେଇ ପାରିବୁନି ?

ଶେଲ ॥ ମାନେ ?

ରବିଦାସ ॥ ସେ ଦାୟିତ୍ବଟା ତୁ' ନେ...

ଶେଲ ॥ କୋଉ ଦାୟିତ୍ବଟା ?

ରବିଦାସ ॥ ଡଳକୁ ଭୁଲେଇବା ଦାୟିତ୍ବ ।

ଶେଲ ॥ ସେଇଟା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ ।

ରବିଦାସ ॥ (ଶେଲୀକୁ ଜଡ଼ାଇ ଧରିଲେ) ସେଇଥିପାଇଁ କହୁଥିଲି...
ମଣିଷ ଖୁବ୍ ଅଭୂତ ! ତତେ ଯେ ମୁଁ ଖୁବ୍ ପିଲାଦିନୁ
ଦେଖିବି ସେଇଟା ମନେ ପଡ଼ୁନି ଏଇକ୍ଷଣି... ଡଳର
ମୁହଁଟା... ଡଳର ସବୁ ସ୍ମୃତି ତୋ' ଭିତରେ ହିଁ
ଦେଖିବାକୁ ପାଉଛି... ସେଇଥିପାଇଁ କହୁଥିଲି ତୁ' ଚାହିଁଲେ
ମୁଁ ଡଳକୁ ଭୁଲି ଯାଇ ପାରିବି...

ଶେଲ ॥ ହୁ... ରବି ଶୁଭ !! (ଦୁଃଖେଇ ଦେଇବି ପ୍ରାୟ ଧକ୍କା
ଦେଲା ଭଳି)

ରବିଦାସ ॥ ତୋ ଗୋଡ଼ ତଳେ ପଡ଼ୁଛି ଶେଲୀ ।

ଶେଲ ॥ (ଚିତ୍କାର କରି) ରୁପ୍ କର ! ଲଜ ମାଡ଼ୁନି ଏ କଥା
କହିବାପାଇଁ ? ଆଜି ମୋ' ପାଖରେ ଏଇ ମିଛ ଅଭିନୟ
ଦେଖାଉଛ ! ଲଜ ମାଡ଼ୁନି ସେ ଦିନର କଥା ମନେ
ପଡ଼ିଲେ ? ସେ ଦିନ ଯେମିତି ଗୋଟାଏ ଝିଅକୁ କାତର
ପରି ପ୍ରଜ୍ଞାଖ୍ୟାନ କରି ଦେଇଥିଲା !!

ରବିଦାସ ॥ ଶୁଣ ଶେଲୀ... ମୋ କଥା ଶୁଣ ! (ଦୃଷ୍ଟି ଧରିବାକୁ
ଚେଷ୍ଟା କଲା)

ଶେଲ ॥ କିଛି ଶୁଣିବାକୁ ଚାହେଁନା... ମୁଁ ତୁମକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରେନା...
ତୁମକୁ ସେ ଆଖିରେ ମୁଁ କେବେ ଦେଖିନି... ଦେଖିବିନି
ମଧ୍ୟ ! (ଭୁଲିଗଲା ନିଜକୁ ମୁକ୍ତ କରି...)

ରବିଦାସ ॥ ଶେଲୀ... ପିଲା ! ଶୁଣି ଯା' ...

ଶେଲ ॥ (ଦୂରରୁ) କିଛି ଶୁଣିବିନି: ତମେ ମାତାଲ ହେଇ
ଯାଇଛ... ତମ ଭିତରେ କିଛି ନାହିଁ...!!

[ବୁଲିଗଲା ଦୂରକୁ । ଆଲୋକ ଲିଭି
ଆସିଲା ବେଳକୁ ହଠାତ୍ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ପଣି
ଆସିଲେ । ପୁଣି ଆଲୁଅ ଜଳିଲା]

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଆଜ୍ଞା, ଡିରେକ୍ଟର ସାହେବ... if you don't
mind... ଏଇଠି ଗୋଟାଏ ସଜେସନ...!

ରବିଦାସ ॥ କ'ଣ ?

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଅବଶ୍ୟ, ମୋ'ର କିଛି କହୁବା କଥା ନୁହେଁ... ତମ
ଭୋଲ୍‌ଟା ତମେ ନିଶ୍ଚୟ ଭଲ କରୁଛ... ତେବେ, ଏଇ
ଯାଗାଟାରେ ତମର ପୁରା ମାତାଲ୍ ହେଇ ଶେଲୀର ଗୋଡ଼
ତଳେ ପଡ଼ିଯିବା କଥା ଉଚିତ ହେଲା ?

ରବିଦାସ ॥ ହେ ! ଆପଣ ବସିଲେ...

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଦେଖ, ସେ ଘନ ଡାକ ବଙ୍ଗଳାରେ କିନ୍ତୁ ତମେ ତାର
ଗୋଡ଼ ତଳେ ପଡ଼ିଥିଲା ବୋଲି ଶେଲୀର ମୁହଁରୁ ପରେ
ଆମେ ଶୁଣିଛୁ...

ରବିଦାସ ॥ ଠିକ୍ ଅଛି । ଷ୍ଟେଜ୍‌ରେ ଦେଖିବା... ଏଇକ୍ଷଣି ଏମିତି
ଗଲୁ ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଓ. କେ. ଓକେ !! next sequence !

ରବିଦାସ ॥ (ପାଣ୍ଡୁଲିପି ପଢ଼ି...) ତା'ପର ଘନ ସକାଳ...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ପ୍ରବେଶ କରି) କୋଉ sequenceଟା ପଡ଼ୁଛି ?

ରବିଦାସ ॥ ସେଇ ସକାଳେ... ତମର ଓ ଶେଲର... develop-
ment sceneଟା...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୁଁ ବୋଧହୁଏ ନାଟକଟା ଲେଖୁଛି ?

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଲେଖ, 'Yes start !!

[ନାଟ୍ୟକାର ସେଇଠି କାଗଜ କଲମ ନେଇ
ବସିଲେ, ରବିଦାସ ଓ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ପୁଞ୍ଜିଗଲେ...
ଆବଦ୍ଧ ସଜୀବ...]

ଶେଲ ॥ (କପେ ଚାହିଁ ନେଇ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତି । ଚାହିଁ ରହିବେ...)
 ଶ୍ରବଣ ତମର ଚାହିଁ ଦରକାର ହୁଏ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ବାଃ ! ମୋ' ମନ କଥା କେମିତି ଜାଣିଲ ?

ଶେଲ ॥ ଜାଣିଲି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ଟିକିଏ ଚାହିଁ ରହି) ସୁନ୍ଦର ।

ଶେଲ ॥ କ'ଣ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ତମେ ଆଜି ଶୁଭ... ମାନେ...

ଶେଲ ॥ ଭଲ ଦିଶୁଛି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଅଭୁତ !! (ଶେଲକୁ ଟାଣି ଆସିବାପାଇଁ ଶେଲ; ଶେଲ
 ଆସିଲ...)

ଶେଲ ॥ ମୋ' ଉପରେ ରାଗେ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କାହିଁକି ?

ଶେଲ ॥ କାଲି ଅନ୍ଧାରରେ ଠିଆ ହେବାପାଇଁ କହୁଥିଲ; ମୁଁ ମନା
 କଲି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସେଥିପାଇଁ ରାଗିବ କାହିଁକି ?

ଶେଲ ॥ କେଜାଣିରେ ବାବା ନାଟ୍ୟକାରମାନେ ଶ୍ରବଣ ରାଗି
 ଲେକ ତ... !!

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଆଉ ରବିଦାସ ?

ଶେଲ ॥ ତଜା ନେଇ ଚଳିକାରେ ବୁଲୁଛନ୍ତି... ପକ୍ଷୀ ଦେଖୁଛନ୍ତି...
 ସାହାବର ପକ୍ଷୀଙ୍କ ଭିତ୍ତି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଆସ ଘର ଭିତରକୁ ଯିବା ।

ଶେଲ ॥ ମୁଁ ଟିକିଏ ରୋଷେଇ ଘରୁ ଆସେ... (ହସିଦେଇ ଚାଲିଗଲା)

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଶେଲ... ପିଲ୍ଲ ! ମୁଁ ଲେଖିପାରୁନି ଆଦୌ...

ଶେଲ ॥ ଆସୁଛି... ନାଟ୍ୟକାରମାନେ ଏମିତି ଦୁଃଖ ହେଲେ
 ଚଳିବ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଶେଲ !! (ସ୍ବର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଶୁଭ୍ର) ଅଲଗାହୁ !! ଶାଲ
 ବଜାଉ ଟୋଙ୍କା ! ମୋ' ସାଙ୍ଗରେ ଶେଲୁଟି...

[ନାଟ୍ୟକାର ସେଇଠୁ ଉଠି ଆସି ଦୂରକୁ
 ଶୁଣି ଶୁଣୁଛନ୍ତି । ମନେ ମନେ ଉଦ୍ଦେଶିକ,
 ହାତରେ ସିଗାରେଟ୍ । ପଛରୁ ଆସିବ
 ଶେଲ]

ଶେଲ ॥ ମୋ' ଉପରେ ରାଗିଛ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ରାଗିବା ପାଇଁ ମୁଁ କ'ଣ ଠିକା ନେଇଛି ?

ଶେଲ ॥ ହୁ, ସୁନାଟା ପରା... ଆସ... (ହାତ ଧରି)

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଛୁଡ଼ (ହାତ ଛୁଆଡ଼ ଦେଇଛି)

ଶେଲ ॥ ନାଟ୍ୟକାର !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ପୁଣି ଆରମ୍ଭ ହେଲା ? (ତା' ଆଖିରେ ହଂସିତା)

ଶେଲ ॥ ତମେ... ତମେ...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ଖୁବ୍ ଜୋର୍ରେ ଶ୍ଵାସହୀନ ମାରି) ଗେଟ୍ ଆଉଟ୍ ମୁଁ ବର୍ !
 [ତା'ପରେ ଧକ୍କା ଦେଇ ପକାଇ ତାକୁ ଖିନ୍
 ଭିନ୍ କରି ମାରିଛି... ! ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ
 ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଓ ରବିଦାସ ଫେରିଛନ୍ତି ଚଳିକାରୁ]

ରବିଦାସ ॥ ଆରେ... ଆରେ... ସେ କ'ଣ କରୁଛ ନାଟ୍ୟକାର ?
 ତାକୁ ମାରୁଛ କାହିଁକି ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ହଁ... ହଁ, ତା'ର ଜାନ୍.ନେଇଯିବ ଆଜି !!

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ କ'ଣ ? ହେଇଛି କ'ଣ ରବିଦାସ ? ମୁଁ ତ କିଛି ବୁଝି
 ପାରୁନି !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ତାକୁ ପରା, ମୋ' ସାଙ୍ଗେ ଖେଳୁଛି... ମୁଁ କୁଆଡ଼େ
 ଦୁଃଖ...!!

(ଶୁଲିଗଲା ଭିତରକୁ...)

ରବିଦାସ ॥ ତୁ' ବନ୍ଧୁ ଶେଲୀ !

ଶେଲ ॥ ତୁମ୍ଭଙ୍କର ତମେ ! (ସିଦ୍ଧାର୍ଥକୁ) ମତେ ଟିକିଏ ରମ୍
 ଦେଇ ପାରିବେ ? (କହୁ ଶେଲୀ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଦ୍ଵାନ୍ତ ବ୍ୟାଗ୍ରୁ
 ଗୋଟାଏ ବୋତଲ ବାହାର କରି ଆଣି ଡକ୍ ଡକ୍ କରି
 ପିଇଗଲା ।)

ରବିଦାସ ॥ ଛ, ଶେଳୀ ! ଏମିତି ଉତ୍ସାହ ହେଇ ପିଇବା ଉଡିତ
ନୁହେଁ ।

ଶେଳ ॥ (ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯଂପୁର୍ଣ୍ଣ ଏକ ଅସ୍ତ୍ରାକୃତିକ ଅବସ୍ଥାରେ
ଅଛି । ଅନେକ ଦିନ ଧରି ଅନେକ ପୁରୁଷଙ୍କ ଅତ୍ୟାଚାର
ସହ ସହ ସେ ଯେମିତି ଅଜି ହୋଇ ବିଦ୍ରୋହ ହେଇ
ଉଠିବ । ତା' ମୁହଁରେ ସେଇ ବିଦ୍ରୋହର ଗନ୍ତବ୍ୟ)

ସୁ ସହ ଅପ୍ ! କେତେ ଗୁଡ଼ାଏ ଲମ୍ପଟ, ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ
ଆସି ଦେଇ ରହୁଛନ୍ତି ମତେ ! ବାହାରି ଯାଆନ୍ତୁ ମୋ'
ସାମନାରୁ ! ଗୁପ୍ତ ହେଇ ପିନ୍ଧିକ କର ଆସିଛନ୍ତି...
ମତେ ଦେଖିଲେ କୁଆଡ଼େ ନାଟ୍ୟକାରର ମୁକ୍ତ ଆସିଯିବ ।
ଆଉ ଦିନିକି ମିଶି ମତେ ଏଇଠି ଶେଷେଇ ଛଣେଇ
ଖାଇବାକୁ ବସିଛନ୍ତି । ମୋର ହସ୍ତେଇନ୍ ହବା ଦରକାର
ନାହିଁ... ଯଥେଷ୍ଟ ହେଇଗଲା । ସ୍ବା ଅପେକ୍ଷା ବେଶ୍ୟାବୃତ୍ତି
କରିବା ହଜାରି ଗୁଣରେ ଭଲ । ତମ ଭଲ ଡାହାଣ
କୁକୁର ଗଣ୍ଡା ଗଣ୍ଡା ଆସି ପାଦତଳେ ପଡ଼ିବ ।

[ଶେଳ ଆଉ ଜଣେ କହୁ ପାରିଲ ନାହିଁ । ସେଇ
ଚେୟାର ଉପରେ ମୁଣ୍ଡ ତା ହୋଇ ପଡ଼ିଗଲା ଓ
ତାକୁ ସ୍ବିକାର୍ଥ ଓ ରବିଦାସ ନେଇଗଲେ । ମଞ୍ଚ
ଉପରକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆସିଲେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ]

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ନା, ହେଲନାହିଁ । Ladies and Gentlemen !
ଅପରମାନେ ହୁଏତ ହଜାଣ ହେଇଥିବ... କ୍ଲାମମାକ୍ସଟା
ଠିକ୍ କମିଲ ନାହିଁ । ଠିକ୍ ଅଛି; ଆଉ ଗୋଟାଏ ଅଧେ
ରିହାରସଲ୍ ଦରକାର । ତା'ପରେ ଦେଖିବେ ଠିକ୍ ହବ ।
ସ୍ବା ଭିତରେ ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କୁ, କହବା, ସେ ପାଣ୍ଡୁଲିପିଟା
ବିଭାଜି କରନ୍ତୁ...

[ଭିତରୁ କଥା ହେଇ ଆସିଲେ ସ୍ବିକାର୍ଥ,
ନାଟ୍ୟକାର ଓ ଶେଳୀ । ଶେଳ ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କୁ
କହୁଥାଏ...]

ଶେଲ ॥ ମୁଁ ମନେ ମନେ ଠିକ୍ କରିଥିଲି ତମ ଶବ୍ଦକୁ ଶୁଣିବି...
ତମ ଭିତରେ ଥିବା ନାଟ୍ୟକାରର ଅହଂକାରକୁ ଶୁଣି
ସିଦ୍ଧାର୍ଥବାବୁ ଜମ୍ମା ଅନ୍ୟ ପାଞ୍ଚଜଣ ପୁରୁଷଙ୍କ ସହିତ ସମାନ
କରିଦେବି ବୋଲି ମୁଁ ଭାବିଥିଲି ଏବଂ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲି ମୋର
ଶୈଳି...

ରବିଦାସ ॥ (ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କୁ) ବୁଝିଲେ ଥାଉ ? ଆପଣ ଆଉ
ହାଉକୋଲକ କ'ଣ ପଢ଼ନ୍ତି...? ଏଇଠିଟି ଶେଲ
ପାଖରେ ହାସଲଲେ ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ମାଗଣା ମୁଁ ହୁଗୋଇନ୍ କରିବି ?

ରବିଦାସ ॥ ଛୁଡ଼ନ୍ତୁ ଛୁଡ଼ନ୍ତୁ... ଆପଣ ଶେଲକୁ ଚୟନ କରିଥିଲେ ।
ଶେଲ ମୋର ଡ୍ରାମ୍‌କରମ୍ଭ, ସେଇ ତେର ବର୍ଷ ବୟସରୁ ଫୁଲ୍
ମିଳି ସିଏ ଶେତେବେଳେ ନାଟ୍ୟକୁ ଘାଉଥିଲା ସେଇ
ଦିନୁ ମୁଁ ଅନୁମାନ କରିଛି ଶେଲ ଓଡ଼ିଶାର *etude* ଆଉ
ସିନେମାରେ ନାଁ ଦେଖାଇବ ।

ଶେଲ ॥ ନାଁ, ନା ବୁର୍ଜାମ ହେ ? ନାଁ କମ୍ପେଇବାଟା ଓଡ଼ିଶାରେ
ସାଂସ୍କୃତିକ କେବଳ । ନିଜ ଦୃଶ୍ୟ ଗୁଡ଼ାକୁ ସୋଡ଼ିଇବାର
ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଛଳନା ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ସେ ଦିନ ଉଦ୍‌ଜ୍ଞର ରାଗି ଯାଇଥିଲି ।
ମୁଁ ସବୁ ସହପାରେ .. କିନ୍ତୁ ମୁଁ କାହା ହାତରେ ଶେଲଟା
କଣ୍ଠେଇ ହେଇ ପାରିବି...

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ନାଟ୍ୟକାର ! ତମେ ସେ ଦିନ ରାତିର ସେ କ୍ଳାଉମାକ୍‌ସ-
ଟାକୁ ନାଟକରେ ଲେଖିଦେଇଛ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଆସୁଲିସି, ତମର, ମୋର, ରବିଦାସ ଆଉ ଶେଲର, ଶେଲ,
ମୁଁ. ରବିଦାସ ଓ ତମର, ରବିଦାସ, ଶେଲ ଓ ତମର ମୋର
ତମର ଶେଲର ଓ ମୋର. ରବିଦାସ... କେବଳ
ଆମର ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ସୁନ, ତାଜରେକ୍‌ର ସାହେବ ! ଟିକିଏ ଦେଖିବା ସେ
ପିନ୍‌ଟା

ରବିଦାସ ॥ ଶେଲୀ ? କ୍ଳାଉମାକ୍‌ସଟା ବର୍ତ୍ତମାନ ?

ଶେଲ ॥ କ୍ଳାନ୍ତମାନ୍ସତା ପର ନାଟକର ଶେଷରେ ରହେ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଆମେ କିନ୍ତୁ ଜାଣିପାରୁନା ଜୀବନରେ କ୍ଳାନ୍ତମାନ୍ସତା କେତେବେଳେ ଆସେ, କାରଣ ନାଟକ ଭଳି ଗୋଟାଏ ପୁରାତନ ଯୋଜନାରୁ ମଣିଷର ଜନ୍ମ ହୁଏନା... ଆମେ ସବୁ ଏକ ଏକ ଜୈବିକ ପିପାସାର By-product... ନାଟକର ଗୋଟାଏ ଆରମ୍ଭ ଅଛି... ଘଟଣା ଗୁଡ଼ାକ କାହାଣୀ ଭିତରେ ମିଶିଯାଇ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଉପରକୁ ଉଠନ୍ତି । ଶେଷରେ ଆସେ କାହାଣୀର ଗୋଟାଏ କ୍ଳାନ୍ତମାନ୍ସ...

ଶେଲ ॥ ହୃଦେ ପାଗଳ... ହୃଦେଇନ୍ ଘର ଗୁଡ଼ି ପଲେଇଗଲା... ବ୍ୟଭୂତରଣୀ ହେଲା...

ସୁଜାତା ॥ ଭଲେନ୍ ଆସିଲା... ହୃଦେଇନ୍ ଘର ଗୁଡ଼ି ପଲେଇଯିବା ବେଳେ ହୃଦେ ଆସି ହାଜର... ଫାଇଟି...

ଭବିଷ୍ୟ ॥ ଛାଳେଡ଼ି... ହୃଦେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି... ବସ ପାନ... ଭଲେନ୍‌କୁ ହତ୍ୟା କରୁଛି... ପାହାଡ଼ ଉପରୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଛି... ଓଲଟି ଯାଇଛି କାରୁ... ନିଆଁ ଲାଗି ଗଲା... ଡିପୁମ୍ ଡିପୁମ୍ ଫାଇଟି...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଜୀବନ କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ଓଲଟା... କ'ଣ ହବନ... ଏ ସବୁ ଖାଲି ଶବ୍ଦବା ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ବୌଦ୍ଧିକ ଯନ୍ତ୍ରଣା... ଅଥଚ ଯାହା ଘଟିବାର କଥା ଘଟିଯାଏ... ଘଟିଗଲା ପରେ ଆମେ କେବଳ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉ... ନିହାତ ଗାଲୁଆମୀ କରି ଆମେ ଏଇ ମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରାବ୍ୟବାଦୀ ବୋଲି ହସରେ ଉଡ଼େଇ ଦେଉ... ଅଥଚ... ଆମେ... ଆମର ଅଗତ... ଅଗତର ଅଗତ... ଯାହା ଆମ ରକ୍ତର ଜନ ଭିତରେ, ଆମର ପ୍ରକୃତ ଓ ପ୍ରକୃତିରୁ ନିସ୍ସନ୍ତାଣ କରି ଆସିଛି, ତାକୁ ଏଡ଼ାଇ ଯିବାର ଉପାୟ ନାହିଁ... ଆମର ଦୈବତ୍ବ ଓ ପରମ୍ପରା... ବିଶ୍ବାସ, ସବୁ ଜମାଟ ବାନ୍ଧି କୋଉଠି ତନ୍ତ୍ର ଭିତରେ ରହି ଯାଇଛି... ଆମର ନିଶ୍ଚାସ ପ୍ରଶ୍ନାସରେ, ଆଗରୁ ଆଗରୁରେ କେବଳ ସେୟା ହିଁ... ସେୟା ହିଁ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେଉଛି...

ରବିଦାସ ॥ ମୁଁ ଜାଣେ ଜୀବନର କୋଉ ସଫଳା ସଫଳତା ବାହାର ସମ୍ପର୍କ
ନାହିଁ । ନାଟକ ଭଳି ସଜେଇ ହେଇ ଯାଉବାହକ ଭାବେ
କିଛି ହୁଏନା, କିଛି ଦେଖିନା... ଜୀବନର ସବୁ ସଫଳା/
ଦୁର୍ଘଟଣା, ହସ/ଲୁହ ମିଶାମିଶି, ଦେଖାଦେଖି ହେଇ
ଏବେ ହେଇଯାଏ ଓ ତାର ନାମ ଜୀବନ, ତେଣୁ ମୋ
ନାଟକରେ ଜ୍ଞାନମାନ୍ୟ ଆଗ ଆସିପାରେ ଓ ଶେଷରେ
ନାଟକ ଆରମ୍ଭ ହେଇପାରେ । ଯାହା କିଛି... ସେମିତି
ସବୁକି ସେମିତି...

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ତା ହେଲେ ଜ୍ଞାନମାନ୍ୟତା ବର୍ତ୍ତମାନ ହେଇଯାଉ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଆଜ୍ଞା ! କିନ୍ତୁ ସବୁ ଆଟିଷ୍ଟିକ ଏକାଠି ନାହାନ୍ତି !

ରବିଦାସ ॥ ତମେ ଆରମ୍ଭ କର; ମୁଁ ପଢ଼ାନ୍ତି ଦେଉଛି । (ପାଣ୍ଡୁଲିପି
ଧରି) ସେଥି... ସେଇ ଗାରିବର । ସମସ୍ତେ ଉଠିବୁ
ଯାଏ...

[ସମସ୍ତେ ଉଠିବୁ, ଗଲେ]

ମଞ୍ଚର ଆଲୋକ ତମ କରେଇ ଦିଅ, ଦେଖ,
ସିନ୍ଧୁ ଠିକ୍ ଏଇ ଭଳି, ବରଷାଳ ଡାକବଙ୍ଗଳା
ଠାରୁ କିଛି ଦୂରରେ... ଗଛ ଲତାର ଅନ୍ତ-
ରାଳରେ ଏକା ଏକା ଠିଆହୋଇଛନ୍ତି ନାଟ୍ୟକାର ।
(ନାଟ୍ୟକାରକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି) ନାଟ୍ୟକାର ବାବୁ ।
ସିନ୍ଧୁ ପୋଜିସନ ନଥାନ୍ତି । (ନାଟ୍ୟକାର
ଆସି ମଞ୍ଚକୁ ପଛ କରି ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ଠିଆ
ହୋଇଛନ୍ତି) ମନେ କରନ୍ତୁ ସେ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ବାବୁଙ୍କର
ଗାଡ଼ିଟାକୁ ଆଉଜି ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟ-
ପଟେ ଶେଲ ଡାକବଙ୍ଗଳାରୁ ବାହାରି ଚିଲିକା
ସିନ୍ଧୁ ଯାଉଛି... ମନେ କରନ୍ତୁ ଡାକବଙ୍ଗଳାଟା
ଦାଁ ପଟେ । (ଶେଲ ସେମିତି ଯାଉ ଯାଉ
ପଛରୁ ପାଦ ଟିପି ଟିପି ଆସିବ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଓ ଆକ୍ଷି
ମୁଦି ଧରିଛୁ ଶେଲୀର)

ଶେଲ ॥ (ଚିତ୍କାର କରି) ଓଁ !

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଏସ୍ତୁ ! ଏମିତି ପାଟିକରୁଛ କାହିଁକି ?

ଶେଲ ॥ ଆପଣ କୋଉଠି ଏମିତି ଜଗି ବସିଥିଲେ ମତେ ବିଲେଇ ଭଳି ?

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ କଲେଇ ହେବ କାହିଁକି ? ତମେ ଲୁଚି ଲୁଚି ଅନ୍ଧାରରେ ଅଭିଯାନ କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲୁ ମୁଁ ଯଦି ଏମିତି ଡଳେଇ କରୁଥିଲି...

ଶେଲ ॥ ଖୁବ୍ ବେଣୀ ପିନ୍ଧିଛନ୍ତି ଦେଖୁଛି !

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ତମେ ପିନ୍ଧନା ?

ଶେଲ ॥ ପିନ୍ଧିବି । ମାତାଲ ହେଉଛି ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଟିକିଏ ଜିନ୍ ହୁଅ ।

ଶେଲ ॥ ମୋର ସେଇ ଦିଅର ଚଳିବ । ହାଥେଷ୍ଟ ପିନ୍ଧାଉ ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଯାଉଥିଲୁ କୁଆଡ଼େ ?

ଶେଲ ॥ କୋଉଠିକି ଘିରି ? ଏମିତି...

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ନାଟ୍ୟକାର ପାଖକୁ ?

ଶେଲ ॥ ନାଟ୍ୟକାର କୋଉଠି ଅଛନ୍ତି ମୁଁ ଆଦୌ ଦେଖିନି । ମୁଁ ତ ମାଂସ ଚରକାଣ୍ଡ ରୁଖୁଥିଲି ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଏମିତି ପାଦ ଚପି ଚପି ଚାଲିବା କ'ଣ ଦରକାର ଥିଲା ? ମୋର ସହେଦ ହେଲା ସେଇଥପାଇଁ follow ନାହିଁ ।

ଶେଲ ॥ ଏମିତି ଅଭିଯାନ ଭଳି ଧରିଲେ କାହିଁକି ?

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଓଁ ! ସବୁବେଳେ ମୋ ଉପରେ ଏମିତି ଚାଲୁଛ କାହିଁକି ସେ ? ଭାବି ନେଉନା, ତମେ ଗୋଟାଏ ନାଟକରେ ଅଭିନୟ କରୁଛ ଓ ହସେ ଆସି କାଗୁଡ଼ି ଧରିଛ ।

[ଶେଲ ହସିଦେଇ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ ଡାକିଛ]

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଜୀବନ କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ଓଲଟା... କ'ଣ ହୁଏ, କ'ଣ ହୁଏନି... ଏସବୁ ଖାଲି ଭାବିବା ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ବୌଦ୍ଧିକ

ଶେଲ୍ ॥ ରବି ଶୁଭ ! ଏ ସିନଟା ଏତିକିରେ ଆଉ ।

ରବିଦାସ ॥ ସେ ଦିନ ରାତିରେ ତା' ହେଲେ ଏସ୍ତା କରୁଥିଲୁ ?

ଶେଲ୍ ॥ ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଖେଳିବା ପାଇଁ ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା ।

ରବିଦାସ ॥ ସେତିକିବେଳେ 'ଆତ୍ମଲିପି' ଲେଖିବାର ପରିଚଳନା କରୁ ଯାଇ ନଥିଲା ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ଜାଣିଥିଲି ।

ଶେଲ୍ ॥ କ'ଣ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ତମେ ମୋ' ସାଙ୍ଗରେ ଖେଳୁଥିଲ ବୋଲି ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ବୋକା ନାଟ୍ୟକାର, ନିହାତି ବୋକା । ଶେଲ୍ ଗୋଟାଏ ଖେଳୁଥାଉ ଝିଅ ବୋଲି ତ ତାକୁ ମୁଁ ପିକନିକ୍ରେ ନେଇଥିଲି ।

ଶେଲ୍ ॥ ମିଛ, ପିକନିକ୍ ଗୋଟାଏ ବାହାନା ଥିଲା । ମତେ ଭୁଲେଇ ନେଇ ଯାଇଥିଲା ତମେ ।

ରବିଦାସ ॥ ଆମେ ନାଟ୍ୟକାରଠୁ ଗୋଟାଏ ନୂଆ ନାଟକ ଚାହୁଁଥିଲୁ, ଏବଂ ତାର ଗୋଟାଏ ମୁଖ ଉଦ୍ଘୋଷ କରେଇବା ଥିଲା ଆମର କାମ ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଝିଅଟିଏ ନଥିଲେ ଯେ ମୁଖ ଆସିବନି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସେଇଥର କିନ୍ତୁ ପ୍ରଥମେ ମୁଁ ଶେଲକୁ ଚିହ୍ନିଲି ।

ଶେଲ୍ ॥ ବାପ୍ରେ ବାପ୍ ! ତା' ପୁଅରୁ ମୁଁ ଶୁଣିଥିଲି ତମେ ଭାଗ୍ୟବାନ, ଭାଗ୍ୟବାନ... ଝିଅଙ୍କ ଅଗରେ ଆଦୌ ନିଜର ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଧରି ପକାଅନି...

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ରବିଦାସ କୁହେ ତମେ ଦିନେ କୁଆଡ଼େ ପରସ୍ପର ପ୍ରେମ କଲ... love... ମୁଁ ତ ବାବା ସେଗୁଡ଼ାକ କିଛି ବୁଝେନା... ରୁପ୍‌ରୁପ୍ ରହୁଗଲି...

ରବିଦାସ ॥ କାହିଁକି ବୁଝିବ ? ପ୍ରେମରୁ ତମକୁ କ'ଣ ମିଳିବ ଯେ ? ଝିଅଟିଏ ମିଳିଗଲେ ଯଦ୍ୱାଦ୍ୱା ବ୍ୟବହାର କଲପରି... ହୁଁ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଗଣ୍ଡଗୋଳ କରନି । ମୋଟ ଉପରେ ଶେଲ ସେଇ ଦୁଇ-
ଦିନ ଦ୍ରୌପଦୀ ଭୂମିକାରେ ଅଭିନୟ କରୁଥିଲ ।

ଶେଲ ॥ ପାଞ୍ଚଜଣ ପାଣ୍ଡବ ନଥିଲେ କିନ୍ତୁ, ଦିନକଣ !

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ସେଥିରେ ତ ଏତେ କଥା ଦିଟିଗଲା ।

ଶେଲ ॥ ତମ ନାଟ୍ୟକାର ବନ୍ଧୁକୁ ପଚାର ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ କ'ଣ ନାଟ୍ୟକାର ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କାହିଁକି ଯେ ମୋ' ମନଟା ଏମିତି ଦୁଃଖ ହେଇଯାଏ ମୁଁ
ଜାଣି ପାରେନା, ନା... ଦୁଃଖ ନୁହେଁ... ଅବଶ୍ୟ ଅନେକ
ଦିନରୁ ମୋ' କଲେଜର ଝିଅମାନଙ୍କର ମୋ' ଉପରେ
କିଠୁତ କମାକାର ଧାରଣା । ଦିନେ ଭାବୁଛି ମୁଁ ଏକ
ଲମ୍ଫିଟ... ମୁଁ କିନ୍ତୁ ପାହାଡ଼ ଭଳି ଗୋଟାଏ ଅହଂ ନେଇ
ଦୁଇବୁଲେ... ସେଇ ଅହଂ ଆଗରେ ଝିଅମାନେ ଗ୍ରେଟ
ଦିଶନ୍ତି । ତେଣୁ କାହା ଆଗରେ ନିଜ ଦୁଃଖନା ଜଣେଇ
ପ୍ରେମ ନିବେଦନ କରିବା ମୋ ପକ୍ଷରେ ଅସମ୍ଭବ...
ତଥାପି... ଶେଲକୁ ଦେଖି କାହିଁକି ଯେ ଏମିତି ହେଲା...
ସତରେ ଶେଲ... ! ତୁମେ ଏକ ରୁମ୍ଭକ... ବାରମ୍ବାର,
ବାରମ୍ବାର ତମକୁ ଦେଖିଲେ ସୁଦ୍ଧା ତୁମ୍ଭ ଆସେନା...
ବାରମ୍ବାର... ବାରମ୍ବାର ତମକୁ ଛୁଇଁଲେ ସୁଦ୍ଧା କାନ୍ତି
ଆସେନି...

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ବାଃ ! ଏ ଡାଇଲଗ୍‌ଟା ଓଁ ଶୁଣୁଥିଲୁ । ଏଇଟାକୁ
ନାଟକରେ ଲେଖି ଦିଅନା ?

ଶେଲ ॥ ହଁ । ମୋ' ସାଙ୍ଗମାନେ ପଢ଼ିଲେ କ'ଣ ଭାବିବେ ଯେ ?

ରବିଦାସ ॥ ଭାବିବେ ଶେଲ ନାଟ୍ୟକାର ପରସ୍ପରକୁ ଭଲ ପାଉଥିଲେ...
ଠିକ୍ ଅଛି ନାଟ୍ୟକାର... ଏଇ ଡାଇଲଗ୍‌ ନାଟକରେ
ରହିବ ।

[ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳେ ବାହାରୁ ଦୁଆର
'ଖଟ୍‌ଖଟ୍ ଶବ୍ଦ ଶୁଭିଲା । ' ଏବଂ ଶୁଭିଲା
ସାଂସ୍ନିକ ଠିକାଦାରଙ୍କ ସ୍ଵର !]

ଠିକାଦାର ॥ କିଏ ଅଛି ? ଭିତରେ କିଏ ଅଛି ?

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଠିକାଦାରଟା ପୁଣି ଆସିଲଣି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କାହିଁକି ଆସିଛୁ ?

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଗୁଣି ଗୁଡ଼ାଏ ବକ୍ ବକ୍ ହୁଏ । ତମେ ମାନେ ସବୁ ଯାଅ,
ମୁଁ ତା' କଥା ବୁଝୁଛି ।

ରବିଦାସ ॥ କାହିଁକି ତା' ପିନ୍ଧୁ ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବ ? ତମେ ସମସ୍ତେ
ଲୁଚିଯାଅ । ମୁଁ ତା' କଥା ବୁଝୁଛି ।

ଠିକାଦାର ॥ (ବାହାରୁ) କବାଟ ଖୋଲ । କ'ଣ ଏତେ ହେଉ
ହଉଛି ?

ରବିଦାସ ॥ ତୁମେ ସବୁ ପଛ ଦରଜା ଦେଇ ଚାଲି ଯାଅ, ମୁଁ ସମ୍ଭାଳୁଛି ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଗୁଲି ନାଟ୍ୟକାର, ମୁଁ ତମକୁ ଗାଡ଼ିରେ ନେଇ ଶେଲ୍ ଘରେ
ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଆସୁଛି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଆପଣ ଶେଲ୍‌କୁ ନେଇ ଯାଆନ୍ତୁ । ମୁଁ କଲେଜ ମ୍ୟାନେଜିଂ
ସେକ୍ରେଟାରୀ ଘର ଦେଇ ଯିବି, ତକେଇଥିଲେ ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଏକା ଏକା ଯିବ ? ମତେ କାହିଁକି ଭଲ ଦିଶୁଛି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କାହିଁକି ?

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ତମ ପଛରେ ଲାଗିଛନ୍ତି ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସେମାନେ କୁକୁର । ପଛରେ ଭୁଲିବା ତାଙ୍କର କାମ ।
କିଏ ସେମାନଙ୍କୁ ଖାଦିର କରିଛି ?

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ॥ ଆହା... ନାଟକଟା ମଞ୍ଚସ୍ଥ ହେଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋ' ବେକ
ଉପରେ ଖଣ୍ଡା ଝୁଲୁଛି ନାଟ୍ୟକାର । ନିର୍ଲସ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକକୁ
ତମେ ସେମିତି ଗାଳି ଦେଇଛ ସିଏ କ'ଣ ତମକୁ ଏତେ
ସହଜରେ ଛାଡ଼ିଦେବ ଭାବିବ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଦେଖାଯାଉ କ'ଣ ହଉଛି । ଆସନ୍ତୁ ।

[ସମସ୍ତେ ଗୁଲିଗଲିପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ
ସଂସ୍କୃତିକ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଭିତରକୁ
ଡାକି ଆଣିଲେ ।]

ଠିକାଦାର ॥ ଓ, ତମେ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ନମସ୍କାର ।

ଠିକାଦାର ॥ ବସିବାପାଇଁ ଗୋଟାଏ ଚୌକି ଆଣ, ତମ ଅନୁସ୍ଥାନ କେମିତି ଚାଲିବ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର । ପ୍ରୟୋଗକଳ୍ପ ଡାକି ଦେବ ?

ଠିକାଦାର ॥ ଡାକି ଦବ କ'ଣ ? କୁହ — ଲକ୍ଷ୍ମି ନ ହେଲେ କୋକାକୋଲ
ଆଣି ପହଂଚିବେ, କହୁବ ମୋ' ବେକ'ପାଇଁ ଗୋଟାଏ
କର୍ମରମାଳ ଆଣିଥିବେ ଓ ମୁଁ କହୁବା ପାଇଁ ଗୋଟାଏ
ମା'ଇଡୋଫୋନ୍ !!

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ବର୍ତ୍ତମାନ କହୁବେ ?

ଠିକାଦାର ॥ ବର୍ତ୍ତମାନ କହୁପାରେ; ନ ହେଲେ ଦୁଇହଜାର ବର୍ଷ ପରେ
କହୁପାରେ—ସେଥିରେ କିଛି ଯାଏ ଆସେ ନାହିଁ । ସଂସ୍କୃତି
ସମ୍ପର୍କରେ କହୁବା ଆମର ପେଶା । (ରୁମାଲ୍‌ରେ ମୁହଁ
ପୋଛି) ନାଟକ କେତେଦୂର ଗଲା ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ବର୍ତ୍ତମାନ କ୍ଳାନ୍ତମାକ୍ଷ୍ୟଟା ଗହୀରସାଲି କରୁଥିଲୁ ।

ଠିକାଦାର ॥ କ୍ଳାନ୍ତମାକ୍ଷ୍ୟ ଗୋଟାଏ କ'ଣ ? ନାଟକରୁ କ୍ଳାନ୍ତମାକ୍ଷ୍ୟ
ଉଠିଗଲାଣି ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ତ'ହେଲେ ସେଇଟା ନାଟକ ନ ହେଇ ଗୋଟାଏ ପ୍ରବନ୍ଧ
ହେଇଯିବ ।

ଠିକାଦାର ॥ ହଉ । ପ୍ରବନ୍ଧ ମଧ୍ୟ ନାଟକ ହେଇପାରେ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ କିନ୍ତୁ ନାଟକରୁ କ୍ଳାନ୍ତମାକ୍ଷ୍ୟ ଉଠି ପାରିବ ନାହିଁ । କାହାଣୀ
ଭିତରେ କ୍ଳାନ୍ତମାକ୍ଷ୍ୟର ସ୍ଥାନ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇପାରେ...

ଠିକାଦାର ॥ କାହାଣୀ ? କାହାଣୀ ଗୋଟାଏ କ'ଣ ? ନାଟକ
କେବଳ ଗୋଟାଏ କାହାଣୀ ଭିତରେ ସୀମାବଦ୍ଧ ହୋଇ-
ପାରେନା, ନାଟକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୃଥିବୀ ଅନେକ ଆଗେଇ
ଗଲାଣି ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ କାହାଣୀଟିଏ କହଲେ ଆପଣ କ'ଣ ବୁଝନ୍ତି ? କଣାରୁ ? ପ୍ରତିମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମଣିଷ ମନରେ ସଂଖ୍ୟାହୀନ କାହାଣୀର ତାପଘର ଗଢ଼ାନ୍ତୁ ଏ ଏବଂ ଶ୍ରାବ୍ୟେ... ଜୀବନର କୋଟି କୋଟି କାହାଣୀ । ପୃଥିବୀରୁ ଶାନ୍ତ୍ୟ ଶେଷ ହେଲୁ ଯାଇପାରେ... ଉତ୍ତରଭୂମି ଉତ୍ତର ହୋଇଯାଇପାରେ... କିନ୍ତୁ ଜୀବନରୁ କାହାଣୀ ଶେଷ ହେଇ ପାରିବ ନାହିଁ...

ଠିକାଦାର ॥ (ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ ଚାହିଁ) ଆଜି ଶୁଣି ବଡ଼ ବଡ଼ କଥା କହୁଛ ? ଶୁଣିବା ଦେବାପାଇଁ ଠିକା ମୁଁ ନେଇଛି । ତମେ ନୁହ । ଆଜ୍ଞା, ତମ ନାଟକର ପରିସ୍ଥାନ ନା ଥିବ କି ? କୋଉ ଫିଲ୍ମସ୍ଥଳ ଉପରେ ତମେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦଉଛ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାର ଗୋଟାଏ ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟ ଅଛି ନା କ'ଣ ?

ଠିକାଦାର ॥ ସବୁ ପାଠରେ ଲେଖା ହେଇଛି । ପଢ଼ । ଓଡ଼ିଆମାନେ ପଢ଼ିବା ଉଚିତ, ଦେଖିବା ଉଚିତ । ବମ୍ବେ ଯାଇଥିଲି, ସେଇଠି ନାଟକ ହଉଛି । କଲିକତା ଯାଇଥିଲି । ସେଇଠି ମଧ୍ୟ ନାଟକ ହଉଛି । ଦିଲ୍ଲୀର ପ୍ରାୟ ସଂସ୍କୃତିର କଥାମାଲ ଆଖିବା ପାଇଁ ଠିକାକୁ ପଡ଼େ । ସେଇଠି ମଧ୍ୟ ନାଟକ ହଉଛି । ସେମାନେ ଯାହା କରୁଛନ୍ତି ଗୋଟାଏ ଉପରେ କାମ କରିଯାଉଛନ୍ତି...

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଏଇଟା ଓଡ଼ିଶା । ପରସ୍ପର ଗୋଡ଼ ଟଣାଟଣିର ଦେଶ । ମୋ' ନାଟକ ମଞ୍ଚସ୍ଥ ହେଲେ ଅନ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଆଉ ଅନ୍ୟ ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କର କରୁ ଖୋଲି ଯାଇପାରେ... ଏଣୁ ଅନେକ ବୁଝାନ୍ତି ଏ ନାଟକ ଚେମିତି ମଞ୍ଚସ୍ଥ ନ ହେଉ ।

ଠିକାଦାର ॥ କିଛି ଯାଏ ଆସେ ନାହିଁ । ଆଗେଇ ଚାଲି । ତମକୁ ଅନୁଧ୍ୟାବନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଅନୁକରଣ ନୁହେ । ଅନୁସରଣ ନୁହେ । ଅନୁଗମନ ନୁହେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ରେସ୍‌କୋର୍ସର ଘୋଡ଼ାଭଳି ଦୌଡ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଦୌଡ଼ିବା କ'ଣ ଏକ ସାଂସ୍କୃତିକ ଚେତନା ?

ଠିକାଦାର ॥ ତମେ ଦୌଡ଼ିବାପାଇଁ ବାଧା । ଧୀରେ ଧୀରେ ଯିବା ସମୟ
ଗୁଲିଗଲା । ନାଟ୍ୟକାର କାହିଁ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଡାକ ଦେବ ?

ଠିକାଦାର ॥ ତାମତା ପହଞ୍ଚିମାନ ଗଲା କୁଆଡ଼େ ? (ଯୋଉପଟେ
ଆସିଥିଲେ ସେଇପଟକୁ ଚାହିଁ) ତାମତା !!! ତାମତା !!!

ସୁମସୁ ॥ ଗରବିଲା ହାଜର ଦେଲା ହଜୁର ।

ଠିକାଦାର ॥ ସ୍ବାକ୍ଷ ଚହ୍ନିତ ?

ସୁମସୁ ॥ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ... (ପ୍ରିଭୁକ୍ଷ ବାହାରକଲ)

ଠିକାଦାର ॥ ସ୍ବାକ୍ଷର ମହିଷ ଅପରେଶନ୍ କରାଯାଉ ।

ସୁମସୁ ॥ କରାଯାଉ ହଜୁର । (ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ) କ'ଣ ? ଚିହ୍ନିଲେ
ମତେ ?

ଠିକାଦାର ॥ ଦେଖାଅ ତମର ବଦ୍ୟା !!

ସୁମସୁ ॥ ମୁଁ ବହୁରୂପୀ !!

ଠିକାଦାର ॥ ବୁଝିଲ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ! ତମେ ଅନେକ ଜନିଷ ଶିଖିବା
ଉଚିତ । କ'ଣ ତାମତା ?

ସୁମସୁ ॥ ଦେଖେଇ ଦେବ ?

ଠିକାଦାର ॥ ସମ୍ଭାଳି ଯାଅ । ଅଭିନୟ କ'ଣ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଅଭିନୟ...ମାନେ... ମୁଁ ଠିକ୍ ଏ ବିଷୟରେ...

ଠିକାଦାର ॥ ଅଭିନୟ ଗୋଟାଏ ଯୋଗ । କ'ଣ ବୁଝିଲ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଯୋଗ ।

ସୁମସୁ ॥ ଦେଖେଇଦେବ ଗୋଟିଏ ମୁଦ୍ରା, ମାଲିକ୍ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ମୁଦ୍ରା କ'ଣ ସାର୍ ?

ଠିକାଦାର ॥ ବୁଝେଇ ଦିଅ ତାମତା, ମୁଦ୍ରା କ'ଣ ! ଭରତମୁନି ଲେଖି
ଥିଲା ।

ସୁମସୁ ॥ ବୁଝେଇବି ଆଉ କ'ଣ ମାଲିକ୍ ?

ଠିକାଦାର ॥ ତାର ଦେଖିବ ? ଆକାଶର ତାର ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଆମେ ନାଟକର ସେଟିଂରେ ତାର, କହୁ ସବୁ
ଦେଖେଇଲୁଣି ।

ଠିକାଦାର ॥ ଦେଖେଇଥିବ ! ମୁଁ କହୁଥିଲି ଅଭିନୟ କରି ତାର ଭଳି
ଦପ୍ ଦପ୍ ହୁଅ...

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ମାଟ୍ କରିବେ; ମୁଁ ତାର ନୁହେ; ମଣିଷ...

ଠିକାଦାର ॥ ତାମ୍ରତା !!

ରୁମରୁ ॥ ମାଲିକ ?

ଠିକାଦାର ॥ ଏଇ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକର ଚନ୍ଦ୍ରା ଶକ୍ତି ନାହିଁ ।

ରୁମରୁ ॥ ସେ ଗୁଡ଼ା ଦର୍ଜାର କ'ଣ ? ବଜାରରେ, ତା' ଦୋକାନରେ
ନିଜର ଫୁଟାଣି ଦେଖେଇ ନିଜେ କହୁ ବୁଲିଲେ ଯଥେଷ୍ଟ !
ପଡ଼ିବା କ'ଣ ଦରକାର ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଆମେ କ'ଣ ପଡୁନୁ ? ଭାଗ୍ୟ ତାମ୍ରତା ତମେ ହେଉଛ
ଯେ...

ରୁମରୁ ॥ ଗୁଗିବାର କୌଣସି ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ । ଧାଡ଼ିଏ ପଡ଼ି
ବହୁ ଗୋଟାକଯାକ ପଡ଼ି ଦେଇଛ ବୋଲି କହୁବା
ଏମାନଙ୍କର ଧନ୍ଦା... କାରଣ ସେତିକି ନ କହୁଲେ କେହି
ତମକୁ ସାହୁକ୍ୟ, ନାଟକ କିମ୍ବା ବୌଦ୍ଧିକ ଜଗତରେ ସ୍ଥାନ
ଦେବେନି ।

ଠିକାଦାର ॥ ତା'ହେଲେ ଏମାନଙ୍କୁ ଶାସ୍ତି ଦରକାର । କି ଶାସ୍ତି
ଦିଆଯିବ ।

ରୁମରୁ ॥ (ଟ୍ରାଜ୍ ଚୁର ବାହାର କରି) କାଟି ଉଡ଼େଇ ଦେବି
ମାଲିକ ?

ଠିକାଦାର ॥ କ'ଣଟା କାଟି ଉଡ଼େଇଦବୁ ?

ରୁମରୁ ॥ ମାଲିକ୍, ଜିଉଟା... !!

ଠିକାଦାର ॥ ତା' ଆଗରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ ତାରୁଭଳି ଦପ୍ ଦପ୍ ହେବା
ଆକ୍ଟିଙ୍ଗ୍ ବତେଇ ଦିଅ...

(ଚାମ୍ଚା 'ଦସ୍‌ଦସ୍' ଅକ୍ଟିଂ କରିବ)

ଠିକାଦାର ॥ ଆଜ୍ଞା, ତେଉ ଦେଖିବ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଦେଖିବି ସାର୍ ।

ଠିକାଦାର ॥ କର । ଡେଇଁ ଭୂମିକାରେ ଅଭିନୟ କର ।

ସ୍ୱାମୀ ॥ ପବନ ଭୂମିକାରେ ଅଭିନୟ କର ।

ଠିକାଦାର ॥ ଶୁଣିଲ ପଦ୍ମ ଉଡ଼ିଯାଉଛି... ଅଭିନୟ କରି ଦଶେଇ ଦିଅ...

(ଚାମ୍ଚା ପହଞ୍ଚି ଗଡ଼ି ଗଡ଼ି ଚାଲିଗଲା)

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଏଗୁଡ଼ା କ'ଣ ସାଂପ୍ରତିକ ସାଂସ୍କୃତିକ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଆଜ୍ଞା ?

ଠିକାଦାର ॥ ମୁଁଶ ! ସାଂପ୍ରତିକ ସାଂସ୍କୃତିକ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ... your attitude... ମାନେ just ତମର ଚିନ୍ତାଧାରାଟା କୋଉ ଆଡ଼କୁ ଯାଉଛି, ସେଇ ଗୋଟାକ ଦେଖିବା କଥା... ମାନେ, ତମେ ଯଦି ଆମ ମାନଙ୍କୁ ସମାଲୋଚନା କରି ନାଟକ ଲେଖିବ ତା' ହେଲେ ତ ତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ମୋ' ପକ୍ଷରେ ଅସମ୍ଭବ ହେଇ ପଡ଼ିବ । ତା' ବୋଲି ନାଟକଟାକୁ ପ୍ରଚାରଧର୍ମୀ କରିବା ମଧ୍ୟ ଆମେ ଚାହୁଁ ନୁଁ just ଗୋଟାଏ...

ଚାମ୍ଚା ॥ ସଂସ୍କୃତି-ସଂସ୍କୃତି ବାସ୍ତା ହେବା ଆବଶ୍ୟକ... (ପବନଟାକୁ ଶୁଦ୍ଧି ବା ଅଭିନୟ, ଚାମ୍ଚା ତାର ସ୍ଥିତି-ଲଗା ଭୁବିଟାକୁ ଖୋଲି ଶୁଦ୍ଧି ଓ କିଛି ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ ।)

ଠିକାଦାର ॥ ବିପ୍ଳବଟା ଖାଲି ଅଭିନୟରେ ଆଣିଲେ ଚଳିବନାହିଁ... ନାଟକର ବିପ୍ଳବ ବହୁମୁଖୀ ! ପୋଷାକ ପରିଚ୍ଛଦରେ... ମେକ୍ ଅପ୍ରେ ମଧ୍ୟ ବିପ୍ଳବ ଆସିବ...

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଆସିବା ଉଚିତ । ଆମେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର ମେକ୍ ଅପ୍ କରିବୁ ଯୋଡ଼ିବା ଲଗେଇଲେ ସମସ୍ତେ ଉଲ୍ଲଗ୍ନ ହେଲି ଭଳି ଦିଶିବେ...

ଚାମ୍ଚା ॥ ନାସ୍ତମାନେ ପୁରୁଷମାନଙ୍କୁ ଓ ପୁରୁଷମାନେ ନାସ୍ତମାନଙ୍କୁ...

ଠିକାଦାର ॥ ମେକ୍ ଅପ୍ କଣ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଭଲ ଦିଶିବା ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର... ମାନେ...

ଠିକାଦାର ॥ ତମେ ଏ ବସ୍ତୁରେ ଚନ୍ଦ୍ରା କରନା । ଠିକ୍ ଯେମିତି
ବଲ୍‌କଲ... ଠିକ୍ ଯେମିତି ସୂର୍ଯ୍ୟରେ ନିଆଁ... ଦେହରେ
ଚମଡ଼ା...

ଗୁମରୁ ॥ ଗଞ୍ଜେଇରେ ଧୁଆଁ ମେକ୍ ଅପ୍... ଜୋତାରେ ପାଲିସ...
କବିତାରେ ମୋହୀ ।

ଠିକାଦାର ॥ କବିତା ନୁହେଁ... କବିତା ନାଟକର ଶବ୍ଦ... କାରଣ କବି
ମାନେ ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କୁ ଈର୍ଷା କରନ୍ତି... ଅଥଚ ନାଟକ
ଦେଖିବା ପାଇଁ ହଜାର ହଜାର ମଣିଷ...

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଫର୍ମ ଠାରୁ କଣ୍ଠେଷ୍ଟକୁ ଅଲଗା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଠିକାଦାର ॥ ତମର ମେକ୍ ଅପ୍ ବଦଳେଇ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଚାମଚା ॥ ଏଇଥର ଗୋଟାଏ ଜୋକର' ଭଲ ମେକ୍ ଅପ୍ ଲାଗାଅ...

ଠିକାଦାର ॥ (ଟୋପୀଟିଏ ଆଖି ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ ପିଛାଇ) ତୁମେ ଏକ ଧର୍ମସ୍
ଜୋକର ! ମନେରଖ, ଆକ୍ଟିଂହେଉଛୁ ନାଟକର ମସଲ,

ଚାମଚା ॥ (ମୁହଁରେ ନାଲି ରଙ୍ଗ ବୋଲି) ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଗୋଟାଏ ଜୋକର
ହେବି... ମୁଁ ଗୋଟାଏ ଜୋକର ହେବି ଆଜ୍ଞା; ମତେ
ଗୋଟାଏ ଜୋକର କରାଦିଅନ୍ତୁ... (ପିଲଙ୍କଭଳି ଅଳି
କଲ ସାଂସ୍କୃତିକ ଠିକାଦାରଙ୍କ ପାଖରେ)

ଠିକାଦାର ॥ ତଥାସ୍ତୁ । ତୁ ମଧ୍ୟ ଅଜିଠାରୁ ଏକ ବହୁସକ ରୂପେ ଗୃହୀତ
ହେଲୁ ।

ଚାମଚା ॥ ଓଡ଼ିଆ ସଂସ୍କୃତିର ଜୟ ହେଉ !! ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ଜୟ
ହେଉ... ତାଙ୍କ ନାଁରେ Black mailing ଏମିତି
ବିରଦିନ ଚାଲିଥାଉ... ଜୟ ଗଜପତିଙ୍କର ସଂସ୍କୃତି...
ଜୟ ସାଂପ୍ରତିକ ସଂସ୍କୃତି... !!

[ପରେ ପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଜୋକରଙ୍କ ଭଲ
ନାଟିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ଏବଂ ନିଜର
ଟିଣ ଡୋଲ ନିଜେ ପିଟିଲେ । ଏହା ତାଙ୍କର
ସାଂସ୍କୃତିକ ରୂପାନ୍ତର ।]

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ମୁଁ ପୃଥ୍ବୀର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ... Ladies and Gentlemen... ମତେ ଚିହ୍ନିବୁ... ସାଂସ୍କୃତିକ ଛାତ୍ରରେ ମୋର ମନ୍ତ୍ରଣ ଅପରେସନ୍ ହେଉଥିବା ମୁଁ କେବଳ ଜଣେ ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କ ବହୁରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଦେଉଛି । ଅପମାନକୁ ମାନବାକୁ ପଡ଼ିବ ମୁଁ ଏ ପୃଥ୍ବୀର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ... ମୋ' ନାଟକରେ କେହି ଦର୍ଶକ ରହୁ ନାହାନ୍ତି... ଆଜିଠାରୁ ମୁଁ ଦର୍ଶକ ମାନଙ୍କୁ ଗୁଳି କରି ମାରୁଛି... ସେମାନଙ୍କର ମନ୍ତ୍ରଣ ଅପରେସନ୍ କରିବ... ସେମାନେ ମୋ ବୌଦ୍ଧିକ ନାଟକ ବୁଝିବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ ।

ପ୍ରଯୋଜକ ॥ (ହଠାତ୍ ପ୍ରଯୋଜକ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ବମ୍ପା ବାହାରୁ ଦୌଡ଼ି ଆସିଲେ) ମାୟା କରବେ ଲେଉଟିଆଣ୍ଡୁ ଆଣ୍ଡୁ କେଣ୍ଟିଲମେନ୍... ଆମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କର ମନ୍ତ୍ରଣ ଅପରେସନ୍ ପରେ ସେ ଜୋକର୍ ହେଉଯାଇଛନ୍ତି...

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ମୁଁ ଏ ପୃଥ୍ବୀର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ।

ପ୍ରଯୋଜକ ॥ ପ୍ଲୁଟ୍ ! ରବିବାକୁ... ଆପଣ ଚାଲନ୍ତୁ... ତେଣେ ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ସଫଟାପନ୍ନ ..

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ କ'ଣ ହେଉଛି ନାଟ୍ୟକାରର ? (ସେମିତି ନାଚୁଥାଆନ୍ତି)

ପ୍ରଯୋଜକ ॥ 'ଆସୁଲିସି' ନାଟକ ଲେଖି ତାର ଡାକଣା ଦିବା ଉପରେ । ନିଲିପ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ ବୋଲି ଗୋଟିଏ ଡେପୁଟି ସେକେଟାରୀ ତା ନାଁରେ ଭଜିଲାନ୍ତ ସ ରିପୋର୍ଟ କରିଛନ୍ତି । ରବି ମିଶ୍ର ବୋଲି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଅଧ୍ୟାପକ ଭଜିଲାନ୍ତ ସ ବାଲୁଙ୍କୁ ମଦ ପିଆଇ ଭୁଲ ରିପୋର୍ଟ ପଠେଇଛି ଯେ ନାଟ୍ୟକାର ଗୋଟାଏ ନକ୍ସାଲାଇଟ୍... ତା' ସାଙ୍ଗରେ ଗୋଟିଏ ନିଶ୍ଚା-ମୁଣ୍ଡିଆ କମରସିଆଲ ଟ୍ୟାକ୍ସ ଅଫିସର ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି... ଗୋପାଳ ଦାସ କହୁଛି ତା'ର ଚେର କାଟି ଦିବ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ? ହଠାତ୍ ଏତେ ଗୁଡ଼ାଏ ଭଲେନ ଆସିଲେ କୁଆଡ଼ୁ ।

ପ୍ରଯୋଜକ ॥ କାରଣ ନାଟ୍ୟକାର ସିଧା ସଲଗ କଥା କହେ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ କଥାଗୁଡ଼ାକ ସିଧା ସଳଖ କୁହାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେ ।
 ଏକଟା ସାମୁଦ୍ରିକ ସାଂସ୍କୃତିକ ଚେତନା... ନିଜର ଉନ୍ନତ ମ
 ପିଠିଲି ବେଳକୁ କିନ୍ତୁ ସିଧାସଳଖ ପିଟିବ... Ladies
 and Gentlemen! ମୁଁ ସାମୁଦ୍ରିକ ସାଂସ୍କୃତିକ
 ଚେତନାରେ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ... ମୁଁ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ହେଇ ଯାଇଛି
 ପ୍ରୟୋଜକ ସାହେବ... ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ କାଟ୍ୟକାରର ବସନ୍ତ
 କଥା ଶୁଣି ପାରୁନି । ମୋ' ଶୁଣିପଡ଼େ ଶୁଭୁକ ମୋ'
 ନିଜର ଫଳାପ... ଆହା... ମୋ' କଥା ଗୁଡ଼ା କି ସୁନ୍ଦର...
 ମୋ' ପୋଷାକ ମତେ କି ସୁନ୍ଦର ମାନ୍ୟତା... ମୁଁ କେବଳ
 ମତେ ଦେଖି ପାରୁଛି... ମୋ' ଜୁଡ଼ା ଅନ୍ୟ କାହାରିକୁ
 ନୁହେ... ମୋର ଜୟ ହେଉ... ମୋର ଜୟ ହେଉ ॥

ପ୍ରୟୋଜକ ॥ ରବି ଦାସ ! ରବି ଦାସ ତମେ ପାଗଲ ହେଇ ଯାଇଛ !
 ତମକୁ ଉଚ୍ଛ୍ୱିସ୍ତା ହେଇ ଗଲଣି ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ନାଟ୍ୟକାରକୁ କହିଦିଅ ତାର ପଦ ବଡ଼ ହେବାପାଇଁ ଇଚ୍ଛା
 ଅଛି... ସେ ନିଜ କଥା ନିଜେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁ । ମୁହଁରେ
 ପାଲିସ୍ କରା କଥା କହୁ ପଛରେ ନାଲିସ କରୁ ।

ପ୍ରୟୋଜକ ॥ ମୁଁ ମାନ୍ୟତା, ତମେ ଉଚ୍ଛ୍ୱିସ୍ତା ରୋଗୀ ହେଲେ ମଧ୍ୟ
 ଟାଲେଝେଡ଼... ସବୁବେଳେ ତମକୁ ନାଟକ ମଡ଼ୁଛୁ...
 ତେଣୁ ତମେ କିଛି ହୋମିଓପାଥିକ୍ ଚିକିତ୍ସା କରାଅ...
 ଭାରଣ ତମ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଅସାଧାରଣ ଶକ୍ତି ଅଛି । କିନ୍ତୁ
 ସେ ଗୁଡ଼ାକ ସାମୁଦ୍ରିକ ସାଂସ୍କୃତିକ ଜବାଣୁ ପଣି ଦୂଷିତ
 ହେଇ ଯାଇଛି । ତମେ ଗୋଟାଏ ଜୋକର୍ ହେଇ
 ଯାଇଛ... ପି.ଜି... ତମେ ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ହୁଅ...
 ଜୋକର ହେଇ ମାଙ୍କଡ଼ଙ୍କ ଭଳି ଡ଼ାଆଁ ଡେଇଁ କର ନାହିଁ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ବର୍ମା ! ମୁଁ ଜୋକର୍ ହେବି । ଅଲ୍‌ବଦ୍ ଜୋକର
 ହେବି । କାରଣ ମୁଁ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ।

(ଏପରି ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ଅବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ ଉପରେ
 ଡ଼ାଆଁ ଡେଇଁ କଲବେଳେ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ବର୍ମା ତାକୁ
 ଏକ ଶକ୍ତ ଗୁପ୍ତତା ମାଗଲେ । ରବିଦାସ

ତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ । ହଠାତ୍ ଆତ୍ମପ୍ରଶ୍ନର
ନିଶା ଗୁଡ଼ି ଗଲପରେ ନିମନ୍ତେ ସେ ସଂବିତ୍
ଫେରି ପାଇଲେ...)

ପ୍ରୟୋଜକ ॥ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ !

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ କ'ଣ ?

ପ୍ରୟୋଜକ ॥ ସାଂସ୍କୃତିକ ଭୂତ ଗୁଡ଼ିକ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ମୋର କ'ଣ ହେଇଥିଲା ?

ପ୍ରୟୋଜକ ॥ କାଳିସୀ ! କାଳିସୀ ଲାଗି ଯାଇଥିଲା... !!

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଠିକ୍ କାଳିସୀ ଲାଗିଯାଇଥିଲା ।

ପ୍ରୟୋଜକ ॥ କାଳିସୀ ଲାଗିଲେ କେବଳ ତୁଆଁ ଡେଇଁ ହୁଏ, କାମ
ହୁଏନି । ଏ ଦେଶରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କେବଳ କାଳିସୀ ଲାଗିଛି ।
ସେଥିପାଇଁ ସଂସ୍କୃତିର ଗର୍ଭ ଭିତରେ ଅନେକ ଜାରଜ
ସନ୍ତାନଙ୍କର ଭ୍ରୂ ଶ ବଢ଼ି ଚାଲିଛନ୍ତି... ତମେ ଆସ, ପ୍ରୟୋଜକ
ମୁଁ... ନାଟ୍ୟକାର, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଓ ଦର୍ଶକ ମାନଙ୍କ ଭିତରେ
ସମନ୍ୱୟ ଆଣିବା ମୋର ଦାୟିତ୍ୱ !

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଯିବା କୁଆଡ଼େ ? ମତେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନ୍ଧାର ଦିଶୁଛି ।

ପ୍ରୟୋଜକ ॥ ଆସ ମୁଁ ତମକୁ ଗାଡ଼ିରେ ନେଇ ଘରେ ଗୁଡ଼ି ଦେଇ
ଆସିବି । ତାପରେ ଗୁଣି ମତେ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ସାଂସ୍କୃତିକ
ଠିକାଦାର ପାଖକୁ, ତାର ସାହାଯ୍ୟ ନ ହେଲେ 'ଆତ୍ମଲକ୍ଷି'
ନାଟକ ମଞ୍ଚସ୍ଥ ହେଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ପଲିଟିକାଲ୍
ପ୍ରେସର ଦଉଛନ୍ତି ମାଧବ ଦାସ, ଏମ୍. ପି... ଏଇ ନାଟକ
ହେଉଗଲେ କୁଆଡ଼େ ତାଙ୍କ ଭାଷା-ଜାମାତାଙ୍କର ସାମାଜିକ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନଷ୍ଟ ହେଇଯିବ !!

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ମୁଁ ବଡ଼ କ୍ଳାନ୍ତ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ବାବୁ !! ନାଟକ ପରିଚାଳନା
କରିବା ମୋର କାମ... ଏତେ ରାଜନୀତି ଭିତରେ ପଶିବା
ମୋ' ପକ୍ଷେ ସମ୍ଭବପରି ନୁହେଁ... ଯଦି ସମ୍ଭବ ନାଟ୍ୟକାରକୁ
କୁଡ଼ି ନିର୍ଲିପ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ ସାଙ୍ଗରେ ସେ ସିନିଟା ସେ
ଉଡ଼େଇ ଦେଉ !... We shall manage !!

ପ୍ରଯୋଜକ ॥ ନାଟ୍ୟକାର କହୁଛି, ଏଇଟା Prestige issue !! ସେ
କାଟି ପାରିବ ନାହିଁ ।

[ହଠାତ୍ ଟେଲିଫୋନ ବାଜି ଉଠିଲା...
ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଯାଇ ଧରାଲେ...]

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ କେଉଁଠି... ? ହ୍ୟାଲୋ !
(ଚିତ୍କାର କରି) What ? ନାଟ୍ୟକାରକୁ ମାଡ଼
ହେଇଛି... ? କିଏ ଓ ! ହସ୍ପିଟାଲ... କେତେ
ନମ୍ବର Bed... What? Bed No. 42 ?
Okay ? ଆପଣ କିଏ ? ହ୍ୟାଲୋ... ହ୍ୟାଲୋ...
(ଫୋନ୍ କଟିଗଲା ଅରପଟୁ)

ପ୍ରଯୋଜକ ॥ କିଏ ମାରିବ ନାଟ୍ୟକାରକୁ ?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ॥ ଲୋକଟା ନିଜ ପରିଚୟ ମଧ୍ୟ ଦେଲାକ... ମୋର ଯାହା
ଧାରଣା... ସେଇ ନିର୍ଲିପ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ମାଧବ ଦାସଙ୍କ
ଖେଳ ଏଇଟା !! (ମନକୁ ମନ) ଇଡ଼ିଅଟ୍ଟ... !!

ପ୍ରଯୋଜକ ॥ ଚାଲନ୍ତୁ... ଆମେ ପୋଲିସ୍‌ରେ ଖବର ଦେଇ ହସ୍ପିଟାଲ୍‌କୁ
ଚାଲିଯିବା...

(ଦୁହେଁ ଚାଲିଗଲେ, ମଞ୍ଚର ଆଲୋକ ମାନ
ହେଲା । କିନ୍ତୁ ଆବଦ୍ଧ ସଙ୍ଗୀତ ସେମିତି
ଗାନ୍ତାଯିବ ଓ ଉତ୍କଣ୍ଠାକୁ ବହନ କରି
ଫାକ୍ତର ହେବାରେ ଲାଗିଲା ଏବଂ ମଞ୍ଚ
ଉପରେ ଆଲୋକ ସଫାତ ଦ୍ଵାରା/କେ ଦ୍ଵାରା
ବିସ୍ଫୋରଣ, ଭୂମିକା ଓ ଝଡ଼ର ସଂକଳନ...
ଇତିମଧ୍ୟରେ ଚାଲିଯିବା ପଥଲିମାନ ଆସି
ଘରଟିକୁ ସଜେଇ ପୁଣି ଶେଲର ଘରରେ
ପରିବେଶ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା... ମଞ୍ଚ ସଜ୍ଜା
ବେଶ ହେଲା ମାତ୍ର ସଙ୍ଗୀତ ଓ ଆଲୋକରେ
ଏକ ଝଡ଼ର ସଂଧ୍ୟା ସୂଚକ ଦିଆଗଲା ଓ
ବାହାରୁ କବାଟ ଖଟ୍ ଖଟ୍ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା...)

ରୁମରୁ ॥ କିଏ ?... କିଏ ଆପଣ...

ବାହାରୁ ॥ ଦୁଆର ଖୋଲ !

ରୁମରୁ ॥ ଦୁଆର ଖୋଲିବ ଓ ଆସିଛନ୍ତି ନିଲ୍ମି ପକ୍ତନାୟକ ଏବଂ ମାଧବ ଦାସ ।)

ନିଲ୍ମି ॥ ଶେଲ ?

ରୁମରୁ ॥ ବଡ଼ ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ ଯାଇଛନ୍ତି ।

ନିଲ୍ମି ॥ କାହିଁକି ?

ରୁମରୁ ॥ ମାଡ଼ିପିଟ୍ ହେଇଛି । ନାଟ୍ୟକାରର ମୁଣ୍ଡ ଫାଟି ଯାଇଛି ।

ନିଲ୍ମି ॥ ଓ ! କେତେବେଳେ ହୋଇବେ ?

ରୁମରୁ ॥ କହି ହେବନି, ଆପଣମାନେ ବସନ୍ତ, (ଖୁଲିଗଲା...) ମୁଁ ଖବର ପଠେଇ ଦେଉଛି... ସେ ପାଞ୍ଚମିନିଟ୍ ଭିତରେ ଆସିଯିବେ ;

ନିଲ୍ମି ॥ ଆପଣ ବସନ୍ତ ମଉସା ।

ମାଧବ ॥ (ବସିବା ପୂର୍ବରୁ ଶବ୍ଦ କରି ଛୁଙ୍କିଲେ) ଏ ଘର ଭିତରଟା କେମିତି ଗୋଟାଏ ଡ୍ୟାମ୍... ମାନେ...

ନିଲ୍ମି ॥ ଆମକୁ କିଛି ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ମାଧବ ॥ ତମେ ଯାହା କୁହୁ ଖୋଜା, ମୁଁ ଏଇଠି ଏମିତି...ତମେ ତାକୁ ଖବର ଦେଇଥିଲ ?

ନିଲ୍ମି ॥ ମୋ' ଲୋକ ଆସି ଠିକ୍ ସମୟରେ କହିଦେଇ ଯାଇଥିବେ ।

ମାଧବ ॥ ମୁଁ କିଏ ଜାଣେ ତ ସେ ଝିଅଟା ?

ନିଲ୍ମି ॥ ଜାଣେ, କିନ୍ତୁ କହି ହେବନି, ଭାରି Obstinate ଝିଅଟା... ରାଜନୀତି କହିଲେ ତାର ଭାଷଣ ଦୃଶ୍ୟ ।

ମାଧବ ॥ (ପୁଣିଥରେ ଝିଙ୍କିଲେ) ହଁ, ଏମିତି ଗୁଡ଼ାଏ ବଜାଗୁ ଗୁଲୁ ଝିଅକୁ ମୁଁ ଜାଣେ... ଦଳିରେ ଏଇଥିବୁ ମେଞ୍ଚାମେଞ୍ଚା ରାସ୍ତାରେ ବୁଲନ୍ତି... ଆମ ନର୍ସ ଏଭେନ୍ୟୁ ପ୍ଲାଟ୍ କ୍ବାଟର୍ସକୁ ଅନେକ ଏମିତି ଗୁଲୁଣ ହେଇ...

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ହେଉ ପାରେ । କିନ୍ତୁ ଶେଲ ସେମିତିକା ହିଁଥ ନୁହେଁ ।

ମାଧବ ॥ (ଡାହାଣଭାବରେ ଚାହିଁଲେ) ଶେଲକୁ ବଜାଣି ହିଁଥ କହୁବାରୁ ତମକୁ ବାଧୁଲ ବୋଧହୁଏ ?

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ନା, ମାନେ...

ମାଧବ ॥ ଶେଲ ବିଷୟରେ ତମେ ମତେ ଯୋଡ଼ିଯବୁ କାହାଣୀ କହୁଚ ସେ ସବୁ ସତ ତ ?

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ସବୁ ସତ ।

ମାଧବ ॥ ମୋର ଧାରଣା ଶେଲ ସହୃଦ ଆଠବର୍ଷ ତଳେ କେବଳ ତମର ସମ୍ପର୍କ ନଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ବି ଅଛି, ତମେ ତାକୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭଲ ପାଅ ।

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ କ'ଣ ଯେ ଆପଣ ଏ ସବୁ କହୁଛନ୍ତି ମଉସା...! ମୋର କହୁବା କଥା, ସେ ଜଣେ ବଜାଣି ହିଁଥ ନୁହେଁ, ସ୍ଵାର ଅର୍ଥ କ'ଣ ମୁଁ ତାକୁ ଭଲ ପାଉଛି !

ମାଧବ ॥ ପ୍ରତିଧ୍ଵନି ଠିକ୍ ଏଇକଥା ଭାବୁଛି ।

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ପ୍ରତିଧ୍ଵନି ? ପ୍ରତିଧ୍ଵନି ଏଇ କଥା ଜାଣେ ? ଆପଣ ତାକୁ ଏ କଥା କହୁ ଦେଇଛନ୍ତି ?

ମାଧବ ॥ ନା, ସେ ମତେ ଏ କଥା କହୁଛି, ତମେ ମୋ ହିଁଥକୁ ମୁଣ୍ଡ ବୋଲି ଭାବିବ ନା କ'ଣ ? ସେ ବିଦେଶ ବୁଲି ଆସିବ... ଖାଲି ପାଠ ପଢ଼ିଲାନି ସିନା... ପଢ଼ିଥିଲେ ତମ ଭଳି I. A. S. ହୋଇଥାନ୍ତା; ବୁଝିଲେ ଖୋଜା ? After all, ସେ ମୋ ହିଁଥ !!

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ପ୍ରତିଧ୍ଵନି ଆପଣଙ୍କୁ କ'ଣ କହୁଛି ?

ମାଧବ ॥ ତା' ସାଙ୍ଗରେ ଗସିଲା ବେଳେ ତମେ ଆଜିକାଲି କୁଆଡ଼େ ଭାରି ଅନ୍ୟମନସ୍କ ରହୁଚ । ତମ ଆଖି ଦ'ଟା ତାକୁ ନ ଦେଖି ଅନ୍ୟଆଡ଼େ ବୁଲୁଚ, ଯେମିତି ତମେ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଗୋଟାଏ କିଛି ଭୟଙ୍କର ସ୍ଵପ୍ନ ଦେଖୁଚ... ମାନେ ଏଭୁଡ଼ା ମୋ' ମନଗଢ଼ା କଥା ନୁହେଁ ନିର୍ଲିପ୍ତ... I am

quoting ପ୍ରତିଧ୍ବନି ! ସେଇଥିରୁ ମୋ ହିଅ ଅନୁମାନ
କରିନେଇଚି ତମେ ଆଉ କାହାରିକୁ ଭଲ ପାଉଚ ।

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ Nonsense ! ଏ ସବୁ speculationର କୌଣସି
ମାନେ ହୁଏନା, ଆପଣ କୁହନ୍ତୁ ମଉସା, ବର୍ତ୍ତମାନ କ'ଣ
କରାଯିବ ?

ମାଧବ ॥ ଦେଖ, ମୁଁ ଯାହା କରିବା କଥା କରି ଦେଇଚି, ତାଙ୍କ
କଲେକ୍ଟର Managing Secretary କୁ ଖବର
ଦେଇଚି । ସେ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ତାକୁ Explanation
ପଚାରିବେ । ମୁଁ ଶୁଣିଲେ ତାକୁ ଏଇ କେଶରେ ଆରେଖ
କରିବେ ଦେଇ ପାରେ । ଏଇଟା କିଛି ବଡ଼ କଥା ନୁହେଁ ।
କିନ୍ତୁ ସେ ହିଅଟା... କ'ଣ ତାର ନାଁ... (ମନେ ପକାଇ)
ଶେଲ୍, ଶେଲ୍ କାହିଁକି ତମ କଥା କହିଲୁ ସେଇ
ନାଟ୍ୟକାରକୁ ?

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ସେଇଟା ବି ଗୋଟିଏ ଭାବବା କଥା...

ମାଧବ ॥ ମୁଁ ଭାବୁଚି ଶେଲ୍ ତମକୁ Blackmail କରୁଚି । ଏମିତି
କହି କହି କହି...

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଟଙ୍କା ? ମୋ'ଠୁ ଟଙ୍କା ମାଗିନେବା ପାଇଁ ଶେଲ୍ ଏ
'ଆମ୍ବଲିପି' ଲେଖିଉଚ ? ମୁଁ ବିରାସ କରିବି ନାହିଁ ।

ମାଧବ ॥ ବାବା ନିର୍ଲିପ୍ତ ! ତମ ଅପେକ୍ଷା ଆଜି କାଲିର ହିଅକୁ ମୁଁ
ବେଶୀ ଜାଣେ, ଏମିତି ବକାସ ଖୁଲୁ ହିଅମାନେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ
ଲେକ୍ଚର ଗ୍ରାଜୁମେଲ କରିବା ପାଇଁ ସବୁବେଳେ ଚେଷ୍ଟା
କରି ଆସୁଛନ୍ତି... ବର୍ତ୍ତମାନ କହିବା କଥା ହେଲା ତମେ
ମୋ ହିଅ ଏବଂ ଶେଲ୍... ଏ ଦୁହେଁଙ୍କ ଭିତରୁ କାହାକୁ
ବାହା ହେବ ଶୀଘ୍ର ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଦେବା ଉଚିତ୍ ।

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ କ'ଣ ଆପଣ କହୁଛନ୍ତି ମଉସା । ମୁଣି ଗୋଟିଏ ନିଷ୍ପତ୍ତି...
ମାନେ ଆପଣ ମତେ ଯୁ' ଭିତରେ ସହେହ କରିବା ଆରମ୍ଭ
କରିଛନ୍ତି ବୋଧହୁଏ... (ରାଗିଯାଇ) ବେଶ୍ ! ମୁଁ ମଧ୍ୟ
ଜଣାଇ ଦେବାକୁ ଚାହେଁ ସେ ମୋର ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ

ସମ୍ମାନବୋଧ ଅଛି ଏବଂ ଆପଣଙ୍କର ସନ୍ଦେହ ଗୁଡ଼ାକୁ ମୁଁ
ଭଲ ପାଏନା... This is meanness. ॥

ମାଧବ ॥ (ଠୋ ଠୋ ହେଇ ହସିଲେ) ମୁଁ କାଣେ... ତମେ
ମୋ' କଥାରେ ଏମିତି ଉଆକ୍ସନ୍ ନ ଦେଖାଇ ଥାଉ
ତ'ଣ କରନ୍ତୁ ? କିନ୍ତୁ...

[ହଠାତ୍ ପଶି ଆସିବ 'ଶେଲ']

ଶେଲ ॥ ଆରେ... ! ଖୋକା ଭାଇ !! (ମାଧବ ଦାସକୁ ଚାହିଁ)
ନମସ୍କାର । ଆପଣ ବୋଧହୁଏ ଦଳ୍ଲୀର ବଶିଷ୍ଠ ଶିଳ୍ପପତି
ଏବଂ ଶୂକନୈତିକ ନେତା ମାଧବ ଦାସ ?

ମାଧବ ॥ ତମର ଅନୁମାନ ଠିକ୍ ।

ଶେଲ ॥ ସତରେ ! ମୋର ଆଜି ଅନେକ ସୌଭାଗ୍ୟ !! କେତେବେଳୁ
ଆସିଲେଣି ? ଅନେକ ବେଳୁ ନିଶ୍ଚୟ ! ଚା' ପିଇଲେଣି ନା
ନାହିଁ ? (ବଡ଼ ପାଟିରେ) ଚା'ପାଣି ପହୁଳିମାନ...
ଉଦ୍ରଲେକମାନେ ଏ ଫର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚା' ପିଇ ନାହାନ୍ତି ?

[ଠିକ୍ ଏତିକି ବେଳେ ଡେଇଁରେ ଦିନି କପ୍
ଚା' ନେଇ ଆସିଲା ଚା'ମାସ]

ଚା'ମାସ ॥ ଇଏ ଗୋଟାଏ କଥା ଆଜ୍ଞା ? ବାବୁମାନେ ଘରକୁ ଆସିଛନ୍ତି;
ଚା' ନ ପିଇ ଚାଲିଯିବେ ?

ଶେଲ ॥ ନିଅନ୍ତୁ; ତା' ନିଅନ୍ତୁ !! ଯାହାହେଉ... 'ଆତ୍ମଲିପି' ଏଇ
ନାଟକ ଲେଖା ନ ହୁଏ କି ମାଧବ ବାବୁ ଆମଭଳି
ପତିତାମାନଙ୍କ ଘରକୁ ନ ଆସନ୍ତି... ନା କଣ ଖୋକା
ଭାଇ... ?

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ତୁ ମତେ ସବୁବେଳେ ଭୁଲ୍ ବୁଝୁଛୁ ଶେଲ ! ମଉସା
ଆସିଛନ୍ତି ତତେ ସେ ବନ୍ଧୁରେ ବୁଝାଇ ଦେବେ ।

ମାଧବ ॥ ଆଜ୍ଞା ଶେଲ, କିଛି ମନେ କରବନ; ତମ ପାଖରେ
ନିର୍ଲିପ୍ତର କିଛି ଚିଠି... ମାନେ ପୁରୁଣା ଚିଠି...

ଶେଲ୍ ॥ ଚିଠି ? ଖୋଜା ଭାଇର ମୋ'ର ଚିଠି ଦିଆ ପ୍ରେମ ହେଉ
ନଥିଲା । ଆମେ ପ୍ରତିଦିନ ସଂଧ୍ୟାରେ ପରସ୍ପରକୁ ମିଶୁଥିଲୁ,
ଖୋଜା ଭାଇ ଦିନେ ନ ଆସିଲେ ମୁଁ ଅନ୍ୟମନସ୍ତ
ହେଇଯାଏ । ସେ ଦିନ ମତେ ମୋ' ଅଜାଣତରେ,
କାହିଁକି କେଜାଣି ଚିଡ଼ି ଚିଡ଼ି ଲାଗେ ଏବଂ ଖାଇବା ପାଇଁ
ଇଚ୍ଛା ହୁଏନି... ଏବଂ ଖୋଜା ଭାଇ କୁହନ୍ତି ସଂଧ୍ୟା ହେଲେ
ଗୋଟାଏ ଚିତ୍ର ଅନର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଣ ଆକର୍ଷଣ ମୋ' ପାଖକୁ ଡାକି
ଟାଣି ଆଣେ...

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ନା, କେବେ ଚିଠି ଦେଇଚି ବୋଲି ମୋର ମନେ ପଡ଼ୁନି ।

ଶେଲ୍ ॥ ତମେ ତମର ପୁରୁଣା ଡାଏରୀ କିମ୍ବା ଟ୍ରଙ୍କ୍ ବାକ୍ସ
ଓଲଟେଇବ ତ ଖୋଜା ଭାଇ ! ଯଦି କିଛି ଚିଠି ମିଳିଯାଏ,
ମତେ ଦେଖେଇବ, ମୁଁ ଟିକିଏ ଦେଖିବି ଆଠ ଦଶ ବର୍ଷ
ତଳେ ମୁଁ କେଡ଼େ ବୋକି ଥିଲି । କେତେ ସହଜରେ
ପୁଅମାନଙ୍କ କଥା ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲି... ମିଛ ମିଛ ସ୍ୱପ୍ନ...
ମୁଁ ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ଅଭିନେତ୍ରୀ ହେବି... ଏମସ୍ତେ ମୋ'
ନାଁ ଜାଣିବେ...

ମାଧବ ॥ ନିଶ୍ଚୟ, ନିଶ୍ଚୟ ତମେ ଜଣେ ପ୍ରଭାସ୍ୱିତା ଚିନ୍ତାଚାରକୀ
ନ ହେଇଥିଲେ ମୁଁ ଅନ୍ତତଃ ତମ ପରକୁ ଆସିବା ପାଇଁ
କୁଣ୍ଠାବୋଧ କରିଥାନ୍ତି । ତେବେ... ଶେଲ୍... ଗୋଟାଏ
କଥା...

ଶେଲ୍ ॥ ଆପଣ ବୋଧହୁଏ ଭୁଲୁଛନ୍ତି ଖୋଜା ଭାଇଙ୍କର ଚିଠିପତ୍ର
ରଖି ମୁଁ ତାଙ୍କୁ Blackmail କରୁଚି ବୋଲି !!
ଓଡ଼ିଶାରେ ଏଭଳି ସମ୍ବନ୍ଧପର ନୁହେଁ ମାଧବ ବାବୁ । ବରଂ
ପୁଅମାନେ ଝିଅଙ୍କର ମିଛମିଛ ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ ଢିଆରି କରି,
ଡ଼ବଂ କରି ତାଙ୍କ ନାଁରେ ବଦନାମ ଉଠେଇ କ୍ଳାମେଲ୍
କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ନିର୍ଲିପ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କୁ କ୍ଳାମେଲ୍ କରିବା
ଝିଅ ଓଡ଼ିଶାରେ କାହାନ୍ତି ?

ମାଧବ ॥ ତମେ 'ଆମ୍ବଲିପି' ନାଟକରେ ଅଭିନୟ କରିବ ?

ଶେଲ୍ ॥ ହଁ, ଏଇଟା ମୋ' ପାଇଁ ଏକ ସୁଯୋଗ ।

ମାଧବ ॥ କେବେ stage ହବ... ?

ଶେଲ୍ ॥ ପ୍ରଥମେ ଏକାଡେମୀ ଉତ୍ସବରେ, କୋଉଠି ହବ ଠିକ୍ ନାହିଁ... ବୋଧହୁଏ ଜୟପୁରରେ ।

ମାଧବ ॥ ତା ହେଲେ ଆମେ ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇବୁନି ?

ଶେଲ୍ ॥ ଆମର କଥା ଅଛି, ତା'ପରେ ଆମେ ଏଇଟାକୁ ରଖିଲୁ ମଣ୍ଡପରେ...

ମାଧବ ॥ କେତେ ଟଙ୍କା ଦେବେ ?

ଶେଲ୍ ॥ ଜାଣି କିଛି ଲଭ ନାହିଁ । ହସିଦେ ।

ମାଧବ ॥ କାହାଣୀ ପାଇଁ ଅଲଗା ଟଙ୍କା ଦେବେ ?

ଶେଲ୍ ॥ ହଁ ।

ମାଧବ ॥ ହଜାରେ ଦେଢ଼ହଜାର ପାଇଁଯିବ ବୋଧହୁଏ !

ଶେଲ୍ ॥ (ହସିଲା) ପାଗଲ ! ପାଞ୍ଚଶହ ପାଇଲେ ବଡ଼ କଥା !

ମାଧବ ॥ ତମେ ଯଦି ନାଟକଟା ନ କର ମୁଁ ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ଦେବି ?

ଶେଲ୍ ॥ (ଚମକ) ମାଧବ ବାବୁ !

ମାଧବ ॥ ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା !

ଶେଲ୍ ॥ ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା !! ମହା ନୁହେଁ ଅପରାଧ ! କ'ଣ ଖୋଜା ଭାଇ ! ତମକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବି ।

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ତୁ ତ ମୋ' କଥା ଶୁଣିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୋହୁ ।

ମାଧବ ॥ ତମେ ଚୁପ୍ ଚୁପ୍ ବସ ନିର୍ଲିପ୍ତ !! ଦେଖ୍ ଶେଲ୍... ଏ ସବୁ ନାଚ, ଗୀତ, ଅଭିନୟର କୌଣସି ଧାର ଧାରେନା ମାଧବ ଦାସ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଚାହେଁଲେ ଏ ଦେଶର ଅଧିକାଂଶ କଳାକାରଙ୍କୁ କଣି ପାରିବି । ମୁଁ ଡାକିଲେ କଣ୍ଠଶିଳ୍ପୀ ଆଉ ଅଭିନେତାମାନେ ଦୌଡ଼ି ଆସନ୍ତି... ମୁଁ ଆଜି ତୋ' ଘରକୁ ଆସିବି ଝିଅ, ଏଇ ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ନେଇ...

ଶେଲ ॥ ମତେ, ମୋର ସ୍ବାଧୀନତା, ମୋର କଳା, ମୋର ମନ...
ସବୁ କିଣିନେବେ ? ଏସ୍ତାତ !

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଶେଲ; ତୋର sentimental ହେଲ ମଉସାଙ୍କ
ଆଗରେ ଏମିତି କଥାବାଣୀ କରବାର କୌଣସି ମାନେ
ହୁଏନା ! ମଉସା ଚାହିଁଲେ ତୁ ଦିଲ୍ଲୀ ଯାଇ national
award ପାଇ ପାରିବୁ ! ତୋର ଭବିଷ୍ୟତ ଅଛି ।

ଶେଲ ॥ ମୋ' ଭବିଷ୍ୟତକୁ ଗୋଲି ମାର ଖୋକା ଭାଇ । ତମ
ଭବିଷ୍ୟତ କଥା କୁହ । 'ଆସ୍ତଲିପି' ହେଲେ ହୁଏତ
'ପ୍ରତିଧ୍ବନି' ଦେଖିବାକୁ ଆସିବ... ଏବଂ ତିଆରିନେ ଭାଗ
ସହୋଦର... ଏବଂ ପ୍ରତିଧ୍ବନି ଜଣେ କଳାକାର । ସେ
ଏକାନ୍ତ ଭାବେ ତମକୁ ଚାହିଁବେ... ଏବଂ...

ମାଧବ ॥ ବେଶ୍ ବେଶ୍ । ସେ କଥା ଠିକ୍ ।

ଶେଲ ॥ ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି ଖୋକା ଭାଇ ତାଙ୍କ ପ୍ରେମ କାହାଣୀ
ସମ୍ପର୍କରେ ଆପଣଙ୍କୁ କେମିତି କହିଲେ, ମାନେ... ଆପଣ
ବୟୋଲୋଜିଷ୍ଟ ଲୋକ ଏବଂ ଖୋକା ଭାଇ ସମାଜରେ ଜଣେ
ଆଦର୍ଶ ଉତ୍ତମ ମିଶ୍ରଭାଷୀ ଯୁବକ... ଯୋଡ଼ ସମାଜରେ ପ୍ରେମ
କରିବା ଏକ ଅପରାଧ—ସେଇ ସମାଜରେ ମୋ' କଥା
ଆପଣଙ୍କୁ କେମିତି ଯେ କହିଲେ...

ମାଧବ ॥ ମୁଁ... ଦିଲ୍ଲୀରେ ରହେ । ମୋର ସେ ଓଡ଼ିଆ ମୀନନେଶ୍
ନାହିଁ । ଆମ ପରିବାରରେ ଅନ୍ତତଃ କାହାର ନାହିଁ...
ଏ କଥା ମୁଁ କହିପାରେ ।

ଶେଲ ॥ ହେଉପାରେ ଖୋକା ଭାଇ ମୋ' ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି ମିଛ ସତ
କହିଥିବେ ! ପ୍ରତିଧ୍ବନି ଏ କଥା ଜାଣିନ ?

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ପ୍ରତିଧ୍ବନି ଜାଣିଲେ ଏ ବିବାହ ହେଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଶେଲ ॥ ମାଧବ ବାବୁ, ଆପଣ ଖୋକା ଭାଇଙ୍କୁ ଜୋର୍ କରିବା ପାଇଁ
ଭାଜିତ ?

ମାଧବ ॥ ରାଜି ମାନେ... ? ସେ ଅଲ୍‌ରେଡ଼ି ମୋର ଜାମାତା
ବୋଲି ମୁଁ ଭାବି ନେଇଛି ।

ଶେଲ ॥ କ'ଣ ? ମୋ' ଭଲ ଗୋଟାଏ ବାଜେ ଝିଅ ଯାଜ୍ଞରେ
ନିର୍ଲିପ୍ତ ବାବୁ ଲିପ୍ତ ଥିବା ଜାଣି ସୁଦ୍ଧା ?

ମାଧବ ॥ (ହସିଲେ) ବୁଝିଲି ମା'... ଏ ଗୁଡ଼ାକ ସବୁ ନିଜ୍ଜକ ଓଡ଼ିଆ
ବୁଦ୍ଧି । ନିର୍ଲିପ୍ତ ଓଡ଼ିଶାର ଜଣେ ସୁଦକ୍ଷ ପ୍ରଶାସନକ
ଅତିଥିର... ପକ୍ଷ ପକ୍ଷି କାରେ ତାର କବିତା ବାଦ୍ୟରେ...
ମଝିରେ ମଝିରେ ସେ ସାହିତ୍ୟ ପଞ୍ଜରେ ପଞ୍ଜପତ୍ର ମଧ୍ୟ ହୁଏ...
କୋଉ ପିଲାବେଳେ କାହା ଯାଜ୍ଞରେ ପ୍ରେମ କରିଥିଲା
ସେଇଟା ଧରିବା ଅମର କ'ଣ ଦରକାର ?

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ମଉସା ଭାରି high minded ଲୋକ... କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିଧ୍ୱନି
delicate.

ମାଧବ ॥ ଖୁବ୍ ଏକଜିଦ୍ଦିଆ ଝିଅ... ଯାହା ଚାହୁଁବ, ତାହା କରିବ...
ମିଛ କଥା ଆଦୌ ପଡ଼ି ପାରେନା...

ଶେଲ ॥ ନିର୍ଲିପ୍ତ ବାବୁକୁ କେତେ ହଜାର ଯୌତୁକ ଦେବେ ?

ମାଧବ ॥ ଯୌତୁକ ? ଯୌତୁକ କ'ଣ ହବ ? ସେଇଟା ଏକ
ସାମାଜିକ କଲଙ୍କ ।

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଆମେ ନିୟମ ଦିଆଣି ଚଳିବାଲା । ଆମେ ଯଦି ଯୌତୁକ
ନେବୁ ଶାସନ କରିବୁ କାହାକୁ ?

ଶେଲ ॥ (ହସି ହସି) ଖୁବ୍ ଜଢ଼ିଆ, ସ୍ତ୍ରୀକୁ ହିଁ କହନ୍ତି ରାଜସୋଚକ ।
ଖୋକା ଭାଇ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିକୁ ବାହା ହେବା ପାଇଁ ପାଗଳ;
କାରଣ ସେ ଆପଣଙ୍କ ଝିଅ... ବରଷ ଶିଳ୍ପପତି ପୁଣି
ରାଜନୈତିକ ପ୍ରଭାବ ଆପଣଙ୍କର ଅଛି ଏବଂ ଆପଣ ଦେଖୁଛନ୍ତି
ବିନା ଯୌତୁକରେ I. A. S. ଜୋଇଁଟିଏ ମିଳୁଛି ।
ତେଣୁ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିର sentimentକୁ ନ ପଛର...

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ କାହିଁକି ? ପ୍ରତିଧ୍ୱନି ମତେ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଏ ।

ଶେଲ ॥ କ'ଣ ମୋ' ଠାରୁ ଅଧିକ ?

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ତୋର ମୋର ସମ୍ପର୍କ...

ଶେଲ ॥ ସାତ ବର୍ଷ ତଳେ ଆମେ ଖୁବ୍ ପିଲାଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ
ତମେ ଶପଥ କରି କହୁ ପାରବ ଖୋକା ଭାଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ

ପାଇଁ ମୁଁ ତୁମକୁ ଆକର୍ଷଣ କରେନା ? ଶପଥ କରି କହ-
ପାରିବ ରାତି ନିର୍ଜନ ହେଲେ... ନଦ ନ ଲାଗିଲେ...
ତମେ, ଯେଉଁ ସାତ ବର୍ଷ ତଳର ବାଣୀବିହାର କଥା ମନେ
ପକାଇ ମୋ ସ୍ମୃତିକୁ ରୋମଞ୍ଚନ କରୁନା ? କୁହ... ମୋ’
ଦେହ ଛୁଇଁ ଶପଥ କରି କହିଲ ଖୋକା ଭାଇ...

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ମନେ ପଡ଼େ ।

ଶେଲ ॥ ତା’ ହେଲେ ? ପ୍ରତିଧ୍ବନି ସାଙ୍ଗରେ ମୋର କଥାବାଣୀ
ହେଉ ଯାଇଛି, ମୁଁ ତାକୁ ଏ କଥା କହିଛି ।

ମାଧବ ॥ ଶେଲ !

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଶେଲ !!

ଶେଲ ॥ ହଁ, ଖୋକା ଭାଇ ! ମୁଁ ପ୍ରତିଧ୍ବନିକୁ ସବୁ କହ ଦେଇଛି...

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ସବୁ !! ସବୁ ମାନେ .. (ଛେପ ଡୋକି...)

ଶେଲ ॥ ସବୁ... ମାନେ... ତମେ ଗୋଟାଏ ଜୟନ୍ତୀ ପଣ୍ଡା ବୋଲି...
ତାକୁ ଜଣେଇ ଦେଇଛି । ବାଣୀବିହାରରେ ପଡ଼ିଲ
ବେଳେ ଡ୍ରାଙ୍ଗ୍ କରିବାକୁ ପଇସା ନଥିଲା ବୋଲି ମତେ
ନେଇ ନଦ ବଟିକା ଖୁଆଇ କେମିତି ଗୁଣୀ ମହଲ
ହୋଟେଲରେ ବ୍ଲାକ୍‌ମେଲ୍ କରିଥିଲା... ବର୍ତ୍ତମାନ ବି
ତମେ କେତେ ଦୁର୍ଘଟଣ ଏବଂ Political protec-
tion ପାଇବ ଆଉ ଥୋଡ଼ାଏ ଟଙ୍କା ମିଳିଯିବ ବୋଲି
ପ୍ରତିଧ୍ବନି ପଛରେ କେମିତି ଗୋଡ଼େଇଚ... ଫମ୍ପା
ସାମାଜିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ତମେ ବିଭିନ୍ନ ନାଟ୍ୟକାରୀତାକୁ
କେମିତି ଗୁଣୀ ଲଗେଇ ବାଡ଼େଇଚ ଆଉ ତା’ ନାଁରେ
ଭବିଷ୍ୟତ ଲଗେଇଚ ସବୁ... ସବୁ... ସବୁ...

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଶେଲ !! ତୁ ମିଛ କହୁଛ ! ମୁଁ ତତେ...

ମାଧବ ॥ କାହାକୁ ଗୁଣୀ ଲଗେଇ କିଏ ବାଡ଼େଇଲ ?

ଶେଲ ॥ ଆପଣ ଦକ୍ଷିଣରେ ରହୁବା ଲୋକ, ଏ ଗାଉଁଲି କଥା ବୁଝି
ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ମାଧବ ॥ ନିଲିପ୍ତ ! ତମେ ସେ ନାଟ୍ୟକାରକୁ ପିଟେଇଲ କାହିଁକି ?
coward !!

ନିଲିପ୍ତ ॥ ମୁଁ କାହିଁକି ସେଇ ନାଟ୍ୟକାରକୁ importance
ଦେବାକୁ ଯିବି ସେ ମଉଥା ?

ଶେଲ ॥ କ'ଣ ହେଲା ? ତମେ ନାଟ୍ୟକାରକୁ ମାରନା ? ମୁଁ
ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଙ୍କୁ visit କରି ଆସୁଛି ବିଶ୍ୱର ଆଉ ଟିକିଏ
ବୁଝଂ ହେଉଥିଲେ ମରିଯାଇଥାନ୍ତା...

ମାଧବ ॥ ତମେ ନିଲିପ୍ତ... ଏ ଗ୍ରେଟଲେଣା ବଲ କାହିଁକି ?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ଶିଶୁପା କରନ୍ତୁ... ମୁଁ... କିନ୍ତୁ ସେ ନାଟକରେ ଲୋକଟା
ଭୟଙ୍କର ଅଛନ୍ତି !! ମତେ ବେକ୍ସିତ କରି ଗାଲ ଦେଇଛି...
ମୋ ନାଁରେ ନାଟକରେ କୁଆଡ଼େ ବାଜେ କଥା ଲେଖିଛି...

ମାଧବ ॥ ତା' ବୋଲି ତମେ ତା' ବିରୁଦ୍ଧରେ ତମର କ୍ଷମତା ଓ ବଳ
ପ୍ରୟୋଗ କରିବ...

ଶେଲ ॥ ସବୁ ସେଇ ଉର୍ଷା !! ତମେ ଖୋକା ଭାଇ ଆଶା କରିଥିଲ
ସାତ ବର୍ଷ ପରେ ଫେରିଲ ବେଳକୁ ମୁଁ ଆଉ କୋଉ ପୁଅ
ସାଙ୍ଗରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁ ନଥାନ୍ତି... କେବଳ ତମର ନାଁ
ନେଇ ପ୍ରେମର ମାଲି ଜପୁ ଆଥାନ୍ତି...

ନିଲିପ୍ତ ॥ ଶେଲ ! ତୁ ବେଶୀ ବଡ଼ ବଡ଼ କଥା କହୁଛୁ ।

ଶେଲ ॥ ତମେ ଗୋଟାଏ କାୟୁରୁଷ... ତମେ ନାଟର ପଣତ
କାନରେ ମୁହଁ ଗୁଞ୍ଜିବା ଲୋକ... ତମ ଗୁଡ଼ିକୁ ଆଶ୍ରା କରି
ଗୋଟାଏ ନାଟ ଶୋଇ ପାରିବନି... ଏକଥା ପ୍ରତିଧ୍ୱନି
ହୁଏତ ଦାଣ୍ଡ ଘରେ ବସି ଶୁଣୁଛୁ...

ନିଲିପ୍ତ ॥ ଶେଲ !!

ମାଧବ ॥ What ? ପ୍ରତିଧ୍ୱନି ଏଇଠିକି ଆସିଛି ।

ଶେଲ ॥ ହଁ । ବାହାରେ ଠିଆ ହେଇ ନାଟକର ଏଇ ଦୃଶ୍ୟଟା
ଶୁଣୁଥିଲ... ତାକି ଦେବ ?

ମାଧବ ॥ ପିନି... ପିନି... (ବାହାରକୁ ଗଲେ ..)

ନିଲିପ୍ତ ॥ ଇଏ ! ପ୍ରତିଧ୍ୱନି ଏଇଠିକି ତା' ହେଲେ ଆସିଥିଲା ?

ଶେଲ ॥ ଆସିଥିଲୁ ।

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ କେମିତି ଆସିଥିଲୁ ?

ଶେଲ ॥ ତମେ ବୋଧହୁଏ ଜାଣିନା, ପ୍ରତିଧ୍ବନି ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କୁ କେତେ ଭଲ ପାଏ... ତାଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେକ ନାଟକ ସେ ଦେଖେ... ନିଜେ ତାଙ୍କୁ ବଧାଇ ଜଣାଏ... ଖବର ଜାଗଜରୁ ‘ଅସ୍ପିରିସ’ର ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଖି ସେ ନାଟ୍ୟକାରଠୁ ସେ ନାଟକର କାହାଣୀ ଶୁଣିବ । ଆଜି Accident ଖବର ଶୁଣି ହସ୍ପିଟାଲ୍ ଯାଇଥିଲୁ... ମୋ ପାଖରେ ସେଇଠି ଦେଖା ହେଲା... ମତେ ଗାଡ଼ିରେ ଆଣି ତ ଏଇଠି ପହଞ୍ଚିଯାଇଥିଲା ।

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ତା’ ମାନେ ସେ ଆମ କଥାବାକ୍ତା ସବୁ ଶୁଣି ପାରନ୍ତ ?

ଶେଲ ॥ ବୋଧହୁଏ ରେକର୍ଡର ଆଣି tap କରି ନେଇଛି !!

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଓ !! (କିଛି ସମୟ ପରେ) ତା’ ପରେ ?

ଶେଲ ॥ ହୁ ! ଖୋଜାଗଲା...

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ମତେ ଦୂଶା କରୁଛୁ ?

ଶେଲ ॥ ତମକୁ ଦୂଶା ଛଡ଼ା ଆଉ କ’ଣ କରାଯାଇପାରେ ?

ମାଧବ ॥ (ପ୍ରବେଶ କରି) ଆଜ୍ଞା ନିର୍ଲିପ୍ତ । ମୁଁ ବିଧି ପାଖରେ ଘରକୁ ଯାଇଛି । ହଠାତ୍ ତାର ମୁଣ୍ଡ ବିଛୁଛି ଓ ସେ uneasy feel କରୁଛି... She needs complete rest..... Okay... ! ତା’ ହେଲେ ମୁଁ ଆସୁଛି ନିର୍ଲିପ୍ତ...., ସୁବିଧା ଦେଖି ଘର ଆଡ଼େ ଆସିବ... ! (ବୁଲିଗଲେ...)

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ (ହସିଲା ଖୁବ୍ ଜୋର୍ରେ)

ଶେଲ ॥ ଖୁବ୍ ଜୋର୍ରେ ହସୁଛ ?

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ହୁଏତ ପାଗଲ ହେଇଯିବ ।

ଶେଲ ॥ ତମେ ? ପାଗଲ ହବ ? ମୋଟେ ନୁହେଁ... ଖାଲି ଗୋଟାଏ ନାଟକାୟତା ଆଣିବା ପାଇଁ ହସିଲା ।

ନିଲିପ୍ତ ॥ ନିଜ ଭାଗ୍ୟ ଉପରେ ହସିବା ଛଡ଼ା ଆଉ କ'ଣ ଉପାୟ ଅଛି
କହିଲୁ ଶେଲ । ମାଧବ ଦାସ ଗଲା ମାନେ... ହାତରୁ
ଚିଡ଼ିଯା ମଧ୍ୟ ଖସିଲା... ଆଉ ଗୁନ୍ଧ ନାହିଁ... !!

ଶେଲ ॥ ଏମିତି ବେତେଟା ବିଅଳ୍ପ ଆଉ ଧୋକା ଦବ ?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ତତେ ତ ଦେଇନି ।

ଶେଲ ॥ ମତେ ତମେ କ'ଣ ଧୋକା ଦବ ? ଦରୁ ମୁଁ...

ନିଲିପ୍ତ ॥ ତୁ' ମତେ ଫେରେଇ ଦେଇଲୁ । ମତେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ
କରିଲୁ ।

ଶେଲ ॥ ତମ ଭଲ ଦୁର୍ବଳ ଲୋକଙ୍କୁ ସହାନୁଭୂତି ଦେଖେଇ ଦିଏ ।

ନିଲିପ୍ତ ॥ ସିନା !! ସେ ପାଣ୍ଡୁ ଲିପିଟା ଚିରି ଦେ...

ଶେଲ ॥ ଖୋକା ଭାଇ !

ନିଲିପ୍ତ ॥ ତଥାପି ମୋ' ଉପରେ ତୋର ରାଗ ଅଛି ଶେଲ... ? ତୁ'
କ'ଣ ସତରେ ଗୁଡ଼ି'ରୁ ମୁଁ ଖୋଟାଏ କିଛି କରେ...

ଶେଲ ॥ କ'ଣ ?

ନିଲିପ୍ତ ॥ ଏ ସହରରେ ତମେ ନାଟକ କରିବ ଆଉ ମୁଁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା
କରିବି ? ଠିକ୍ ଅଛି... ମୁଁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବି... ଦିନେ
ମତେ ତୁ' ତୋର ଘରୁ, ତୋର ଦରଜା ପାଖରୁ ଫେରେଇ
ଦେଇ ଥିଲୁ । ଗୁଲିଯାଇ ଆଇ, ଏ, ଏସ୍. ପାଇଥିଲୁ...,
ଆଜି ତୋର ଲାଗି ସେ ଗୁଳିଗୁଳି ଦିବ... ସାମାଜିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
ଦିବ ଆଉ ସମ୍ମାନ ଦିବ... ମୁଁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବି...
Okay... ଶେଲ... ଖୁସିରେ ରହ ... ମୁଁ ଆଉ କେବେ
ତତେ ହଇରାଣ କରିବା ପାଇଁ ଆସିବି ନାହିଁ ।

(ତା' ଆଖି ଛଲ ଛଲ ହେଇ ଆସିଲା ଓ ସେ
ଗୁଲିଦିବାକୁ ବସିଲା)

ଶେଲ ॥ ଖୋକା ଭାଇ ।

ନିଲିପ୍ତ ॥ (ଅଟକି ଯାଇ) କ'ଣ ? ଆଉ କିଛି କହିବାର ଅଛି ?
କିଛି ଶେଷ ଗାଲି... ? ଦେଇ ଯା'... !!

ଶେଲ ॥ ଖୋଜା ଶୁଭ ! ସତରେ ତମେ... (କଣ୍ଠ ତା'ର ଶୁଭ
ପଡ଼ିଲା...)

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ ଠିକ୍ ଅଛି... ତୁ' ତୋର ଯାହା କଳ୍ପା କର । ମୋ' ପାଇଁ
ଭାବବା ଦରକାର ନାହିଁ...!!

ଶେଲ ॥ ନା... ନା... ଖୋଜା ଶୁଭ... ତମେ ସେତେ ଅଦ୍ଭୁତକାର
ନେଇ ପୁରୁଷ ଭଳି ଠିଆ ହେବ ସେତକ ମୁଁ ଖୁସି ହେବି...
ନା... ତମେ ଏମିତି ଶୁଭ ପଡ଼ିଲା... ପିଞ୍ଜ !! ଠିକ୍
ଗୋଟାଏ ପୁରୁଷ ହୁଅ । ପଥର ଭଳି କଠିନ... 'ଆତ୍ମଲିପି'
ତମର ଆଗରେ ମୁଁ ପୋଡ଼ି ଦେଉଛି... ଦରକାର ନାହିଁ
ସେଇ ନାଟକର... (ଦୌଡ଼ି ଯାଇଛି, ଭିତରୁ ଆସିଛି
ପାଣ୍ଡୁଲିପିଟା...) ବର୍ତ୍ତମାନ ଜାଲି ଦେଉଛି... (ତା'-
ପରେ ପାଣ୍ଡୁଲିପିଟାକୁ ଟେକିଲେ ଉପରେ ଜଳୁଥିବା ମହମ-
ବତୀରେ ଜାଲି ଦେଉଛି)

ନିର୍ଲିପ୍ତ ॥ (ଖୁସି ହେଇଛି, ଅଧର ନିଜକୁ ପ୍ରକାଶ ନ କରି) ମତେ
ଖୁସି କରିବା ପାଇଁ ତୁ' ସ୍ୱାର୍ଥ ତ୍ୟାଗ କରିବୁ... ଏତେ
ଗୁଡ଼ାଏ ଟଙ୍କାର ମୋହକୁ ଏମିତି ଜାଲି ଦେବୁ... ଏ କଥା
ମୁଁ ତତେ ଅନୁରୋଧ କରିବି ନାହିଁ ନୋ'—ନେଇବୁ, ମୁଁ
ତୋର ମଙ୍ଗଳ ଚାହେଁ... ସବୁବେଳେ ତୋ'ର ମଙ୍ଗଳ
ଚାହେଁ... (ଶୁଲଗଲ ବାହାରକୁ)

(ପଥର ଭଳି ବସିଛି । ଯେମିତି କିଛି ଶୁଣି
ପାରୁନି .. କିଛି ଜାଣି ପାରୁନି .. !!
ନିଆଁରେ ଗୋଟି ଗୋଟି ହେଇ ପୋଡ଼ି
ଯାଉଛି 'ଆତ୍ମଲିପି'ର ପୃଷ୍ଠା ଗୁଡ଼ିକ, ସମସ୍ତ
ଅକ୍ଷର .. କେବଳ ସେଇ ନିଆଁରେ ଦିଶୁଛି
'ଶେଲ'ର ମୁହଁ...)

ଶେଲ ॥ ମୁଁ ତମ ହଂସକଳ୍ପ ମାନଙ୍କର ସ୍ମୃତିକୁ ଏମିତି ଜାଲି ଦେଇ
ଦିବି... ତା' ସାଙ୍ଗରେ ଜଳି ଯାଉ ମୋର ସମସ୍ତ ଅଗାଧ...
ସମସ୍ତ ସ୍ମୃତି... କାହିଁକି ସାଇତି ରଖିଥିବି ? ତମେମାନେ
ସବୁବେଳେ ସବୁ ମହତ୍ତ୍ୱରେ ମୋ' ଦେହଟାକୁ ହିଁ ଚାହିଁବ...

ଏ କମଳା ଭିତରେ... ଏ କେନ୍ଦ୍ର ଭିତରେ କୋଉଠି
ମୋର ବି ଗୋଟାଏ ମନ ଅଛି... ତା' କଥାତ କେନ୍ଦ୍ର
ବୁଝିଲେ ନାହିଁ... !! ମୁଁ ଖାଲି ସମସ୍ତଙ୍କର ମନ ଜରି
ତଳୁଥିବି..... ଅଭିନୟ କରୁଥିବି ?? ଗବନସାଗ୍ର
ଅଭିନୟ... ଘରେ, ବାହାରେ, ଭିତରେ... ସବୁଠି...
ନା... ଆଉ ନୁହେଁ.

(ହଠାତ୍ ବାହାରୁ ପରି ଆସିବି ନାଟ୍ୟକାର ।
ମୁଣ୍ଡରେ ପଟି... ଆସି ଶେଲକୁ ଦେଖି
ଅଟକି ଯାଇଛି...)

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଶେଲ !

ଶେଲ ॥ (ଦେବଳ ଚାହିଁବ)

ନାଟ୍ୟକାର ॥ କ'ଣ ହେଉଛି ?

ଶେଲ ॥ (ହସିବ, ପାଗଳଙ୍କ ଭଳି)

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ଶେଲ !! (ହଠାତ୍ ଦୌଡ଼ି ଯାଇ ପାଣ୍ଡୁଲିପିର କାଗଜ
ଗୁଡ଼ାକ ଗୋଟେଇ ଆଣିବ...) What !! ମୋର
'ଆତ୍ମଲିପି' କୁ ପୋଡ଼ିଦେଲ ତମେ... ?

ଶେଲ ॥ (ସେମିତି ସ୍ୱପ୍ନାବସ୍ଥା ଭଳି) ସବୁ ସ୍ମୃତି, ସବୁ ଜ୍ଞାନ,
ସବୁ ଅପମାନ ପାଇଁ ଶେଲଗଳି ଆଉ କହୁ ନାହିଁ...
ନାଟ୍ୟକାର ! ମୁଁ ସବୁ କାଳ ଦେଇଛି !

ନାଟ୍ୟକାର ॥ (ଉଦ୍‌ବେଗ ହୋଇ) କାହିଁକି ? ତମର କି ଅଧିକାର
ଅଛି ମୋ 'ଆତ୍ମଲିପି'କୁ ଜାଳ ଦେବାର ?

ଶେଲ ॥ ସେ କାହାଣୀ ମୋର —

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସେ କାହାଣୀ ମୋର । ମୁଁ ସେ ନିର୍ଲିପ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକକୁ
ବେବେଲ ଖାଇବି ସେଇ ନାଟକରେ.

ଶେଲ ॥ ନିର୍ଲିପ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକକୁ ଘୁଷା କରିବାର କହୁ ନାହିଁ
ନାଟ୍ୟକାର । ନିର୍ଲିପ୍ତର ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ନାହିଁ... ସେ ଗୋଟାଏ
ଅଣପୁରୁଷ...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ତାର ଫୁଟାଣି ପାଇଁ ତାକୁ ବ୍ୟଙ୍ଗ କରାଯାଇ ପାରେ, କିନ୍ତୁ,
ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁନି ଶେଲ... (ଉଦ୍‌ଘେଷ୍ଟ)

ଶେଲ ॥ ମୁଁ ସେମିତି ଧୂସାୟନ ବ୍ୟଙ୍ଗରେ ବିଶ୍ୱାସ କରେ ନାହିଁ ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ମୋର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ସେ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ପୋଡ଼ି ଦେଇ ତମେ
ଅନ୍ୟାୟ କରୁଛ । ବିଶ୍ୱାସଘାତକତା କରୁଛ !!

ଶେଲ ॥ ଠିକ୍ କରୁଛ !! ତମେ ଜାଣ ନାଟ୍ୟକାର ? ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ମୋର ବିଶ୍ୱାସ... ମଣିଷ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପଶୁ ଅବସ୍ଥାକୁ ଆସିନି ।
ଅନ୍ୟକୁ ଘୃଣା ଓ ହଠାତ୍ ଦେଖେଇଲେ, ଅନ୍ୟର ଗୋଡ଼
ଟାଣି ତାକୁ ବେଙ୍ଗି ଡଳେ ମଣିଷ ପଶୁ ପ୍ରଭୃତି ଶୁଣିଯାଏ ।
ତେଣୁ ତମର ସହୃଦିବା ଉଚିତ୍ । ଖାଲି ଉଦ୍‌ଘେଷ୍ଟ ହେଇ
କିଛି ମିଳିବନି । କେବଳ ଜିନେ ନିଜର ଶକ୍ତିର ଅପତୟ
କରିବ... ତନ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକ ଯଦୁ ହେବେ...

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ସହନଶୀଳତା !! ତମେ ସହ ସାଜୁଛ ବୋଲି ତମ ଉପରେ
ଅନ୍ୟମାନେ ଅତ୍ୟାଚାର କରୁଛନ୍ତି... ପୃଥିବୀରେ ଲୋକେ
ସବୁ କଥା ସହ ଆସିଛନ୍ତି ବୋଲି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ୟାୟ ଓ
ପଶୁକୁ ଗୁଜୁଳ କରି ଆସିଛି... ଓଃ !! ଉପବାଦ ! ବର୍ଷ
ବର୍ଷ ଧରି ଏ ମଣିଷମାନେ ଖାଲି ସହୃଦିବେ ଓ ଦଳେ
ଏମାନଙ୍କର ଉପରେ... ମୁଁ ତମ ସହନଶୀଳତାକୁ ଘୃଣା
କରେ... ତମକୁ ମଧ୍ୟ !!

ଶେଲ ॥ ତମେ ଦିନେ ମତେ ଭଲ ପାଇଥିଲ... ମୁଁ ଜାଣେ
ନାଟ୍ୟକାର... ଭଲ ପାଇବା ଯୋଉଠି... ଘୃଣା ମଧ୍ୟ
ତା' ପାଖେ ପାଖେ ଥାଏ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଉପୁବ କରି ପାରିବି
ନାହିଁ... ସହବା ମୋର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ... ମୁଁ ସଂସ୍କୃତ...
ଅନ୍ୟ ନାଟ୍ୟମାନେ କେବଳ ଧରାବତ୍ତା ଗୋଟିଏ ସ୍ୱାମୀର
ଅତ୍ୟାଚାରକୁ ସହ୍ୟ କରନ୍ତି । ମତେ ଏମିତି ତମ ଭଲ
ଅସଂଖ୍ୟ ପୁରୁଷଙ୍କର ଅତ୍ୟାଚାର ସହବାକୁ ହେବ... ଯୋଉ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ଅଭିନୟ କରୁଥିବି... ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ
ମୁକ୍ତ ନାହିଁ... ।

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ବେଶ୍, ମୁଁ ଯାଉଛି, ତମେ ମୁଣ୍ଡ ପାଥ ।

(ନାଟ୍ୟକାରର ଏଇ ବକ୍ତବ୍ୟ ଯାଏରେ ମଞ୍ଚ ଉପରେ ଏକ କରୁଣ ଗମ୍ଭୀର ଶ୍ବବ ଜମି ଆସିଲା ବର୍ଷଣମୁଖୀ ଅକାଶର ମେଘ ଭଳି ।, ଶେଲ୍ ବଶ୍ୟାସ କରିପାରୁ ନଥିଲା: ସତରେ ନାଟ୍ୟକାର ଚାଲିଯିବେ ବୋଲି । ଫମଶା ସେଇ ପ୍ରବ୍ୟକାର କାଠିନ୍ୟ ଭିତରୁ ଝରି ଆସିଲା ଟୋପାଏ ଲୁହ
‘ଭଲ ଆବଦ୍ଧ ସଙ୍ଗୀତ...’

“ଶେଷ ଅଂକର ଶେଷେ ସବନକା

ଯେବେ ପଡ଼ିଯିବ ଚାଲି ଯିବି ଏକା

ମତେ ଭୁଲିଯିବ ମୋର ନାୟିକା...”

ସେଇ ଗୀତର କଥା ଉପରେ ସବୁ ଅଭିମାନ ଓ କୋହକୁ ଲଦି ଦେଇ ଶେଲ୍ ପଚାରିଲା :)

ଶେଲ୍ ॥ ଯିବ ? ସତରେ ଚାଲିଯିବ ?

ନାଟ୍ୟକାର ॥ ରହୁବା କ’ଣ ଦରଦାର ? ତମେ ଯେ ମୋ ‘ଆତ୍ମଲକ୍ଷି’କୁ ଜାଲି ଦେଇଛ ।

(ମଞ୍ଚର ସମସ୍ତ ଆଲୁଅ ଆସି ଏକାଠି ଠୁଲ ହେଇ ପଡ଼ିଲା ନାଟ୍ୟକାରର ମୁହଁରେ । ଶେଲ୍ ପାଖରେ ଛୁଡ଼ିଦେଇ ଯାଉଥିବା ସ୍ମୃତିର ପୃଥକ ପାଇଁ ମୋହ ଓ ତା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବିଦାୟ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଭିତରେ ମୁହଁ ଉପରେ ଫୁଟି ଉଠୁଥିବା କାଠିନ୍ୟ ଏକାଠି ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା । ସାମାନ୍ୟ ଦୁଃଖ । ଆଲୋକରେ ବିଭର୍ନି ରଙ୍ଗରେ ଘୁରି ଚାଲୁଥିବା ଏକ ବୁଝିଆଣୀ ଜାଲର ତନ୍ତୁ ଚାଡ଼ିକ ସେମିତି କଟିଗଲା...ନାଟ୍ୟକାର ଚାଲିଗଲେ ଓ ଏକ ଝରା ଗଙ୍ଗାଶିଖରୀ ପରି ତଳେ ଲୋଟି ପଡ଼ିଲା ଶେଲ୍ । ସାମନାରେ ତା’ର ମୁକୁଳା ବାଲ ଚାଡ଼ିକ ତାକୁ ସେଇଭଳି ରଖିଲା ଅନ୍ଧକାରର ବଳୟ ପରି ।

ଏବଂ ମଞ୍ଚ ଭିତରୁ ତା'ର ଭିତରେ ଶୁଭ୍ରାସ୍ତର
ଗୀତର ଫମସ୍ତର :

“ହେଲେ ସେଇ ହେବ ମୋର ଜୟଶ୍ରୀକା

ସଦି ଜଣେ ବି ତ ଦେଖି ଦର୍ଶକ

ମତେ ସାଇତା ରଖିବ ମନେ ତାର ଦେଇ

ମମତାର ଟିକେ ମହୁକ ।”

“ଏଇ ଜୀବନଟା ଏକ ନାଟକ”ର ପୁନରାବୃତ୍ତି
ବେଳେ ଲୁହସ୍ନେହ ଆଖି ନେଇ ଶେଲ୍ ଉପରକୁ
ମୁଣ୍ଡ ଉଠାଇଲ । ଅନ୍ଧାର ଭଳି କଠିନତା)

ଶେଲ୍ ॥ (ଛଳ ଛଳ ଆଖି... ବାସ୍ତବକୁ କଣ) ନାଟ୍ୟଦାର !!
ତମେ ସତରେ ଶୁଣି ଯାଉଛ... ମୁଁ ଏଇଠି ବା ତେଣୁ।
କଲେ ତମକୁ ଅଟକେଇ ରଖି ପାରନ୍ତି... ତମର ଏକଲ
ଜୀବନକୁ ସରସ ସୁନ୍ଦର କରି ପାରନ୍ତି... କିନ୍ତୁ... ନା...!
ତମେ ଯାଅ... ମୁଁ ଚିରଦିନ, ଏମିତି, ଏକେଲ, ସ୍ତବ୍ଧ
ନିଆଁରେ ‘ଆତ୍ମଲକ୍ଷ୍ମୀ’ର କାଗଜ ଭଳି ଜଳୁଥିବି ।

[ଫମସ୍ତ ଗୀତ ଆଲୋକର କୁଣ୍ଡଳୀ ଶେଲ୍‌ର
ମୁହଁ ଉପରେ ଗୀତର ହୋଇ ପଡ଼ିଲ ଲଭ
ଯାଉଥିବା ପ୍ରମୋଦର ଶିଖା ପରି । ତା'ପରେ
ଅନ୍ଧାର]

ପୁର

ତା ୨୮ - ୪ - ୭୭

